

PROGRAMMABEGROTING 2020 EN MEERJARENRAMING 2021-2023

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave	3
Aanbiedingsbrief	5
Financiën in één oogopslag	6
Samenvatting	7
Programmalijnen	13
Programma's	17
0 Bestuur en ondersteuning	18
1 Veiligheid	25
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	29
3 Economie	34
4 Onderwijs	37
5 Sport, cultuur en recreatie	41
6 Sociaal domein	48
7 Volksgezondheid en milieu	52
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ontwikkeling, stedelijke vernieuwing	56
Financiële informatie programmaplan	62
Paragrafen	65
Lokale heffingen	66
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	69
Onderhoud kapitaalgoederen	76
Financiering	83
Bedrijfsvoering	85
Verbonden partijen	88
Grondbeleid	112
Financiën	115
Van kadernota naar begroting	115
Ontwikkelingen bestaand beleid	116
Investerings 2020	118
Overzicht van baten en lasten	121
Uitgangspunten	125
Bijlagen	128
Nieuwe bestedingen 2020-2023	129
Meerjareninvesteringsplan 2021-2023	130
Vervangingsinvesteringen 2020	131
Reserves en voorzieningen 2021-2023	134
Geprognostiseerde begin- en eindbalans	136
Emu-saldo	137
Lasten en baten per taakveld	138
Gebruikte afkortingen	141

AANBIEDINGSBRIEF

Geachte raadsleden,

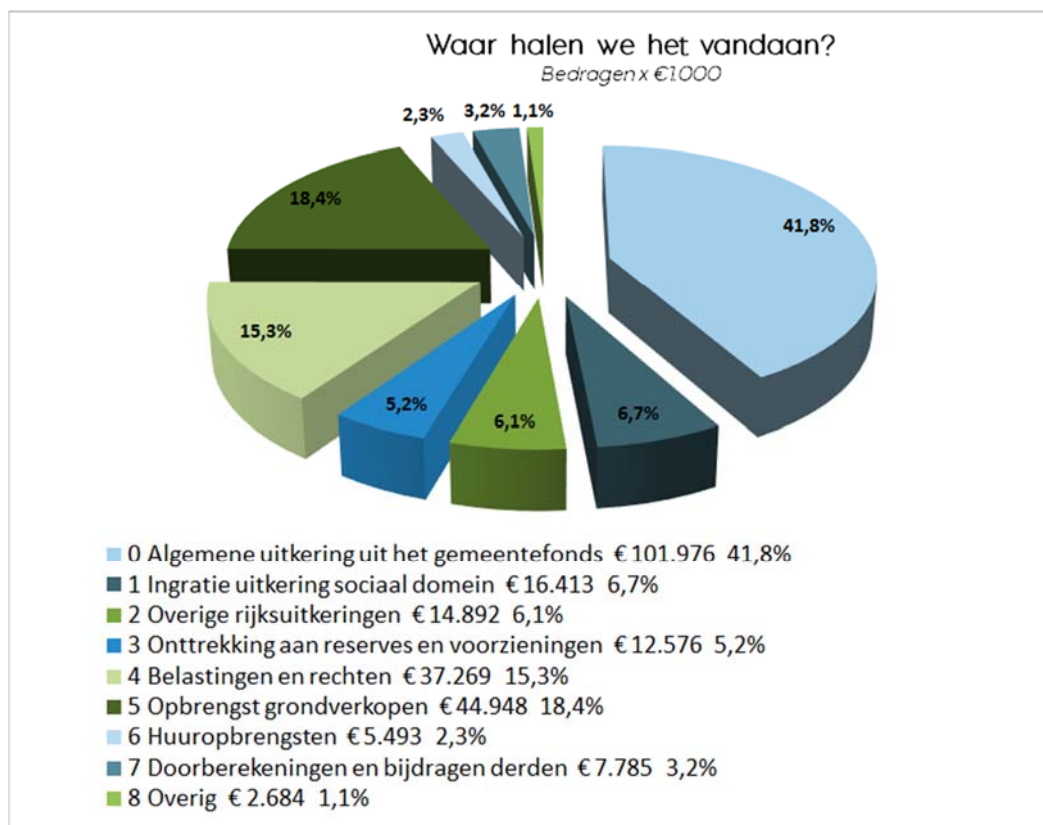
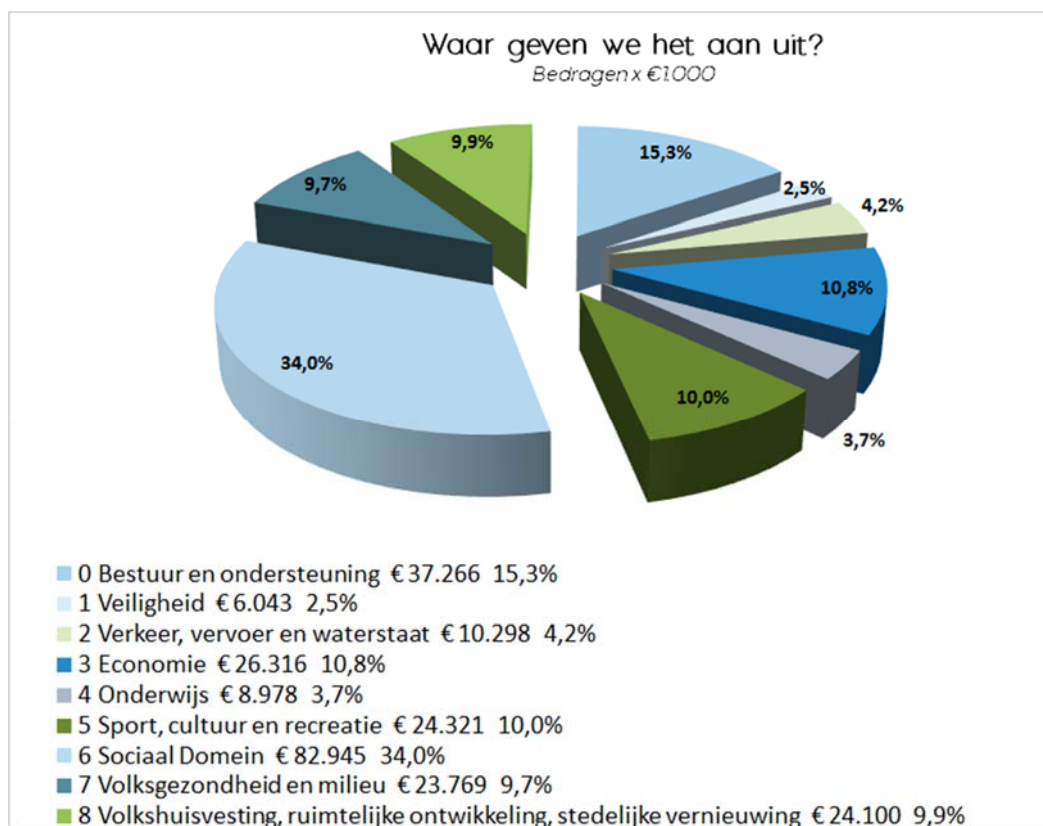
Graag bieden wij u de begroting 2020 aan, die gekenmerkt wordt door realisme en ruimte voor ontwikkelingen die goed zijn voor Meierijstad. Eerder hebben we samen met u de kadernota opgesteld met de belangrijkste ontwikkelambities.

We willen in 2020 extra investeren om, samen met onze inwoners, ondernemers, dorps- en wijkraden, verenigingen en instellingen de belangrijkste ambities waar te maken. Van de transformatie van het sociaal domein, de verbetering van onze dienstverlening tot verduurzaming. Van de versterking van de stadscentra tot de vitalisering van het buitengebied. Van de vervanging van scholen en zwembaden tot de leefbaarheid in de kernen. En van een versnelling in onze woningopgave tot de vervanging van wegen. Om ervoor te zorgen dat het goed wonen, werken en leven blijft in Meierijstad. Door kansen te benutten en te investeren in zaken waar inwoners en ondernemers profijt van hebben.

We hebben deze ambities verder uitgewerkt in deze programmabegroting. Hierin zijn de doelstellingen uit het collegeprogramma verder vertaald naar concrete plannen. Zowel de activiteiten als de daarbij benodigde middelen uit de mijlpalen voor het jaar 2020 zijn opgenomen.

Deze begroting is structureel sluitend. Ondanks de meicirculaire van het Rijk die een negatief effect had op onze bestedingsruimte, vertonen de begroting 2020 en het meerjarenbeeld 2021-2023 een positief saldo. We blijven echter voorzichtigheid in acht nemen om een financieel gezonde gemeente te blijven en vet op de botten te houden om tegenvallers in de toekomst op te vangen.

FINANCIËN IN ÉÉN OOGOPSLAG

SAMENVATTING

Deze samenvatting bestaat uit een leeswijzer, financiële samenvatting, een overzicht van de nieuwe investeringen 2020, risico's en grote projecten 2020, ontwikkeling beleidsindicatoren en reserves.

LEESWIJZER

De programmabegroting 2020 en meerjarenraming 2021-2023 bestaat uit het programmaplan en de financiële begroting. Daarnaast is informatie opgenomen over de programmalijnen en zijn de financiën van de gemeente in beeld gebracht bij financiën in één oogopslag.

Het programmaplan bestaat uit de 9 begrotingsprogramma's, de financiële informatie programma-plan en de (verplichte) paragrafen. De (verplichte) paragrafen gaan in op lokale heffingen, weerstandsvermogen en risicobeheersing, kapitaalgoederen, financiering, bedrijfsvoering, verbonden partijen en grondbeleid.

Bij elk begrotingsprogramma gaan we in op de drie W-vragen: Wat willen we bereiken?, Wat gaan we daarvoor doen? en Wat kost het?.

De doelstellingen die verwoord zijn bij "Wat willen we bereiken" zijn overgenomen uit het coalitieakkoord 2017-2022 "Meerijstad zijn we samen". Hier zijn ook de verplichte beleidsindicatoren opgenomen. Deze (verplichte) beleidsindicatoren zijn vermeld naar de stand van maart 2019 en augustus 2019. De jaartallen die genoemd zijn in deze tabellen zijn de laatst bekende gegevens bij waarstaatjegemeente.nl. Als in de tabel bijvoorbeeld 2016 staat, dan betekent dit dat hierna geen meting heeft plaatsgevonden. Als referentiemeting voor de gemeente Meerijstad vermelden we het gemiddelde van gemeenten in de klasse > 50.000 en < 100.000 inwoners.

Om de doelstellingen te bereiken zijn bij "Wat gaan we daarvoor doen" concrete activiteiten genoemd die we in 2020 gaan uitvoeren. Activiteiten die in de Mijlpalen van Meerijstad zijn genoemd voor 2020 hebben een plaats gekregen in de programmabegroting 2020. Ook de nieuwe activiteiten uit de kadernota 2020 zijn opgenomen.

Bij het onderdeel "Wat kost het?" zijn de kosten van het bestaand beleid verwerkt. Bestaand beleid heeft betrekking op de reguliere taken of zijn het gevolg van eerdere besluitvorming door de gemeenteraad. Financiële aanpassingen van lasten en baten van bestaand beleid zijn voortgekomen uit de financiële vertaling van de begrotingsuitgangspunten, het realistisch ramen van bestaand beleid en de verwerking van actuele ontwikkelingen.

Onder "Ontwikkelambities" zijn de voorstellen opgenomen zoals vastgesteld bij de kadernota 2020. Er is een driedeling gemaakt naar nieuwe bestedingen vanaf 2020, nieuwe investeringen 2020 en voorgestelde ombuigingen. Een toelichting op de ontwikkelambities vindt u onder de betreffende tabellen binnen de programma's.

Het laatste onderdeel van het programmaplan bevat financiële informatie over onderwerpen als algemene dekkingsmiddelen (o.a. algemene uitkering), lokale heffingen, dividend, overhead, onvoorzien en heffing voor de vennootschapsbelasting.

Meer gedetailleerde financiële gegevens vindt u in de financiële begroting met de bijbehorende bijlagen.

FINANCIËLE SAMENVATTING

De programmabegroting 2020 en meerjarenraming 2021-2023 is structureel en reëel in evenwicht. Dat wil zeggen dat jaarlijks terugkomende lasten minimaal gelijk zijn aan de jaarlijks terugkomende baten en dat de ramingen volledig, realistisch en haalbaar zijn.

Het actualiseren en samenstellen van de begrotingscijfers heeft een positief effect gehad op het financieel perspectief t.o.v. de kadernota 2020. Het structureel geraamd resultaat is voor 2020 positief. Ook het meerjarenbeeld 2021-2023 vertoont een structureel positief saldo.

In de volgende tabel laten we het verloop van de begrotingscijfers zien na de kadernota 2020 tot en met het structureel geraamd resultaat programmabegroting 2020 inclusief de ontwikkelambities. U neemt hierover een besluit bij de begrotingsbehandeling.

(Bedragen x € 1.000)

Van kadernota naar programmabegroting (bedragen * € 1.000)	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Geraamd resultaat na kadernota 2020	888	435	459	-878
Amendement kadernota OZB geen extra verhoging 2%	-360			
Raadsbesluiten mei t/m juli 2019	0	0	0	0
Verwachte rijksontwikkelingen kadernota 2020	-615	-615	-615	385
Meerjaren investeringsprogramma kadernota	0	84	1.208	1.547
Meircirculaire	418	-252	-484	171
Mutatie in voorgestelde ombuigingskeuzes t.o.v. kadernota	-74	-94	-94	-95
Ontwikkelingen bestaand beleid na kadernota	494	497	529	1.150
Geraamd resultaat programmabegroting 2020	751	55	1.003	2.280
Incidentele baten en lasten	-71	457	571	204
Structureel geraamd resultaat programmabegroting 2020	680	512	1.574	2.484
Meerjaren investeringsplan (MIP)		-558	-1.471	-1.677
Structureel geraamd resultaat incl. MIP	680	-46	103	807

Toelichting op de tabel

Geraamd resultaat na kadernota 2020

De begrote cijfers na verwerking van de kadernota 2020 is op deze regel opgenomen.

Amendement kadernota OZB geen extra verhoging 2%

Tijdens de raadsvergadering van de kadernota is een amendement aangenomen om de voorgestelde extra verhoging OZB van 2% voor 2020 te laten vervallen. Dit betekent een nadeel voor de begrotingscijfers 2020 van € 360.000.

Raadsbesluiten mei t/m juli 2019

De raadsbesluiten van mei t/m juli 2019 hebben geen financiële gevolgen voor de begrotingscijfers 2020-2023.

Meerjaren investeringsprogramma kadernota 2020

Het Meerjareninvesteringsplan (MIP) is bij het samenstellen van de begroting 2020 opnieuw doorgerekend. In de tabel maken we dit inzichtelijk door de lasten van het MIP 2020-2022 die in de kadernota 2020 waren opgenomen hier als een voordeel te laten zien. De nieuw berekende lasten zijn opgenomen bij de regel Meerjareninvesteringsplan (MIP) 2021-2023.

Meircirculaire

De financiële gevolgen van de meircirculaire 2019 en de aanpassing van de ruimte BCF-plafond naar 0 zijn opgenomen op deze regel. In de volgende tabel zijn de financiële consequenties van deze twee onderwerpen apart weergegeven.

(Bedragen x € 1.000)

Meircirculaire (bedragen * € 1.000)	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Financiële gevolgen uit de meircirculaire	1.227	531	314	969
Aanpassing ruimte onder BCF-plafond naar 0	-809	-783	-798	-798
	418	-252	-484	171

Mutaties voorgestelde ombuigingskeuzes t.o.v. kadernota

Bij de kadernota 2020 zijn ombuigingskeuzes geïnventariseerd met een beoogd voordeel voor de begroting van ruim € 1,9 miljoen. Bij de nadere uitwerking van deze voorstellen blijkt dat de ombuiging

voor het onderhoud vastgoed niet volledig realiseerbaar is. Daarnaast is tijdens de behandeling van de kadernota 2020 een amendement aangenomen om de voorgenen ombuiging op de wettelijke publicatie in huis-aan-huisbladen niet door te voeren.

Ontwikkelingen bestaand beleid na kadernota 2020

De financiële gevolgen van ontwikkelingen bestaand beleid na kadernota 2020 bestaan uit financieel technische aanpassingen en overige ontwikkelingen bestaand beleid (zie volgende tabel).

(Bedragen x € 1.000)

Ontwikkelingen bestaand beleid na kadernota	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Financieel technische aanpassingen na kadernota	791	863	895	1.516
Overige ontwikkelingen bestaand beleid	-297	-366	-366	-366
Totaal (netto lasten)	494	497	529	1.150

De financieel technische aanpassingen na kadernota hebben met name betrekking op het verwerken van rente, afschrijvingen en btw compensatie. De grootste mutatie is de rente. Door meer geraamde inkomsten (grondverkoop) hoeven we minder leningen af te sluiten en dalen de rentelasten. Het grote verschil 2023 t.o.v. 2022 komt door aanpassing in de dekking van kapitaallasten. en levert een voordeel op voor het geraamde resultaat 2023.

Na vaststelling van de kadernota zijn er nog ontwikkelingen geweest op bestaand beleid. Het betreft o.a. de financiële gevolgen van de nieuwe rechtspositieregeling voor raadsleden, verwerken van de begroting 2020 van de Veiligheidsregio Brabant Noord Oost, meer uitbesteden aan de ODBN en tegelijkertijd verlagen van de interne formatie. Als gevolg van harmonisatie van het beleid en areaaluitbreidingen voor het beheer van de openbare ruimte zijn de beheerkosten gestegen met een bedrag van € 110.000 en door areaaluitbreidingen met € 30.000.

Geraamd resultaat programmabegroting 2020

Op deze regel is het geraamde resultaat te lezen van de programmabegroting 2020 en meerjarenraming 2021-2023.

Incidentele baten en lasten

Om te komen tot het structurele resultaat van de programmabegroting 2020 en meerjarenraming 2021-2023 elimineren we de incidentele baten en lasten uit de cijfers. Ter verduidelijking: elimineren van de incidentele lasten heeft een positief effect op het geraamd resultaat. Eliminatie van incidentele baten heeft een tegenovergesteld effect.

Structureel geraamd resultaat programmabegroting 2020

Het structureel geraamd resultaat is het geraamd resultaat zonder incidentele baten en lasten. Het structureel resultaat bepaalt o.a. de vorm van toezicht door de provincie. U neemt bij de begrotingsbehandeling een besluit over het vaststellen van de begrotingscijfers op deze regel.

Meerjareninvesteringsplan (MIP)

De kapitaallasten van de voorgenen investeringen 2021-2023 zijn te lezen op deze regel. Hierover neemt u een besluit bij de begrotingsbehandeling van de programmabegroting 2021 en volgende jaren.

Structureel geraamd resultaat inclusief Meerjareninvesteringsplan

Op deze regel is het structureel geraamd resultaat te lezen, als inderdaad in de toekomst besloten wordt de voorgenen investeringen uit te gaan voeren.

INVESTERINGEN 2020

Bij de uitgangspunten begroting 2020 is aangegeven dat het beschikbaar stellen van investeringskredieten via de korte of de lange route kan plaatsvinden. Zowel bij de korte route als bij de lange route zijn de financiële gevolgen opgenomen in deze begroting.

Het moment waarop u de middelen beschikbaar stelt is verschillend. Bij de korte route is dat bij de begrotingsbehandeling. Bij de lange route stelt u de middelen later beschikbaar op basis van een inhoudelijk raadsvoorstel. Een voorbereidingskrediet hiervoor kan wel de korte route volgen.

De investeringen 2020 die de korte route volgen zijn opgenomen in onderstaande tabel en bedragen in totaal € 3.129.000.

(Bedragen x € 1.000)

Investerings 2020 korte route	Progr.	Invest. bedrag	2020 jaarlijkse lasten	2021	2022	2023
Aanvullend krediet Wenkend perspectief (raadsbesluit 27 juni 2019)	0/5	1352	45	45	45	45
Vervangingsprogramma openbare verlichting	2	440		22	22	22
Besparing elektra onderhoud				-22	-22	-22
Realiseren sportcentrum special sports	5	100	8	8	8	8
Realiseren sportcentrum special sports, communicatiemiddelen			20	20	20	20
Fiets- en wandelroutes als recreatief toeristische verbinding	5	83		9	9	9
Aanleg kunstgras korfbalvelden sportpark de Kienehoef	5	180	11	11	11	11
Perscontainers milieustraat Schijndel (huur/koop)	7	140	11	11	11	11
Doorberekening in afvalstoffenheffing	7		-11	-11	-11	-11
<i>Voorbereidingskredieten</i>						
N279 Veghel-Asten, opgave Meierijstad	2	100	4	4	4	4
Vervanging wegen 2020	2	500	22	22	21	21
Uniformering verkeersmaatregelen	2	82	3	3	3	3
Uitvoeringsplan mobiliteit 2020	2	100	5	5	4	4
Groenrenovaties 2020	5	52	3	3	3	3
		3.129	121	130	128	128

De volgende investeringen volgen de lange route. Als er bij de investeringen met "korte route" een voorbereidingskrediet beschikbaar wordt gesteld, dan is in de volgende tabel het investeringsbedrag exclusief voorbereidingskrediet vermeld.

(Bedragen x € 1.000)

Investerings 2020 lange route	Progr.	Invest. bedrag	2020 jaarlijkse lasten	2021	2022	2023
Vervanging wegen 2020	2	4.500	194	194	192	191
Uniformering verkeersmaatregelen	2	550	24	24	24	24
Herstructurering Veghel centrum	2	p.m.				
Uitvoeringsplan mobiliteit 2020	2	1.000	43	43	43	43
Realisatie MFA Kienehoef	4	5.400	189	189	188	187
Renovatie en uitbreiding basisschool de Uilenbrink	4	4.847	213	213	213	211
Vervanging zwembad De Beemd	5	10.100	354	351	348	346
Vervanging zwembad De Neul	5	9.000	315	315	313	311
Omnipark Erp	5	p.m.				
Groenrenovaties 2020	5	470	20	20	20	20
Buurthuis Boschweg	6	p.m.				
Centra Schijndel, Sint-Oedenrode en Veghel	8	400	17	17	17	17

RISICO'S EN GROTE PROJECTEN

Bij het samenstellen van een begroting bestaan onzekerheden en/of risico's die niet in de begrotingscijfers zijn opgenomen. Deze kunnen zowel een positief als negatief effect hebben op de cijfers als ze zich voordoen. Een toelichting op de onzekerheden/risico's die een negatief effect kunnen hebben is opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Het belangrijkste risico heeft te maken met de grondexploitaties.

Vanaf 2019 is een aparte rapportage opgesteld voor de zogenaamde grote projecten. Het college stelt voor om de volgende projecten toe te voegen aan de lijst van grote projecten: vervanging wegen 2020, nieuwbouw zwembad Veghel en nieuwbouw zwembad Sint - Oedenrode.

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing vindt u meer informatie over zowel risico's als grote projecten.

ONTWIKKELING BELEIDSINDICATOREN

In de begroting en jaarverslag van Meierijstad hebben we tot nu toe de verplichte beleidsindicatoren opgenomen met als referentie gemeenten van meer dan 50.000 inwoners en minder dan 100.000 inwoners. We gaan in 2020 aan de slag met het (verder) ontwikkelen van eigen beleidsindicatoren. In 2019 is hiermee voor het programma Veiligheid een start gemaakt. Zo zijn voor het begrotingsprogramma Veiligheid de volgende indicatoren gedefinieerd: Veiligheidsbeleving eigen buurt, Leefbaarheid woonbuurt, Voelt zich wel eens onveilig. Deze indicatoren hebben een relatie met het doel: "1.1 Een veilige leefomgeving in het bijzonder voor gebieden met een meer dan gemiddeld risicoprofiel voor criminaliteit".

De volgende stap is de ontwikkeling van beleidsindicatoren voor het sociaal domein, aansluitend op het dashboard sociaal domein.

RESERVES

Reserve risico's grondexploitatie

Het nieuwe gemeentelijk toezichtkader van de provincie dat ingaat vanaf de begroting 2020, staat het niet toe bestemmingsreserves te gebruiken ter afdekking van risico's.

Voor het afdekken van risico's grondexploitatie is bij de jaarrekening 2017 een bestemmingsreserve gevormd uit tussentijdse winstnemingen 2017 van € 16,7 miljoen.

Wij stellen voor de bestemmingsreserve risico's grondexploitatie om te vormen tot een algemene reserve risico's grondexploitaties, zodat we deze kunnen blijven gebruiken voor het doel waarvoor u deze heeft ingesteld.

Reserve sociaal domein

In de kadernota 2020 hebben we over het voortbestaan en de hoogte van de bestemmingsreserve Sociaal Domein opgenomen dat de rijksontwikkelingen op dit gebied nader onderzoek vergen. We hebben het dan over o.a. de extra middelen voor de jeugdzorg, herziening van het verdeelmodel SD in het gemeentefonds (vanaf 2021).

Er is nog steeds onzekerheid over de genoemde rijksontwikkelingen en de benodigde middelen voor het sociaal domein vertonen nog steeds een te grillig verloop. We kunnen u nu nog geen gedegen voorstel voorleggen. Het college is geen voorstander voor het instellen van een minimumgrens voor de bestemmingsreserve sociaal domein. We stellen voor de huidige werkwijze voort te zetten in 2020 en deze bij de begrotingsbehandeling 2021 opnieuw te bezien.

De werkwijze 2020 voor de voeding en onttrekking bestemmingsreserve sociaal domein is dan, dat jaarlijks het saldo op het totale Programma 6 – met uitzondering van de exploitatiesaldi op de (wijk)gebouwen binnen Programma 6 en met uitzondering van de doorberekende kosten van de diverse taakvelden (salaris- en kapitaallasten) worden toegevoegd c.q. onttrokken aan de bestaande reserve sociaal domein. Voorstellen om de bestemmingsreserve in te zetten voor nieuwe investeringen in het sociaal domein lopen via de kadernota of via een afzonderlijk raadsvoorstel.

In de begrotingscijfers 2020 zijn toevoegingen aan reserves opgenomen van € 7,5 miljoen en € 13,0 miljoen onttrekkingen aan reserves.

PROGRAMMALIJNEN

In het Mijlpalen van Meierijstad document zijn 5 centrale thema's benoemd: participatie, leefbaarheid, innovatie, duurzaamheid en gezondheid. Het college heeft deze thema's in de vorm van programmalijnen opgepakt, dit omdat de activiteiten van deze thema's als een "breipen" door meerdere begrotingsprogramma's lopen. Daardoor ontstaat een matrixorganisatie om activiteiten in samenhang op te pakken. Aanvullend op de centrale thema's heeft het college de programmalijnen veranderopgave sociaal domein, omgevingswet en organisatieontwikkeling vastgesteld. Ook de activiteiten in deze programmalijnen raken meerdere begrotingsprogramma's. In de tweede helft van 2019 wordt het sociaal domein vanuit de programmalijn weer ingebed in de lijnorganisatie. In 2020 wordt de verdere uitvoering van de verschillende opgaven binnen het begrotingsprogramma sociaal domein voortgezet. Hiermee is de programmalijn veranderopgave sociaal domein beëindigd.

Tegelijkertijd wordt een nieuwe programmalijn opgezet, namelijk de programmalijn inclusie. Gemeente Meierijstad hecht grote waarde aan het mee (kunnen) doen van inwoners op allerlei gebieden in het dagelijkse leven. De ondertekening van het manifest 'Iedereen doet Mee!' door het college is hier een voorbeeld van. De visie in het VN-Verdrag Handicap "niet over ons, zonder ons" past ook goed bij de Meierijstadse ambitie. De inclusie-ambitie loopt als een rode draad door tal van domeinen. Als mooie volgende stap wordt dan ook in het najaar van 2019 de programmalijn inclusie opgezet.

PARTICIPATIE

Ambitie

Een samenleving en organisatie die op elkaar is ingespeeld en de kaders kent. Participatie is gemeengoed en uit zich in diverse vormen die een meerwaarde opleveren.

"We investeren in de kracht van de samenleving en hebben oog voor de menselijke maat". Deze quote uit de besturingsfilosofie van Meierijstad is van toepassing bij de ambitie voor het programma Participatie. De samenleving zijn de wijken en dorpen, verenigingen, bedrijven, instellingen en individuele burgers. Vanuit gelijkwaardigheid wordt samengewerkt door de samenleving en de overheid.

Activiteiten

We geven in 2020 verder vorm aan het traject "Participeren en leren". Dit gebeurt op de onderdelen Cultuur maken, Versterken van wat er is en het onderdeel Samen leren.

In 2019 is het adviesrapport van Berenschot i.s.m. Erasmus universiteit opgeleverd. Dit rapport bevat lessen en adviezen om participatie in Meierijstad nog meer te ontwikkelen en waar nodig te verbeteren. Deze adviezen zetten we om in het uitvoeringsprogramma Participatie 2020. Het ontwikkel- en uitvoeringsprogramma Participatie 2020 bevat naast de adviezen van Berenschot ook activiteiten die gericht zijn op het door ontwikkelen van het participatie-gedachtengoed bij medewerkers en de vertaling ervan in het dagelijkse (beleids)werk met de samenleving. Ook met het college wordt participeren en leren doorontwikkeld, onder andere in de vorm van een periodieke casustafels. Het voeren en evalueren van startgesprekken met de gemeenteraad is één van de uitvoeringsactiviteiten. Dit gebeurt in goede samenwerking met de griffier. Medewerkers van de organisatie worden vanuit diverse ondersteunings- en uitvoeringsactiviteiten betrokken bij de verdere ontwikkeling van (beleids)participatie. Hiervoor is onder andere het Afwegingskader Burgerparticipatie een ondersteuningsmiddel.

Het burgerinnovatiefonds biedt ook in 2020 mogelijkheden voor inwoners van Meierijstad voor initiatieven op het gebied van sociale of technische innovatie en of participatie. In 2020 geven we meer bekendheid aan het fonds onder andere op basis van de adviezen van ConsultingKids uit 2019.

LEEFBAARHEID

Ambitie

Wij willen een gemeente zijn met een prettige woon- en leefomgeving. Een gemeente die uitgaat van de kracht van de samenleving en oog heeft voor de menselijke maat. We bezien leefbaarheid vanuit de volgende dimensies: sociale leefbaarheid, fysieke leefbaarheid, en veiligheid.

In Meierijstad willen we wijken, dorpen en buurten waarin inwoners samen invulling geven aan fijn wonen en leven. Samen versterken we deze beweging: door te verbinden, te ontmoeten, duurzame voorzieningen tot stand te brengen en samen op te trekken. Zo komen we tot vitale kernen in Meierijstad.

Activiteiten

Op basis van de uitkomsten van de leefbaarheidsmonitor geven we in 2020, in samenspraak en samenwerking met o.a. dorps- en wijkraden en maatschappelijke partners, concrete invulling aan een aantal focuspunten op leefbaarheid. Welke partijen en welke beleidsvelden daar het meest bij betrokken zijn, is afhankelijk van het beeld dat uit de monitor naar voren komt.

Ook in 2020 kunnen inwoners met ideeën of plannen voor een activiteit die de leefbaarheid in dorpen en kernen stimuleert weer een beroep doen op een bijdrage uit het leefbaarheidsbudget.

INNOVATIE

Ambitie

In Meierijstad kennen we geen standaard. We pakken opgaven en uitdagingen aan door ze steeds op een andere manier te bekijken. Innovatie is nooit af. Als organisatie blijven we leren, experimenteren en ontwikkelen. Er is altijd een "B" om naar toe te werken.

We creëren een denk- en werkwijze waarbij integraal samen werken aan oplossingen centraal staat en het maken van fouten mag, als we ervan leren. Iedereen heeft een innovatieve kant en het is onze ambitie om de vernieuwingskracht naar boven te halen.

Activiteiten

In 2019 heeft de leergang Innovatief opdrachtgeverschap plaatsgevonden. In samenwerking met de Ynnovators, medewerkers uit de organisatie en enkele externen is gewerkt aan een aantal innovatieve opdrachten. Het werken aan de innovatie opdrachten loopt door in 2020. Onderwerpen die daarbij centraal staan, zijn: het stimuleren van een vernieuwende manier van denken en werken bij medewerkers, het bevorderen van leren door te experimenteren, en het vergroten van eigenaarschap en het op gang brengen van een 'beweging van vernieuwing'.

In 2018 en 2019 lag de focus vooral op de interne organisatie en het stimuleren van vernieuwend denken en werken bij medewerkers. In 2020 willen we de innovatieve horizon verbreden en meer met "buiten" op een innovatieve (lees vernieuwende) manier aan de slag gaan in (maatschappelijke) opgaven. Bij voorkeur in bestaande trajecten of in trajecten/projecten die op de planning staan voor 2020. Hier ligt op participatief gebied ook een verbinding met de programmatische Participatie.

Het burgerinnovatiefonds biedt ook in 2020 mogelijkheden voor inwoners van Meierijstad voor initiatieven op het gebied van sociale of technische innovatie en of participatie. In 2020 geven we meer bekendheid aan het fonds onder andere op basis van de adviezen van ConsultingKids uit 2019.

Daarnaast blijven we ook in 2020 werken aan de kernwaarde innovatie in houding en gedrag, zowel intern als extern.

DUURZAAMHEID

Ambitie

We willen de verantwoordelijkheid nemen en samen de ambitie waarmaken om een gezonde, veilige en schone samenleving en leefomgeving te creëren in een circulaire economie. Hier en elders, nu en later. De ambities op het gebied van duurzaamheid volgen uit de doelstellingen die zijn neergelegd in het Mijlpalendocument, maar ook uit de doelstellingen van het Rijk, de provincie, de omgevingswet en de publieke opinie. Het proces om energieneutraal te zijn in 2050 is landelijk en lokaal in een stroomversnelling gebracht en onomkeerbaar.

Activiteiten

Het uitvoeringsprogramma duurzaamheid gaat in 2020 het tweede jaar in. In dat jaar starten onder de thema's Energiek & verantwoord, Circulair & schoon en Klimaatbestendig & biodivers een elftal projecten. Deze projecten staan genoemd in onderdeel 7.6. en zijn uitgebreider beschreven in het uitvoeringsprogramma duurzaamheid.

VERANDEROPGAVE OMGEVINGSWET

Ambitie

De Omgevingswet treedt in werking in 2021. De Omgevingswet draagt bij het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit. Tegelijkertijd draagt de Omgevingswet bij aan het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving om maatschappelijke functies te vervullen.

Activiteiten

In 2020 volgen we de drie sporen die door de raad zijn uitgezet in het Koersdocument Omgevingswet. Het gaat daarbij om Anders werken, Kerninstrumenten en de digitale informatievoorziening.

We bereiden de andere manier van werken voor die bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet nodig is. Daarbij gaat het onder andere om het ervaring opdoen met de omgevingstafel, met het voeren van de omgevingsdialoog, met de versnelling en vereenvoudiging van werk processen, en met het opleiden van medewerkers.

We leggen een ontwerp omgevingsvisie voor aan de raad en werken we aan het omgevingsplan waarin de regelgeving op hoofdlijnen terecht komt.

We bereiden de digitale informatievoorziening voor die bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet nodig is. We volgen daarbij de landelijke ontwikkeling van het Digitaal Stelsel Omgevingswet.

GEZONDHEID

Ambitie

De programmalijn gezondheid heeft als ambitie dat de inwoners van Meierijstad in een gezonde leefomgeving kunnen leven. We willen de achterstanden in gezondheid verkleinen. We willen meer gewicht toekennen aan het belang van gezondheid. Daarbij willen we vooral ook de samenwerking met andere terreinen (sociaal domein, ruimte e.d.) opzoeken. Deze samenwerking is noodzakelijk om tot echte verbeteringen te komen.

Activiteiten

We zetten in 2020 vanuit de veranderopgave verder in op een gezonde leefstijl en een gezonde leefomgeving. En zullen hier nieuwe impulsen aan geven door nieuwe projecten op te zetten en/of accenten te leggen in bestaande trajecten. Hierbij maken we nog meer verbinding op het gebied van o.a. sport en beweging, gezonde voeding, maar ook met gebiedsontwikkeling, beheer openbare ruimte, mobiliteit en duurzaamheid. Voorbeelden van dit soort verbindingen zijn Agrifood (Voeding en Gezondheid), de Mobiliteitsvisie en Vitaal Buitengebied.

Net als in 2019 maken we ook voor 2020 een uitvoeringsplan gezondheid. Dat is een vervolg op het uitvoeringsplan 2019. We evalueren de speerpunten en activiteiten uit het uitvoeringsplan 2019 met betrokken partijen. We zetten in op een vervolg op succesvolle activiteiten en sturen bij op activiteiten die minder succesvol waren. Het gezondheidsbeleid 2018 - 2021 is daarbij het uitgangspunt.

Eind 2019/begin 2020 gaan we Netwerk Positieve Gezondheid oppakken. Belangrijk daarbij is het inzichtelijk maken welke overlegvormen er al zijn. Een efficiënte omgang met huidige netwerken nemen we hier in mee. We bekijken bijvoorbeeld mogelijkheden voor aansluiting bij bestaande structuren en/of netwerken die worden opgezet ten behoeve van nieuwe projecten.

ORGANISATIE-ONTWIKKELING

Ambitie

Voor de organisatie is de volgende ambitie geformuleerd.

Wij verbinden visie, doelen en kernwaarden in alles wat we doen. Ons DNA, dit zijn wij, zo doen we dat in Meierijstad. Dit werken we langs de volgende lijnen uit.

Wij zijn de samenleving

In alles wat wij doen staan de burgers, bedrijven en instellingen van Meierijstad centraal. Wij kennen geen binnen of buiten en wij werken mét in plaats van vóór de samenleving. Wij handelen vanuit de visie 2025.

Wij zijn aandeelhouder

Wij zijn ervan overtuigd dat je het beste tot je recht komt wanneer je verbonden bent met de waarden van de organisatie. Dat is wanneer je zelf waarde toevoegt als professional, als eigenaar, als ondernemer en als regisseur. Wij zijn even divers als het brede scala aan bedrijven en inwoners. Wij geloven dan ook in gelijkwaardigheid in plaats van gelijkheid en werken daarom vanuit de talenten van de mensen. Wij dagen je uit.

Wij zijn de beste

- ...in elkaar versterken;
- ...in het benutten van talenten;
- ...in een mix van professionals, specialisten en generalisten;
- ...in samenwerken, leren en experimenteren;
- ...in samen creatieve en innovatieve oplossingen ontwikkelen.

Activiteiten

De programmaliijn Organisatieontwikkeling richt zich ook in 2020 op de "Meierijstadse manier van werken". Dit heeft alles te maken met het stimuleren van houding en gedrag van medewerkers in de gewenste richting en is geen "product" dat geleverd wordt. Het komen tot de Meierijstadse manier van werken doen we door het inzetten van activiteiten die het gedrag van medewerkers beïnvloeden. Onder andere door het aanbieden van trainingen, voeren van gesprekken / dialoog, de wijze van communiceren in de organisatie, procesmatig werken, organisatiedagen met een thema en het nader uitwerken van de kernwaarden van de organisatie. .

In het kader van een lerende organisatie continueren we in 2020 de trainingen Klare taal en elkaar aanspreken op verantwoordelijkheden / gemaakte afspraken. Daarnaast zetten we in op de doorontwikkeling van de Samenscholing (opleiding en trainingen van de organisatie) als onderdeel van een lerende organisatie.

PROGRAMMA'S

O BESTUUR EN ONDERSTEUNING

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Meerijstad is een bestuurskrachtige gemeente. Wij stimuleren burgerparticipatie. Als ambassadeur en lobbyist behartigen we de belangen van de gemeente en zijn we een actieve partner in samenwerkingsrelaties. De bestuurders en de ambtelijke organisatie van Meerijstad zijn herkenbaar, betrokken en staan dicht bij de inwoner.

Beleidsindicatoren

In de volgende tabel geven we de verplichte indicatoren weer voor programma O. In tegenstelling tot de indicatoren bij de overige programma's zijn deze indicatoren gegevens uit de eigen begroting. Een vergelijking met referentiegemeenten is bij het opstellen van de begroting niet te maken.

Indicator	Begroting 2019		Begroting 2020	
	Jaar Meerijstad	Jaar	Meerijstad	
Formatie, Fte per 1.000 inwoners.	2019	6,8	2020	6,9
Bezetting, Fte per 1.000 inwoners.	2019	6,6	2020	6,5
Apparaatskosten	2019	571,0	2020	591,0
Externe inhuur. Kosten als % van totale loonsom	2019	2,3	2020	2,3
Totale kosten externe inhuur (* € 1.000)	2019	858,0	2020	901,2
Overhead, % van totale lasten.	2019	9,0%	2020	8,9%

De gegevens m.b.t. formatie en bezetting zijn gebaseerd op de situatie per 1 juni 2019. Het verschil tussen formatie (6,9) en bezetting (6,5) is de vacatureruimte op dat moment.

WAT GAAN WE DAAR VOOR DOEN?

O.1	Onze dienstverlening is klantvriendelijk, resultaatgericht, laagdrempelig, servicegericht en dichtbij.
We doen in 2020 een vervolgmeting naar telefonische bereikbaarheid in de organisatie. Met de input vanuit het meten verbeteren we aan de hand van verbeterplannen onze dienstverlening.	
We gaan door met klantreizen. Bij ieder proces dat we vanuit het project procesoptimalisatie oppakken bekijken we of een klantreis, waarbij we onze inwoners om feedback vragen op het proces, mogelijk is.	
Voor het project 'Investeren in klantbeleving' wordt het meten van klantbeleving op onze website toegevoegd door middel van smileys.	
Meerijstad heeft een voortrekkersrol op het gebied van toegankelijkheid en werkt aan de 'Meerijstadse inclusie agenda'. Iedereen heeft immers het recht om mee te doen in de maatschappij. Dat geldt voor openbare voorzieningen en voor digitale voorzieningen, zoals websites. Digitale toegankelijkheid is belangrijk en verplicht voor overheidsinstanties. De wettelijke verplichtingen gelden voor alle externe én interne websites. In de tweede helft van 2019 zetten we dit projectmatig op. Daarmee kunnen we in 2020 flinke stappen zetten naar volledige digitale toegankelijkheid.	
Het Persoonlijk Internet Portaal (PIP) krijgt in eerste instantie vorm voor cliënten van werk en inkomen. Zij kunnen hun inkomstenbriefjes digitaal uploaden en zo wijzigingen in hun persoonlijke omstandigheden doorgeven. Verder kunnen ze straks hun jaaropgaven hier raadplegen.	
We optimaliseren de contactkanalen (balie, telefonie, e-mail en social media) en voegen in 2020 webchat toe als contactkanaal.	

We onderzoeken in de eerste helft van 2020 of we, overeenkomstig het standpunt van de Nationale Ombudsman (rapport 'Ombudsvisie op professionele klachtbehandeling'), het begrip 'klacht', zoals omschreven in de Algemene wet bestuursrecht, ruim uitleggen en niet beperken tot klachten over de wijze waarop iemand wordt bejegend. Dit doet meer recht aan het gevoel van burgers en bedrijven. Bovendien maakt dit het begrip 'klacht' als zodanig minder zwaar beladen.
We onderzoeken de mogelijkheid om de klachten formeel af te laten doen door de aangewezen klachtbehandelaars. Dat laatste is van belang voor een zo snel en zo informeel mogelijke afwikkeling van de klacht. Thans kan een klachtbehandelaar een klacht alleen met instemming van klager informeel afwikkelen maar kan, als die instemming ontbreekt, alleen het verantwoordelijke bestuursorgaan een klacht formeel afdoen.
In 2019 zijn collega's getraind in het schrijven van brieven en mails in klare taal. Daarnaast volgden collega's de training 'Schrijven van Adviezen'. De trainingen Klare Taal brieven en mails en Klare Taal adviezen worden in 2020 voortgezet. Naarmate meer collega's de trainingen gevolgd hebben wordt het makkelijker om elkaar aan te spreken op het schrijven in klare taal. Het lezerspanel beoordeelt ook in 2020 brieven en documenten van de gemeente op het gebruik van klare taal. En ontwikkelen we het gebruik van Klare taal verder door het inzetten van meer taalcoaches.
Op 24 juni 2019 is de strategische denkgroep Raad van Verbeelding (RvV) geïnstalleerd. De RvV bestaat uit bij de streek en/of Meierijstad betrokken prominenten en verkent de kansen en ontwikkelmogelijkheden voor de periode 2020 – 2050 voor Meierijstad om te komen tot een strategische ontwikkelkoers voor deze periode. Het resultaat moet inwoners, ondernemers, organisaties en instellingen en het gemeentebestuur inspireren en prikkelen om hier samen verder aan te werken. Wij hebben de Raad van Verbeelding gevraagd om hun eindproduct 'Meierijstad 2050' op inspirerende wijze vorm te geven.
Uit een korte evaluatie van het burgerinnovatiefonds is in eerste helft 2019 geconcludeerd dat er (nog) weinig verzoeken zijn binnengekomen en dat dit wellicht aan de mate van bekendheid van het burgerinnovatiefonds ligt. Ook zijn er verzoeken binnengekomen die niet passen binnen de spelregels van het fonds. Deze verzoeken zijn veelal doorverwezen naar andere (subsidie)mogelijkheden. ConsultingKids, een organisatie die leerlingen van basisscholen betreft bij (volwassen)vraagstukken is in 2019 in samenwerking met leerlingen groep 8 van 3 basisscholen uit Meierijstad aan de slag gegaan met de bekendheid van het burgerinnovatiefonds. De adviezen zijn verwerkt en worden in 2020 verder uitgevoerd. De inwoners van Meierijstad kunnen ook in 2020 een beroep doen op het fonds wanneer zij een initiatief hebben voor sociale of technische innovatie en of een bijdrage leveren aan de participatie in Meierijstad.
In het najaar van 2019 is de leefbaarheidsenquête onder inwoners in Meierijstad uitgevoerd. Hierin is ook de veiligheidsenquête opgenomen. Meierijstad kiest ervoor om de tweejaarlijkse veiligheidsmonitor te integreren in deze tweejaarlijkse leefbaarheidsmonitor. Het onderzoeksbureau levert de monitor en rapportage op aan het eind van 2019. Dit is een nulmeting voor Meierijstad. Om de meerjarige ontwikkeling inzichtelijk te maken, vindt het onderzoek over twee jaar nogmaals plaats. In 2020 geven we, op basis van de uitkomsten van de monitor concrete invulling aan een aantal focuspunten op leefbaarheid. Dit doen we in samenspraak en samenwerking met o.a. dorps- en wijkraden en maatschappelijke partners. Welke partijen en welke beleidsvelden daar het meest bij betrokken zijn, is afhankelijk van het beeld dat uit de monitor naar voren komt. Ook in 2020 kunnen inwoners met ideeën of plannen voor een activiteit die de leefbaarheid in dorpen en kernen stimuleert weer een beroep doen op een bijdrage uit het leefbaarheidsbudget.
Het citymarketingbeleid is vastgesteld en er zijn marketingmiddelen ontwikkeld. De volgende stap is de uitrol van het citymarketingbeleid. Daarbij ligt primair de focus op het vergroten van de naamsbekendheid van de gemeente. Dat betekent onder meer dat de campagne zichtbaar wordt in de openbare ruimte en via (social) media. Ook komt er, i.s.m. recreatie & toerisme, een speciale website voor marketingdoeleinden. De gemeenteraad wordt medio 2020 via een raadsinformatiebrief op de hoogte gesteld van de vorderingen.

0.2 De ambtelijke organisatie toont ondernemerschap en eigenaarschap.

Meerijstad verbindt haar 13 kernen en haar ambities aan netwerkrelaties van lokaal tot internationaal. We brengen in kaart welke kansrijke en toonaangevende evenementen, bijeenkomsten of gelegenheden er in 2020 zijn, binnen en buiten Meerijstad (jaarprogramma).

Op basis van het jaaroverzicht/programma nodigen we de juiste relaties uit op een vooraf afgewogen moment.

We brengen ons netwerk in kaart.

Wij initiëren of stimuleren jaarlijks 1 of 2 aansprekende evenementen die een bijdrage leveren aan onze ambities of ons kansen bieden ons netwerk te verstevigen (de Meerijstadtafel).

Om aan het gevoel van verbondenheid te werken faciliteert de gemeente Meerijstad initiatieven die bijdragen aan de verbinding van onze dertien kernen.

In 2020 zijn we gastregio voor de Landschapstriënnale 2020. Door dit evenement komen Meerijstad en haar landschappen in het buitengebied positief in beeld; voor de bewoners en daarbuiten die van het landschap willen genieten en voor (recreatieve) ondernemers die het landschap gebruiken.

Inmiddels zijn we aan de slag met de voorbereiding en organisatie ervan.

De gemeente Meerijstad en de Brabantse waterschappen Aa en Maas, De Dommel en Brabantse Delta organiseren in september 2020 het Living Lab 'Brabantse Beekdalen' als onderdeel van de Landschapstriënnale 2020.

Op een locatie in Meerijstad wordt een ééndaagse conferentie georganiseerd gericht op professionals en de hele maand september zijn beleving en educatie voor een breed publiek en kinderen onderdeel van het programma.

De programmalijs Organisatieontwikkeling richt zich ook in 2020 op het ontwikkelen van de 'Meerijstadse manier van werken'. Het komen tot de 'Meerijstadse manier van werken' doen we onder andere door het aanbieden van de trainingen 'Klare taal' en 'Elkaar aanspreken op gemaakte afspraken'(verplichte trainingen), Corporate Communicatie, een organisatiedag met een thema en het stimuleren van het uitdragen van de kernwaarden van de organisatie door diverse activiteiten.

In 2020 evalueren we de startgesprekken burgerparticipatie bij beleid- en besluitvorming van 2019. Samen met de fractievoorzitters en griffie wordt vervolgens bekeken voor welke onderwerpen zij in 2020 een startgesprek willen en in welke vorm we dit gaan doen.

0.3 We zorgen voor optimaal vastgoedbeheer en maken slimme combinaties tussen behoefte aan ruimte en leegstand van onze gebouwen.

In 2020 wordt er zoals vastgelegd in de Kadernota Vastgoed (KV) en het Duurzaam Meerjarig OnderhoudsPlan (DMOP) verder uitvoering gegeven aan het beheer en het onderhoud van het maatschappelijk vastgoed. Met de vaststelling van de KV is ook het kwaliteitskader vastgesteld waaraan het maatschappelijk vastgoed moet voldoen. Aan de hand van de Balanced Score Card-methode wordt de gemeentelijke vastgoedportefeuille getoetst op diverse prestatievelden. Op basis van deze screening wordt er per gebouw een advies opgesteld om te consolideren, te herpositioneren, te renderen, aan te houden of af te stoten.

Voor het realiseren van optimale bezetting(en) van de gebouwen wordt in 2020 "De Makelaarsfunctie" ingericht. "De Makelaarsfunctie" is een website waar vraag naar en aanbod van maatschappelijk vastgoed bij elkaar worden gebracht.

In 2020 en verder uniformeert Vastgoedbeheer het onderhoudsbeleid nog verder en besteden we centraal nog meer contracten aan, voor diverse onderhoudswerkzaamheden. Aan de in de KV opgenomen verduurzamingsmaatregelen voor zowel bestaand als nieuw te ontwikkelen vastgoed wordt fasegewijs verder uitvoering gegeven.

Aangezien Meerijstad fysieke toegankelijkheid van (niet-)openbare gebouwen en de voorzieningen in deze gebouwen hoog in het vaandel heeft staan, zijn in 2019 in samenwerking met de Stichting Toegankelijk Meerijstad (STM) alle gemeentelijke gebouwen gescreend op toegankelijkheid. De inventarisaties van de benodigde werkzaamheden zijn in 2019 door de STM vastgelegd in rapportages per gebouw en besproken met Vastgoedbeheer. In 2020 worden de noodzakelijke toegankelijkheidswerkzaamheden aan diverse gebouwen uitgevoerd.

0.4 We willen de gemiddelde belastingdruk zo min mogelijk laten toenemen. Belastingen worden wel trendmatig aangepast (CBS indexering).

Er komt een onderzoek (citymanagement Veghel en de gemeente Meierijstad) naar de mogelijke invoering (met ingang van 2021) van een BIZ (bedrijfsinvesteringszone) binnenstad Veghel. Onderzoek start al in het najaar van 2019.

WAT KOST HET?

(Bedragen x € 1.000)

Bestuur en Ondersteuning	Jaar rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Lasten	39.501	33.068	31.823	33.009	35.492	38.753
Baten	137.440	136.916	140.428	140.874	143.072	145.917
Geraamd saldo van baten en lasten	-97.939	-103.848	-108.605	-107.865	-107.580	-107.164
Toevoeging reserves	13.417	5.735	5.443	3.500	3.500	3.500
Onttrekking reserves	26.092	12.752	4.322	3.942	3.942	3.871
Geraamd resultaat	-110.614	-110.865	-107.484	-108.307	-108.022	-107.536

ONTWIKKELAMBITIES

De jaarlijkse financiële gevolgen van de ontwikkelambities 2020 zijn opgenomen in onderstaande tabellen. De ontwikkelambities zijn onderverdeeld in bestedingen, nieuwe investeringen en voorgestelde ombuigingen. De regel "kapitaallasten nieuwe investeringen" zijn de jaarlijkse lasten van rente en afschrijving van de investeringen die opgenomen zijn in het overzicht van nieuwe investeringen. Per onderdeel is een toelichting opgenomen.

BESTEDINGEN 2020

(Bedragen x € 1.000)

Nieuwe bestedingen	Jaarlijkse lasten			
	2020	2021	2022	2023
Invoering BIO maatregel SIEM/SOC (security information & event management en security operations center)	70	70	70	70
Eerste fase gegevenspakhuis	*	50		
Inrichting privacy organisatie	82	82	82	82
Kosten overdracht archieven	*	50		
Vervolg verkennend onderzoek gemeentelijke locaties Sint-Oedenrode.	*	100		
Verbinding Zorg en Veiligheid	200	200	200	200
Totaal lasten bestedingen	552	352	352	352
Algemene risico-reserve	*	-200		

Totaal dekkingen	-200	0	0	0
Totaal ten laste van geraamd resultaat	352	352	352	352

TOELICHTING OP BESTEDINGEN

Invoering BIO maatregel SIEM/SOC (security information & event management en security operations center)

Vanaf 2020 geldt de BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid). In de BIO staan maatregelen die de gemeenten verplicht moeten invoeren. Een van die maatregelen betreft de invoering en gebruik van een SIEM en SOC. Een SIEM/SOC zorgt ervoor dat we structureel logbestanden van gebeurtenissen maken en dat we gebruikersactiviteiten, uitzonderingen en informatiebeveiligingsgebeurtenissen registreren.

Deze bestanden moeten bewaard en regelmatig worden beoordeeld. Daarnaast moeten er adviezen opgesteld worden voor verbeteringen of acties die genomen moeten worden om onze informatie goed te beveiligen.

Op dit moment heeft de gemeente Meierijstad al wel een SIEM beschikbaar. Echter is er geen capaciteit om deze op de juiste manier in te richten en te gebruiken. Daarnaast is er geen capaciteit om de nodige analyses uit te voeren en adviezen tot verbetering op te stellen. Wij stellen voor om de huidige SIEM te vervangen voor een SIEM/SOC combinatie die extern uitgevoerd wordt."

Eerste fase gegevenspakhuis

Het doel is om meer en betere managementinformatie en verantwoordingsinformatie aan de directie, college en raad te leveren gebaseerd op gekoppelde gegevenssets uit meerdere databases. Een gegevenspakhuis is een verzamelplek van informatie.

Inrichting privacy organisatie

"In mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) in werking getreden. Vanaf mei 2018 is er veel werk op het gebied van privacy verricht en is er voor gezorgd dat we een basis hebben gelegd op het gebied van privacy. In de huidige organisatieopzet en beschikbare capaciteit is onvoldoende ruimte om op een verantwoordelijke wijze vorm te geven aan de wettelijke verplichtingen vanuit de AVG. Om dit op orde te brengen en daarmee te voldoen aan de wettelijke verplichtingen vanuit de AVG stellen we voor om de formatie op orde te brengen door middel van het uitbreiden van deze formatie met 1 FTE voor accenthouders. Deze accenthouders fungeren tevens als eerste privacy-aanspreekpunten voor de werkateliers.

Met name voor de uitvoerende werkzaamheden op operationeel niveau ten behoeve van privacy.

Hiermee borgen we een adequate en actuele kennis op het gebied van AVG.

Dit is noodzakelijk om risico's (zoals boetes) te reduceren."

Overdracht archieven

Overdracht van archieven vraagt om inzet specialistisch personeel naast ons eigen personeel € 20.000 (verplichting vanuit BHC) en € 30.000 voor materiaal zuurvrije dozen.

Vervolg verkennend onderzoek gemeentelijke locaties Sint-Oedenrode.

In 2019 heeft het college een verkennend onderzoek gedaan naar de gemeentelijke locaties in Sint-Oedenrode. Dit betreft fase 1 van het in een raadsinformatiebrief (raad 31-01-2019) beschreven proces. Fase 2 en 3 zullen (als besloten wordt om hiermee door te gaan) doorlopen in 2020.

Verbinding Zorg en Veiligheid

In het Integraal Veiligheidsbeleid 2019-2022 wordt de verbinding Zorg en Veiligheid, als ook in de strategische visie sociaal domein en in het mijlpalendocument, benoemd als strategisch thema. Steeds meer taken op het snijvlak van zorg en veiligheid worden op basis van nieuwe wetgeving bij de gemeenten weggelegd. Zo treedt op 1 januari 2020 de Wet Verplichte Geestelijke Gezondheidszorg in werking waarbij burgers het College kunnen verzoeken om een onderzoek te verrichten naar verplichte geestelijke gezondheidszorg als zij zich zorgen om iemand in hun omgeving maken. Maar ook de uitvoering van de Ketenveldnorm (beveiligde zorg voor mensen met gevaarlijk gedrag als gevolg van een psychische stoornis en/of een verstandelijke beperking) komt in 2020 op de gemeenten af. Taken die onder andere vragen om een 24/7 bereikbaarheid (meldpunt) van de gemeentelijke organisatie. Daarnaast heeft het college eerder aangegeven de nazorg voor ex-gedetineerden zorgvuldig op te willen pakken. Genoemde nieuwe taken en verantwoordelijkheden komen bovenop de begeleiding van

steeds complexer wordende casuïstiek die aan de orde van de dag zijn. Om het totaal goed op te kunnen pakken intern en extern is investering in deskundigheid en capaciteit; operationeel en beleidsmatig noodzakelijk.

INVESTERINGEN 2020

(Bedragen x € 1.000)

Nieuwe investeringen	Investeringsbedrag 2020
Aanvullend krediet Wenkend Perspectief	1352
Totaal investeringen	1.352

TOELICHTING OP INVESTERINGEN

Aanvullend krediet Wenkend Perspectief

Bij raadsbesluit van 27 juni 2019 is besloten om voor het Wenkend Perspectief te kiezen voor scenario 1, waarin het meest optimaal wordt voldaan aan de inhoudelijke visie, aan de duurzaamheidsvisie, het beeldkwaliteitsplan, de woonvisie en het parkeerbeleid. Het hiervoor benodigd aanvullend krediet is opgenomen in de begroting 2020.

OMBUIGINGEN 2020

(Bedragen x € 1.000)

Voorgestelde ombuigingen	Jaarlijkse lasten			
	2020	2021	2022	2023
Verlagen aantal wethouders	-111	-111	-111	-111
Verlagen storting voorziening groot onderhoud gebouwen	-22	-22	-22	-22
Verlaging stelpost onvoorziene uitgaven	-100	-100	-100	-100
Totaal lasten ombuigingen	-233	-233	-233	-233
Dekking projecten duurzaamheid uit Algemene Risico Reserve	350	350	350	350
Dividend BNG	62	62	62	62
Totaal baten ombuigingen	412	412	412	412
Totaal ten gunste van geraamd resultaat	645	645	645	645

TOELICHTING OP OMBUIGINGEN

Verlagen aantal wethouders

In verband met het vertrek van een tweetal wethouders en een gewijzigde samenstelling van de coalitie heeft het college de taakverdeling heroverwogen en is besloten om het aantal wethouders te verlagen van zes naar vijf wethouders.

Verlagen storting voorziening groot onderhoud gebouwen

Van een aantal panden is inmiddels bekend dat deze binnen afzienbare tijd worden gesloopt, vervangende nieuwbouw krijgen of worden verkocht. In verband hiermee hoeft er geen groot onderhoud voor deze panden meer te worden uitgevoerd. De jaarlijkse storting in de voorziening kan hiermee voortaan achterwege blijven.

Verlagen stelpost voor onvoorziene uitgaven

Gelet op de aanwendungen van de post onvoorziene uitgaven in de afgelopen jaren wordt voorgesteld om de raming te verlagen met € 100.000 tot € 250.000.

Dekking projecten duurzaamheid uit Algemene Risico Reserve

Voor de uitvoering van het duurzaamheidsprogramma worden een aantal projecten uitgevoerd. De uitgaven van de projecten kunnen worden aangemerkt als incidentele uitgaven. De incidentele uitgaven worden gedekt door aanwending van de algemene risicoreserve.

Dividend Bank Nederlandse Gemeenten

Bij de vorige begrotingsopzet is de berekening gemaakt op basis van het gemiddelde dividend van de afgelopen 3 jaar. Er is nu gekozen om het uitgekeerde dividend van het laatste jaar als uitgangspunt te nemen.

VERBONDEN PARTIJEN

[Brabants Historisch Informatiecentrum \(BHIC\)](#)

[NV Bank voor Nederlandse Gemeenten](#)

[N.V. Brabant Water](#)

[N.V. Monumentenfonds Brabant](#)

[Stichting tot beheer van het Paulusgasthuis in Sint Oedenrode](#)

1 VEILIGHEID

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Een veilige leefomgeving is voor iedereen belangrijk, zowel in wijken, buurten, dorpen als op bedrijventerreinen. Als gemeente willen we ons samen met de veiligheidspartners inzetten voor een veilige leefomgeving. Ook anderen hebben daarbij een belangrijke rol. We willen dan ook ons samen met onze inwoners, scholen, instellingen en bedrijven collectief inzetten voor een veilige gemeente Meierijstad.

Beleidsindicatoren

In de volgende tabel geven we de verplichte indicatoren vanuit [waarstaat.jegemeente.nl](http://www.jegemeente.nl) weer. We hebben hierbij ook een referentiemeting opgenomen. Hiervoor gebruiken wij de gemiddelde waarde van gemeenten in de grootteklasse van 50.000 tot 100.000 inwoners.

Indicator	1 maart 2019		1 augustus 2019		Ref.
	Jaar	Meierijstad	Ref. Jaar	Meierijstad	
Verwijzingen Halt per 10.000 jongeren	2017	129,0	135,0	2018	119,0
Winkeldiefstallen per 1.000 inwoners	2017	0,8	2,1	2018	2,0
Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	2017	2,8	5,2	2018	4,7
Diefstallen uit woning per 1.000 inwoners	2017	1,7	3,1	2018	2,5
Vernielingen en beschadigingen (openbare ruimte) per 1.000 inwoners	2017	4,3	6,6	2018	5,6

Voor het beleidsdoel "1.1 Een veilige leefomgeving in het bijzonder voor gebieden met een meer dan gemiddeld risicoprofiel voor criminaliteit" zijn eigen indicatoren gedefinieerd. Deze zijn opgenomen in de volgende tabel.

1.1 Een veilige leefomgeving	Streef waarde *)	Realisatie	Bron
Veiligheidsbeleving eigen buurt	7,5 (1 tot 10)	7,5 **)	Veiligheidsmonitor (2016)
Leefbaarheid woonbuurt	7,7 (1 tot 10)	7,7 **)	Veiligheidsmonitor (2016)
Voelt zicht wel eens onveilig	25%	28,8%	Politiedata 2018 (via CBS)

*) We streven naar het behouden van minimaal het niveau van veiligheidsmonitor 2016 voor de beleidsindicatoren veiligheidsbeleving eigen buurt en leefbaarheid woonbuurt en naar maximaal 25% bij de indicator Voelt zich wel eens onveilig.

**) We hebben nog geen recente realisatiecijfers beschikbaar voor de indicatoren met als bron de veiligheidsmonitor. Er is in 2018 namelijk geen (landelijke) veiligheidsmonitor uitgevoerd, we vermelden daarom in de tabel de cijfers uit de (landelijke) veiligheidsmonitor 2016, die is uitgevoerd als nulmeting.

In het najaar 2019 is binnen de gemeente Meierijstad een integrale leefbaarheids- en veiligheidsmonitor uitgevoerd. De resultaten hiervan worden in het tweede kwartaal van 2020 verwacht. Uit deze monitor worden nieuwe beleidsindicatoren gedestilleerd voor het programma veiligheid. We streven er naar om een op een vergelijking te kunnen maken met bovenstaande indicatoren.

WAT GAAN WE DAAR VOOR DOEN?

1.1	Een veilige leefomgeving, in het bijzonder voor gebieden met een meer dan gemiddeld risicoprofiel voor criminaliteit.
In de tweede helft van 2019 wordt de leefbaarheidsmonitor uitgevoerd. Hierin is ook de veiligheidsmonitor opgenomen. Op basis van de uitkomsten van de monitor in 2020, in samenspraak en samenwerking met de o.a. dorps- en wijkraden en maatschappelijke partners, concrete invulling aan een aantal focuspunten op leefbaarheid. De resultaten worden in ieder geval gebruikt bij de uitvoeringsplannen als uitwerking van het Integraal Veiligheidsbeleid 2019-2022. Voortdurend stemmen wij af waar de gemeente inwoners kan ondersteunen bij diverse leefbaarheidsinitiatieven. Zo hebben we periodiek overleg met Politie en Stichting BIN Meierijstad over buurtpreventie, looproutes etc. In 2020 gaan we met partners zoals politie, BOA's, Veiligheidsregio Brabant-Noord en de Omgevingsdienst afspraken maken over verdere samenwerking en integrale handhaving. Op 1 januari 2020 wordt de Wet Verplichte Geestelijke Gezondheid Zorg van kracht. Dit vraagt, naast de inrichting van een meldpunt dat 24/7 bereikbaar is, capaciteit voor het horen van mensen aan wie een crisismaatregel is opgelegd, maar ook capaciteit die verzoeken in het kader van deze wet kunnen beoordelen. In regionaal verband zijn afspraken gemaakt over de inkoop en inzet van expertise voor deze nieuwe taken. In 2020 wordt de pilot ketenveldnorm verder in de regio Oost Brabant uitgerold. Dit vraagt met name om beschikbare capaciteit in de vorm van een casusregisseur bij de gemeente. We werken aan de verdere invoering/verfijning van de Aanpak Voorkoming Escalatie (AVE model) en een versterking van de nazorg aan ex-gedetineerden.	
1.2	Het vergroten van de nabijheid, herkenbaarheid en aanspreekbaarheid van de politie, evenals de gemeentelijke toezichthouders.
Als gevolg van de aankoop van het politiebureau behoudt de gemeente Meierijstad twee steunpunten groot, te weten één in Veghel en één in Schijndel. Daarmee is de herkenbaarheid van de politie in het werkgebied geborgd. We zorgen voor een kostendekkende exploitatie door het zoeken van aanvullende huurders, die in dit speelveld betrokken zijn. In het kader van de versterking van de samenwerking tussen de politie en de BOA's zullen de BOA's hun werkplek innemen in het politiebureau Veghel.	
1.3	Prioriteit voor aanpak huiselijk geweld alsmede voor ondermijnende criminaliteit in het bijzonder drugs gerelateerd.
Op basis van het IVP 2019-2022 worden voor de verschillende thema's uitvoeringsplannen opgesteld, die tussentijds (na 2 jaar) en na afloop van de beleidsperiode worden geëvalueerd. Deze informatie wordt gebruikt voor aanpassing van of als input voor het nieuwe beleidsplan 2023-2026. In 2019 is het Lokaal Informatie Overleg ingericht bestaande uit de politie, BOA's, veiligheid, toezichthouders, sociale recherche en sociaal domein. Periodiek vindt overleg plaats waarbij we signalen over het vermoeden van ondermijning of ondermijnende criminaliteit ophalen en analyseren. Aan de hand van deze signalen worden gerichte integrale interventies gehouden.	
1.4	Inzet en betrokkenheid van inwoners, scholen, instellingen en bedrijven die leiden tot vermindering van overlast, onveiligheid en criminaliteit.
Na evaluatie is besloten buurtbemiddeling na 2019 structureel voort te zetten.	

Het integraal veiligheidsbeleid bevat ook activiteiten op het gebied van sociale veiligheid en meldingsbereidheid. We voeren projecten uit ter voorkoming van polarisatie, radicalisering en awareness bij de inwoners op het gebied van ondermijning en informatieveiligheid (cybercrime).

Met het BIN Meierijstad en de politie werken wij aan een bredere uitrol van het BIN netwerk in de kernen van Meierijstad.

In 2020 wordt het Interreligieus overleg van de voormalige gemeente Veghel doorontwikkeld naar een interreligieus beraad Meierijstad. Diverse onderwerpen zoals polarisatie en radicalisering worden in dit beraad aan de orde gesteld. De gemeente Meierijstad wordt hierin ondersteund door het bureau Regionale Veiligheid Oost-Brabant.

In 2019 zijn er bijeenkomsten met het POM en ZLTO over ondermijning en bewustwording georganiseerd. Het thema informatieveiligheid wordt in 2020 opgepakt.

Het voorzitterschap van de Basisteamdriehoek Meierij wordt in 2020 overgedragen aan de burgemeester van de gemeente Meierijstad. Daarmee krijgen wij een stevigere positie binnen de regionale eenheid Oost-Brabant. De ambtelijke ondersteuning wordt ook vanuit onze gemeente ingevuld.

WAT KOST HET?

(Bedragen x € 1.000,

Veiligheid	Jaar rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Lasten	4.779	5.903	6.043	5.943	6.018	6.026
Baten	203	51	312	320	260	260
Geraamd saldo van baten en lasten	4.576	5.852	5.731	5.622	5.757	5.765
Toevoeging reserves	12	12	0	0	0	0
Onttrekking reserves	16	20	0	8	0	8
Geraamd resultaat	4.573	5.844	5.731	5.614	5.757	5.757

ONTWIKKELAMBITIES

BESTEDINGEN 2020

Geen nieuwe bestedingen in Programma 1.

INVESTERINGEN 2020

Geen nieuwe investeringen in Programma 1.

OMBUIGINGEN 2020

(Bedragen x € 1.000)

Voorgestelde ombuigingen	Jaarlijkse lasten			
	2020	2021	2022	2023
Regionaal veiligheidsbeleid	-80	-80	-80	-80
Totaal lasten ombuigingen	-80	-80	-80	-80
Totaal baten ombuigingen	0	0	0	0
Totaal ten gunste van geraamd resultaat	80	80	80	80

TOELICHTING OP OMBUIGINGEN

Regionaal veiligheidsbeleid

In samenspraak met de andere gemeenten binnen het basisteam Meierij kan de bijdrage verlaagd worden naar € 1 per inwoner.

VERBONDEN PARTIJEN

[Veiligheidsregio Brabant-Noord](#)

<https://www.veiligheidshuizen.nl/veiligheidshuizen/zvnbno>

2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Optimale bereikbaarheid en verkeersveiligheid, waarbij de kwaliteit van de openbare ruimte de leefbaarheid vergroot.

Beleidsindicatoren

De verplichte beleidsindicatoren van Programma 2 zijn vervallen.

WAT GAAN WE DAAR VOOR DOEN?

2.1	We willen een goede bereikbaarheid van kernen, wijken en bedrijventerreinen.
	We bereiden de snelfietsroute verder voor en starten met de aanleg. Niet alle delen van het tracé kunnen gelijktijdig uitgevoerd worden. Planning is om het middendeel, tussen Zuid-Willemsvaart en de Udenseweg, in 2020 als eerste aan te leggen. Voor de andere delen worden bestemmingsplan procedures doorlopen. Planning is om in 2020 de bestemmingsplan procedure voor het noordelijk deel vanaf de Udenseweg tot de Nieuwe Veldenweg in Mariaheide te doorlopen. Voor het deel langs het Duits Lijntje moeten nog (landbouw)gronden worden verworven. In september 2019 is een startgesprek met de raad over de afstemming met de omgeving in dit project. De verwachting is dat in het 1e kwartaal 2021 een voorstel aan de raad wordt voorgelegd voor vaststelling van de visie. Aan het mobiliteitsplan wordt in 2019 (najaar) en 2020 gewerkt. Stappen zijn achtereenvolgens inventarisatie, opstellen visie op hoofdlijnen, multimodale netwerkvisie, uitvoeringsprogramma en (concept) duurzaam mobiliteitsplan. Voor de zomervakantie 2019 is een voorstel aan de raad voorgelegd over de verdeling van de gelden voor het uitvoeringsprogramma mobiliteit 2019. In het 2e kwartaal van 2020 wordt een voorstel aan de raad voorgelegd voor de verdeling van de gelden voor het uitvoeringsprogramma mobiliteit 2020. We gaan verder met de voorbereiding van de nieuwe verbindingsweg tussen de N279 afslag Keldonk en de bedrijventerreinen in Veghel-zuidwest (MER studie). Volgens de oorspronkelijke planning zou een raadsvoorstel m.b.t. deze weg in het eerste kwartaal 2020 voorgelegd worden. Door vertraging in de oplevering van het regionale verkeersmodel, loopt het project echter vertraging op. Hoeveel vertraging is op dit moment nog niet duidelijk, omdat er nog geen uitsluitsel is over de oplevering van het verkeersmodel. Het provinciaal inpassingsplan (PIP) voor de N279 Veghel-Asten is vastgesteld, nog niet onherroepelijk. In aanvulling op de opwaardering van deze weg, geven we samen met de Provincie een kwaliteitsimpuls aan de dorpsentree van Keldonk. We investeren in het tracégedeelte ter hoogte van Veghel voor: de uitwerking van gelijkvloerse kruisingen, de bereikbaarheid van de aanliggende bedrijven, de uitwerking van de geluidsbescherming en inpassingsmaatregelen ten behoeve van de woonwijken Veghel-Zuid en de Leest. We verkennen - samen met de provincie en het bedrijfsleven - de haalbaarheid van een zogenaamde smart hub. Een 'smart hub' is een locatie waar meerdere vervoersvormen samen komen, deelsystemen beschikbaar zijn, grootschalig parkeren mogelijk is en data/ informatie beschikbaar is. Met een smart hub willen we het aantal verkeersbewegingen in centrumgebieden/ steden en bedrijventerreinen verminderen en mensen "verleiden" om (gedeeltelijk) op een andere manier te reizen. Binnen een 'smart hub' kunnen diverse functies worden gecombineerd, waaronder ook parkeren voor personen- en vrachtwagens

We gaan een onderzoek doen naar de voorzieningen op de evenementenlocaties zoals deze zijn opgenomen in het evenementenbeleid. Hierbij brengen we in beeld wat er aan voorzieningen aanwezig is en wat de behoeften/wensen zijn. E.e.a. ook in overleg met de evenementenorganisatoren. Op basis hiervan maken we een plan van aanpak en afweging van de financiële consequenties, en leggen dit ter besluitvorming voor aan het bestuur. We hebben hierbij de intentie om in elke kern minimaal een locatie met de benodigde voorzieningen in te richten waarbij wel de afweging wordt gemaakt dat de omvang van de voorziening in relatie moet staan tot het gebruik. Hiervoor zullen we een toetsingskader opstellen.

2.2 We willen de verkeersveiligheid binnen bebouwde kom en in het buitengebied verbeteren.

De voorrangsregeling voor fietsers op rotondes is geregeld in CROW-richtlijnen. Op de 10 rotondes in de kern Sint-Oedenrode is voorrang in strijd met de richtlijnen geregeld. De afwijkende voorrangsregeling is verwarrend voor zowel fietsers als automobilisten en leidt daarom tot verkeersonveilige situaties. We willen die onveiligheid wegnemen. Hiermee wordt tevens een link gelegd met het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit, waarin andere verkeersveiligheidsmaatregelen zijn opgenomen. Nadat de rotondes in Sint-Oedenrode zijn aangepast voldoen alle rotondes in Meierijstad aan de CROW-richtlijnen.

Met de voorbereiding van het werk is gestart en provinciale subsidie is aangevraagd. Volgens de huidige planning wordt in maart een voorstel aan u voorgelegd om de benodigde middelen voor het uniformeren van voorrangsregelingen op rotondes toe te kennen.

Ook in 2020 ondersteunen we mensgerichte maatregelen verkeersveiligheid zoals de activiteiten van basisscholen met het Brabants Verkeersveiligheids Label, verkeerseducatie in de kinderopvang, scholen in het voortgezet onderwijs en cursussen van Seniorenraad Meierijstad.

2.3 We willen dat de openbare ruimten aangenaam, schoon, goed onderhouden en veilig zijn, met voldoende groen, waarbij de winkelcentra/publieksruimtes extra uitstraling krijgen.

Op basis van actuele inspecties uit 2019 is voor 2020 een plan van aanpak gemaakt om een aantal bruggen of onderdelen daarvan te vervangen. Het doel hiervan is de verkeersveiligheid en bruikbaarheid te borgen van de civieltechnische kunstwerken in het belang van de duurzame bereikbaarheid van woon- en leefomgevingen van inwoners en ondernemers.

Op basis van actuele inspecties uit 2019 is een plan gemaakt voor het vervangen van een aantal wegvakken waarvan is vastgesteld dat de hierin gelegen verhardingen het einde van hun levensduur heeft bereikt. Het doel is de verkeersveiligheid en bruikbaarheid te borgen van de verhardingen ten gunste van een aantrekkelijke, duurzaam bereikbare woon- en leefomgeving voor inwoners en ondernemers.

In 2020 zetten we het programma openbare verlichting voort dat in 2019 is gestart voor het vervangen van lichtmasten. Het doel hiervan is het inhalen van een achterstand en het bereiken van een situatie waarin, in de periode tot en met 2030 een reductie van het energieverbruik wordt bereikt van ruim 50% en ook de onderhoudskosten aanzienlijk worden verlaagd. Hiermee voldoet Meierijstad niet alleen aan het regionaal overeengekomen energieakkoord maar bereikt het ook dat het areaal openbare verlichting op een acceptabel niveau komt waardoor de veiligheid wordt verbeterd ten gunste van een aantrekkelijke woon- en leefomgeving voor inwoners en ondernemers.

We gaan in 2020 verder met de uitwerking van het beheer in integrale gebiedsbeheerplannen (IGBP) waarmee in 2019 een begin is gemaakt.

We voeren de renovatieprojecten uit die in de meerjarenplanning zijn opgenomen, waarvan de eerste deze winter wordt uitgevoerd.

2.4 We streven naar versterking van goederenvervoer over water.

De uitkomsten van het onderzoek naar alternatieve (goederen)vervoersoplossingen, waarbij vervoer over water centraal staat, worden geconcretiseerd in 2020

WAT KOST HET?

(Bedragen x € 1.000)

Verkeer, vervoer en waterstaat	Jaar rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Lasten	11.006	14.676	10.151	10.223	10.162	10.125
Baten	1.008	1.070	683	683	683	683
Geraamd saldo van baten en lasten	9.997	13.606	9.468	9.540	9.479	9.442
Toevoeging reserves	1.865	160	146	0	0	0
Onttrekking reserves	3.676	5.126	239	201	201	183
Geraamd resultaat	8.187	8.639	9.376	9.339	9.278	9.259

ONTWIKKELAMBITIES

BESTEDINGEN 2020

(Bedragen x € 1.000)

Nieuwe bestedingen	Jaarlijkse lasten			
	2020	2021	2022	2023
Verkenning vrachtwagenparkeerplaats	*	60		
Kapitaallasten nieuwe investeringen		295	318	315
Totaal lasten bestedingen		355	318	315
Besparing op electra / onderhoud			-22	-22
Algemene risico-reserve	*	-60		
Totaal dekkingen		-60	-22	-22
Totaal ten laste van geraamd resultaat		295	296	293

TOELICHTING OP BESTEDINGEN

Verkenning vrachtwagenparkeerplaats

De geplande investering voor een extra vrachtwagenparkeerplaats is vervallen (zie toelichting bij ombuigingen). We gaan nadere verkenningen (ook door externe bureaus) uitvoeren naar alternatieven waarvoor wij voorstellen € 60.000 beschikbaar te stellen met als dekking de algemene risico reserve. Het resultaat zal t.z.t. worden teruggekoppeld naar de raad.

INVESTERINGEN 2020

(Bedragen x € 1.000)

Nieuwe Investerings	Investeringsbedrag 2020
Vervanging wegen	5.000
N279 Veghel-Asten, opgave Meierijstad	100
Uniformering verkeersmaatregelen	632
Vervangingsprogramma openbare verlichting	440
Herstructurering Veghel centrum	p.m.
Uitvoeringsplan mobiliteit	1.100
Totaal investeringen	7.272

TOELICHTING OP NIEUWE INVESTERINGEN

Vervanging wegen 2020

Vanaf 2019 zijn we op verschillende plekken met grootschalige reconstructies aan de slag. In het najaar van 2019 worden, mede op basis van nieuwe weginspecties, de prioriteiten in reconstructies herijkt. Daarbij wordt een integrale afweging gemaakt en zullen reconstructies waarbij werk met werk gemaakt kan worden mogelijk voorrang krijgen. In het voorjaar van 2020 zal de raad via een raadsvoorstel een definitief programma voor 2020 ter besluitvorming worden voorgelegd.

N279 Veghel-Asten, opgave Meierijstad

"In de Mijlpalen voor Meierijstad (MvM) is de ambitie opgenomen, dat de bereikbaarheid van bedrijven (in Veghel) wordt verbeterd en de leefbaarheid van woonwijken als gevolg van overlast van infrastructuur daar waar mogelijk tegengegaan.

Door de provincie Noord-Brabant is het Provinciaal inpassingsplan voor de N279 Veghel-Asten vastgesteld, waarin de opwaardering van de N279 wordt geregeld. Uit deze vaststelling en de afgesloten Bestuursovereenkomst 2018 voor de opwaardering van de N279 ontstaat een opgave voor de gemeente Meierijstad. De opgave bestaat in hoofdlijnen uit:

- Een bijdrage in de uitvoering van de kwaliteitsimpuls Keldonk (vernieuwing dorpsentree)
- Een bijdrage in de passage Veghel (met name de uitwerking van de gelijkvloerse aansluitingen, de bereikbaarheid van aanliggende bedrijven, de uitwerking van geluidafscherming en inpassingsmaatregelen ten behoeve van de woonwijken)."

Uniformering verkeersmaatregelen 2020

Binnen Meierijstad is in het verleden door de respectieve gemeenten verschillend omgegaan met verkeersmaatregelen. Denk bijvoorbeeld aan de voorrangsregeling voor fietsen op rotondes, de voorrangsregeling van kruisingen op erftoegangswegen en het toestaan voor brommers op de rijbaan. Harmonisatie binnen Meierijstad is gewenst we gaan uit van CROW richtlijnen.

Vervangingsprogramma openbare verlichting 2020

De middelen worden gebruikt om programmatisch vervangen mogelijk te maken van de openbare verlichting. Dit borgt dat de openbare ruimte verkeersveilig bruikbaar is en woon- en leefomgevingen sociaal veilig zijn. Daarnaast realiseren we duurzaamheidsambitie die in het energie-akkoord is overeengekomen door het bereiken van een aanzienlijke energiereductie.

Herstructurering Veghel centrum

"In de Centrumvisie Meierijstad, december 2018, is geconcludeerd dat de opgave voor het centrum van Veghel groot is. Om te komen tot een positieve ontwikkelrichting is onderzocht wat een haalbaar (winkel) programma is en welke functioneel/ruimtelijke knelpunten we daarbij tegenkomen. In de Centrumvisie is aangegeven wat de basisstructuur van het toekomstig dorpshart is. Deze ontwikkelrichting wordt nu verder uitgewerkt.

Het doel is te komen tot een keuze van deelgebieden die onderdeel zijn van een compacte toekomstige centrumstructuur, het bepalen van nieuwe perspectieven voor de overige deelgebieden en het creëren van draagvlak voor de keuzes. Het eindproduct is een visiestuk voor het centrum van

Veghel. De grootste (on)mogelijkheden worden in kaart gebracht om concrete beweging op gang te krijgen."

Uitvoeringsplan mobiliteit 2020

Maatregelen ter verbetering van verkeersveiligheid en bereikbaarheid.

OMBUIGINGEN 2020

(Bedragen x € 1.000)

Voorgestelde ombuigingen	Jaarlijkse lasten			
	2020	2021	2022	2023
Uniformering verkeersmaatregelen	-11	-11	-11	-11
Uitvoeringsplan mobiliteit 2020	-4	-4	-4	-4
Uitvoeringsplan mobiliteit 2021		-8	-8	-8
Uitvoeringsplan mobiliteit 2022			-8	-8
Vrachtwagenparkeerplaats		-77	-77	-77
Vrachtwagenparkeerplaats, onderhoudslasten	-30	-30	-30	-30
Totaal lasten ombuigingen	-45	-130	-138	-138
Totaal baten ombuigingen	0	0	0	0
Totaal ten gunste van geraamd resultaat	45	130	138	138

TOELICHTING OP OMBUIGINGEN

Uniformering verkeersmaatregelen

Investering uniformering verkeersmaatregelen 2020 verlagen met € 250.000. Leidt tot verlaging van kapitaallasten. Uit inventarisatie van alle rotondes in Meierijstad is gebleken dat er minder aanpassingen nodig zijn dan verwacht om gemeentebreed te voldoen aan de richtlijnen van CROW.

Uitvoeringsplannen mobiliteit

Investering uitvoeringsplan mobiliteit met de volgende bedragen verlagen 2020: € 100.000 2021 en 2022: € 200.000 2022 Leidt tot lagere kapitaallasten. In 2020 wordt het uitvoeringsplan mobiliteit nader uitgewerkt. Het uitvoeringsplan, met afwegingen en eventuele keuzes, zal aan de gemeenteraad worden voorgelegd ter besluitvorming.

Vrachtwagenparkeerplaats

De noodzaak voor extra vrachtwagenparkeerplaats is niet aangetoond. Gemeentelijke investering kan daarom komen te vervallen. Door het schrappen van de investering voor de vrachtwagenparkeerplaats kunnen ook de beheerkosten van de vrachtwagenparkeerplaats geschrapt worden.

VERBONDEN PARTIJEN

Niet van toepassing.

3 ECONOMIE

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Meerijstad is toonaangevend in AgriFood Capital, waarbij Food de verbindende factor is. Wij investeren in een intensieve samenwerking met ondernemers en onderwijs. Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen is een uitgangspunt. Onze winkelgebieden zijn in combinatie met horeca en recreatie & toerisme aantrekkelijk, divers en levendig. Wij bieden ruimte voor innovatieve duurzame ontwikkeling van agrarische en recreatieve bedrijven in het buitengebied die bijdragen aan de ruimtelijke kwaliteit

Beleidsindicatoren

In de volgende tabel geven we de verplichte indicatoren vanuit [waarstaatjegemeente.nl](http://www.waarstaatjegemeente.nl) weer. We hebben hierbij ook een referentiemeting opgenomen. Hiervoor gebruiken wij de gemiddelde waarde van gemeenten in de grootteklasse van 50.000 tot 100.000 inwoners.

Indicator	1 maart 2019		1 augustus 2019			
	Jaar	Meerijstad	Ref. Jaar	Meerijstad	Ref.	
Functiemenging. De FMIndex geeft de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.	2017	57,7	51,6	2018	58,6	51,8
Vestigingen (van bedrijven), per 1.000 inwoners (15 t/m 64 jaar)	2018	112,6	116,0	2018	136,6	133,7

WAT GAAN WE DAAR VOOR DOEN?

3.1	We bieden ruimte voor de ontwikkeling van bestaande bedrijven, het aantrekken van nieuwe bedrijven en faciliteren innovatie binnen het bedrijfsleven.
Voor bedrijfsterreininuitgifte is de dienstverlening geborgd binnen het domein economie op grondzaken en accountmanagement.	
De slag naar een duurzame economie wordt beleidsmatig opgepakt door (sociaal)economische visieontwikkeling, nadrukkelijk met de ondernemersgroepen van Meerijstad.	
De gemeente Meerijstad heeft het Inpat Center in 2018 en 2019 ondersteund bij de ambitie om werknemers aan onze gemeente te binden en daarmee bij te dragen aan een vitaal en toekomstbestendig bedrijfsleven. Afhankelijk van de geboekte resultaten wordt besloten of ook in 2020 (financiële) ondersteuning wordt geboden.	
We blijven innovaties in het bedrijfsleven nagaan, stimuleren en versterken. Dit is geborgd in de organisatie en wordt versterkt met een (sociaal)economische visie.	
Het Startersnetwerk Meerijstad, waarin de gemeente participeert, is actief. In 2020 organiseren zij elke maand activiteiten waarmee we de startende ondernemer ondersteunen, samen met gevestigde ondernemers en ondernemersverenigingen. Daarnaast, gelinkt aan het netwerk, organiseren we een wekelijks spreekuur voor startende ondernemers om hen te adviseren, te ondersteunen en door te verwijzen naar gelang de vraag.	
We onderzoeken samen met stakeholders de mogelijkheden voor een smart businesspark afhankelijk van gedeeld belang en voortgang economische visie of als uitwerking bedrijventerreinvisie	

3.2 Meierijstad wil economisch sterke en aantrekkelijke winkelcentra met respect voor de eigen identiteit van de verschillende kernen.

Het realiseren van de ambities die zijn omschreven in de centrumvisie (o.a. het centrum als ontmoetings- en belevingslocatie, het versterken van onze centra, compactere centra, een duurzame centrumstructuur) staat centraal. De uitvoering van projecten die in 2019 zijn gestart, wordt vervolgd in 2020. Nieuwe projecten worden opgestart. We faciliteren de herstructurering van het centrum van Veghel, waarvoor het plan is opgesteld in 2019.

3.3 Meierijstad is een stevig merk dat iedereen omarmt. Samen met het bedrijfsleven én partijen op het terrein van cultuur/toerisme/recreatie zoals Platform Ondernemend Meierijstad, AgriFood Capital, Visit Brabant, ZLTO en Recron werken we aan de kwaliteiten en de naamsbekendheid van Meierijstad en de diverse kernen.

Definitieve thuisbasis van de nationale stichting tegen voedselverspilling wordt bepaald.

We pakken de uitvoering van ons duurzaamheidsbeleid zoveel als mogelijk op via samenwerkingsverbanden met overheden of lokale partners, bijvoorbeeld met een onderzoek naar duurzame bedrijventerreinen.

De samenwerking binnen Vijf Sterren Logistiek is geborgd tot 2021. Acties in 2020 zijn gericht op Business Development, arbeidsmarktvraagstukken, opleiden en imago van de sector, netwerken en samenwerken.

3.4 We stellen ons op als partner van het bedrijfsleven. We stellen hoge eisen aan de dienstverlening aan bedrijven. Met het bedrijfsleven worden plannen ontwikkeld en uitgevoerd.

In een samenwerkingsovereenkomst ligt de basis voor het regulier bestuurlijk overleg tussen de gemeente en POM. Doorlopend worden aldus de gezamenlijke kansen en behoeften besproken en waar nodig naar gehandeld.

WAT KOST HET?

(Bedragen x € 1.000,

Economie	Jaar rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Lasten	16.751	24.455	26.316	16.694	15.303	15.049
Baten	15.917	22.810	25.458	15.780	14.430	14.176
Geraamd saldo van baten en lasten	834	1.645	858	914	874	874
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	247	585	60	25	0	0
Geraamd resultaat	587	1.060	798	889	874	874

ONTWIKKELAMBITIES

BESTEDINGEN 2020

(Bedragen x € 1.000)

Nieuwe bestedingen		Jaarlijkse lasten			
		2020	2021	2022	2023
Professionalisering centrummanagement	*	100	100	100	
Totaal lasten bestedingen		100	100	100	0
Algemene risico-reserve	*	-100	-100	-100	
Totaal dekkingen		-100	-100	-100	0
Totaal ten laste van geraamd resultaat		0	0	0	0

TOELICHTING OP BESTEDINGEN

Professionalisering centrummanagement

We stellen voor om tot en met 2022 € 100.000 ter beschikking te stellen voor de drie organisaties samen. De verdeling van de middelen wordt bepaald naar gelang de bijdrage van de centrummanagementorganisatie aan het realiseren van ambities die in de centrumvisie verwoord zijn. Hierdoor stimuleren we de ontwikkeling van de organisatie en stellen we hen in staat om daadwerkelijk een professionele bijdrage te leveren aan het behalen van de in de visie geformuleerde doelstellingen. De gemeentelijke bijdrage aan het centrummanagement en de tegenprestatie worden vastgelegd in een convenant dat voor een periode van drie jaar wordt gesloten. Na drie jaar wordt het convenant herzien als uit evaluatie blijkt dat dat nodig is. De drie organisaties bestaan nu nog langs elkaar. Door een gezamenlijk budget in het vooruitzicht te stellen, stimuleren we een samenwerking en groeien we toe naar gezamenlijk centrummanagement op termijn.

INVESTERINGEN 2020

Geen nieuwe investeringen in Programma 3

OMBUIGINGEN 2020

Geen ombuigingen in Programma 3.

VERBONDEN PARTIJEN

[Stichting Agrifood Capital](#)

4 ONDERWIJS

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Ontwikkeling van de eigen talenten voor iedereen door het aanbieden van passend onderwijs en door stimulering van een goede aansluiting tussen vroeg- en voorschoolse voorzieningen, basisonderwijs en voortgezet onderwijs. Arbeidsmarkt en onderwijs sluiten goed op elkaar aan. Er is een intensieve samenwerking tussen overheid, ondernemers en onderwijs.

Beleidsindicatoren

In de volgende tabel geven we de verplichte indicatoren vanuit [waarstaattjegemeente.nl](http://www.waarstaattjegemeente.nl) weer. We hebben hierbij ook een referentiemeting opgenomen. Hiervoor gebruiken wij de gemiddelde waarde van gemeenten in de grootteklasse van 50.000 tot 100.000 inwoners.

Indicator	1 maart 2019			1 augustus 2019		
	Jaar	Meerijstad	Ref.	Jaar	Meerijstad	Ref.
Niet ingeschreven leerplichtigen, per 1.000 leerlingen	2017	1,1	1,7	2017	1,1	1,7
Wel ingeschreven leerplichtigen, maar ongeoorloofd afwezig, per 1.000 leerplichtige leerlingen	2017	9,9	28,3	2017	9,9	27,1
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (12-23 jaar)	2017	1,2	1,8	2017	1,2	1,8

WAT GAAN WE DAAR VOOR DOEN?

4.1 We willen in elke kern basisonderwijs behouden.

De uitwerking van de visie op basisonderwijs is terug te vinden in het vigerende Integraal HuisvestingsPlan (IHP) 2017-2021, omdat deze visie de basis vormt voor het IHP. In het najaar van 2019 is gestart met de opstelling van een nieuw IHP voor de periode 2021-2024. Dit IHP wordt in het najaar van 2020 ter vaststelling aan de raad aangeboden. Voormelde visie zal ook de basis vormen voor het nieuwe IHP.

4.2 Uitgangspunt is een multifunctionele accommodatie met als basis een integraal onderwijs huisvestingsplan.

We zijn volop bezig met de opstelling van een nieuwe IHP voor de periode 2021-2024. We zijn gestart met het maken van een inventarisatie c.q. opname van alle schoolgebouwen. Vervolgens stellen we aan de hand van criteria vast zal hoe de gebouwen scoren op technisch, ruimtelijk en functioneel vlak. Deze inventarisatie vormt uiteindelijk de basis voor uitvoeringsprogramma's, die gekoppeld zijn aan het IHP. Het IHP wordt in het najaar 2020 ter vaststelling aan de raad aangeboden.

We starten de realisatie van de projecten met betrekking tot de vervangende nieuwbouw van de basisscholen Sint Antonius van Padua (Nijnsel) en Petrus en Paulus (Eerde) en de renovatie/uitbreiding van de Uilenbrink (Veghel). Ook wordt gestart met de voorbereidingen voor de vervangende nieuwbouw van basisschool de Bunders (Veghel).

We starten de voorbereidingen voor het nieuwe MFA in de wijk Kienehoef (Sint-Oedenrode), waarin naast de basisscholen de Springplank en de Kienehoef ook andere maatschappelijke functies (sport, kinderopvang, ontmoetingspunt wijk) onderdak krijgen. De realisatie van dit MFA wordt fasegewijs aangepakt; in eerste instantie zullen de onderwijsvoorzieningen tezamen met kinderopvang en onder andere ontmoetingspunt wijk worden gerealiseerd. In een latere fase (2023-2025) wordt de gym-/sportvoorziening aan het MFA toegevoegd.

In 2020 pakken we het burgerinitiatief om te komen tot een MFA Boskant samen met de betrokken partijen verder op.

4.3 Onderwijsbeleid

De gemeente koppelt actief de aandachtsgebieden onderwijs-economie-arbeidsmarkt aan elkaar. Met ingang van 2019 werken de drie O's (onderwijs/ondernemers/overheid) samen in een projectstructuur, met de propositie 2019 als onderlegger. Als overheid faciliteren wij ook in 2020 de uitvoering van projecten die door de stuurgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van de drie O's, in gang worden gezet.

Binnen de stuurgroep monitoren wij de uitvoering van het project Sterk techniekonderwijs in Meierijstad. Ook in 2020 faciliteren wij VMBO on stage en Road2University.

We ondersteunen innovatie in het onderwijs door het beschikbaar stellen van subsidies voor onderwijs innovatieve initiatieven.

We voeren hetgeen regionaal wordt ontwikkeld in het kader van de ontwikkelagenda's lokaal uit in samenwerking met de betrokken partijen.

In 2020 geven we uitvoering aan het jaarplan behorende bij de Lokaal Educatieve Agenda 2020-2023.

Samen met onze partners willen we meer laaggeletterden bereiken en laaggeletterdheid verder terugdringen. Dat doen we onder andere door het versterken van het netwerk van partners, het doorontwikkelen van het aanbod en in te spelen op de behoefte van de doelgroep NT1 (Nederlands als 1e taal). Ook ontwikkelen we toeleidings- of thematische cursussen om meer laaggeletterden te bereiken.

WAT KOST HET?

(Bedragen x € 1.000)

Onderwijs	Jaar rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Lasten	8.223	10.744	8.978	8.835	8.457	8.376
Baten	1.469	1.746	1.159	1.127	1.127	1.127
Geraamd saldo van baten en lasten	6.754	8.998	7.819	7.708	7.329	7.249
Toevoeging reserves	120	155	0	0	0	0
Onttrekking reserves	1.174	902	764	611	234	234
Geraamd resultaat	5.700	8.251	7.056	7.097	7.095	7.015

ONTWIKKELAMBITIES

BESTEDINGEN 2020

(Bedragen x € 1.000)

Nieuwe bestedingen	Jaarlijkse lasten			
	2020	2021	2022	2023
Kapitaallasten nieuwe investeringen	402	402	401	398
Totaal lasten bestedingen	402	402	401	398
Totaal dekkingen	0	0	0	0

Totaal ten laste van geraamd resultaat	402	402	401	398
--	-----	-----	-----	-----

TOELICHTING OP BESTEDINGEN

Betreft de kapitaallasten van de investeringen zoals genoemd in de tabel investeringen 2020 hierna.

INVESTERINGEN 2020

(Bedragen x € 1.000)

Nieuwe investeringen	Investeringsbedrag 2020
Realisatie MFA Kienehoef	5.400
Renovatie en uitbreiding basisschool de Uilenbrink	4.847
Totaal investeringen	10.247

TOELICHTING OP NIEUWE INVESTERINGEN

Realisatie MFA Kienehoef Sint-Oedenrode

Deze voorziening is opgenomen in het Integraal Huisvestingsplan (IHP) Primair Onderwijs 2017-2020 (jaarschijf 2019), dat de raad op 29 maart 2018 heeft vastgesteld. In 2015 is in de voormalige gemeente Sint-Oedenrode een onderzoek ingesteld naar de toekomstige huisvesting van onderwijsvoorzieningen. Op basis van dit onderzoek heeft het college van Sint-Oedenrode op 30 april 2015 besloten om voor de wijk "de Kienehoef" in te steken op de realisatie over 5 à 10 jaar van een MFA "Kienehoef", dat onderdak dient te bieden aan de basisscholen "de Springplank" en "de Kienehoef" en een gymzaal (ter vervanging van sportzaal "Kienehoef"). Met de beide betrokken schoolbesturen (SKOSO en SAAM<scholen) is afgesproken, dat het bouwheerschap met betrekking de beide scholen bij de schoolbesturen berust, terwijl de gemeente als bouwheer van de onderdelen 'gym-/sportvoorziening' en 'kinderopvang' fungeert.

Als gevolg van dit gedeeld bouwheerschap is het noodzakelijk dat een gemeentelijke projectleider wordt aangesteld voor de realisering van het gemeentelijk deel. Hiermee is binnen deze investering rekening gehouden.

Renovatie en uitbreiding basisschool de Uilenbrink te Veghel

Deze voorziening is opgenomen in het Integraal Huisvestingsplan (IHP) Primair Onderwijs 2017-2020 (jaarschijf 2019), dat de raad op 29 maart 2018 heeft vastgesteld. Om te komen tot adequate, toekomstbestendige huisvesting wordt het bestaande gebouw van basisschool "de Uilenbrink" te Veghel na 40 jaar gerenoveerd en met 974 m² uitgebreid, opdat de gehele schoolbevolking in één gebouw kan worden gehuisvest.

OMBUIGINGEN 2020

(Bedragen x € 1.000)

Voorgestelde ombuigingen	Jaarlijkse lasten			
	2020	2021	2022	2023
Vergoeding Anne Frankkrant	-1	-1	-1	-1
Glasverzekering schoolgebouwen	-40	-40	-40	-40
Onderwijsbegeleiding		-49	-49	-49
Middelen combinatiefuncties	-27	-27	-27	-27
Totaal lasten ombuigingen	-68	-117	-117	-117
Totaal baten ombuigingen	0	0	0	0
Totaal ten gunste van geraamd resultaat	68	117	117	117

TOELICHTING OP OMBUIGINGEN

Vergoeding Anne Frank krant

In het kader van de harmonisatie van de subsidies wordt met ingang van 2019 de Anne Frank krant voor de scholen uit voormalig Schijndel niet meer vergoed.

Glasverzekering schoolgebouwen

De premie voor de glasverzekering is relatief duur. Verhoudingsgewijs staan daar, zo blijkt uit de praktijk, weinig schadegevallen tegenover. Daarom wordt de glasverzekering met ingang van 2020 opgezegd en wordt er voor het eigen risico een bedrag in de gemeentebegroting opgenomen. Per saldo een besparing.

Onderwijsbegeleiding

Onderwijsbegeleiding is al enkele jaren geen wettelijke verplichting meer. In het kader van de harmonisatie van de subsidies zijn afspraken gemaakt met SKOSO (Sint-Oedenrode) en SKOPOS (Schijndel) voor afbouw van de subsidie. Deze stopt per 2021.

Extra middelen combinatiefuncties

Vanwege de overgang van reguliere functies naar combinatiefuncties kan een besparing op dit budget plaatsvinden.

VERBONDEN PARTIJEN

[Regionaal Bureau Leerplicht](#)

5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

In Meierijstad zijn sport en gezondheid met elkaar verbonden. Er is een breed aanbod in sport voor iedereen toegankelijk. Cultuur is de verbindende schakel. Door slimme combinaties van cultuur, economische dragers, educatie en beleving bieden we uitdagende ontspanningsmogelijkheden. Meierijstad biedt een gunstig vestigingsklimaat voor creatieve mensen. Kunst maken we zichtbaar en toegankelijk voor een zo breed mogelijk publiek.

Beleidsindicatoren

In de volgende tabel geven we de verplichte indicatoren vanuit [waarstaat.jegemeente.nl](http://www.jegemeente.nl) weer. We hebben hierbij ook een referentiemeting opgenomen. Hiervoor gebruiken wij de gemiddelde waarde van gemeenten in de grootteklasse van 50.000 tot 100.000 inwoners.

Indicator	1 maart 2019		1 augustus 2019	
	Jaar	Meierijstad	Ref. Jaar	Meierijstad
Niet sporters. Het percentage inwoners dat niet sport ten opzichte van het totaal aantal inwoners	2016	46,3	50,5	46,3

WAT GAAN WE DAAR VOOR DOEN?

5.1 Een breed sportaanbod dat toegankelijk is voor iedereen.

Ook in 2020 is Sjors Sportief beschikbaar voor alle kernen van Meierijstad

Ook in 2020 trekken we verder samen met de verenigingen en partners als NOC*NSF en GGD op om grensoverschrijdend gedrag te voorkomen. Dat doen we onder andere door info-avonden te organiseren op basis van thema's die leven bij de sportverenigingen.

Door de inzet van meerdere buurtsportcoaches maken we in 2020 optimaal gebruik van de Rijksregeling combinatiefunctionarissen.

5.2 Een passend aanbod van binnensport - en buitensportaccommodaties.

In 2019 is gestart met de voorbereiding van de realisatie van zwembad De Neul in Sint-Oedenrode en zwembad de Beemd in Veghel. Medio 2020 zal de raad worden voorgesteld om een uitvoeringskrediet beschikbaar te stellen. Oplevering is gepland in de 2e helft 2021.

In het 2e kwartaal 2020 leggen we een kunstgras korfbalveld aan op sportpark De Kienehoef Sint-Oedenrode

In 2020 maken we een MeerJarenOnderhoudsPlan (MJOP). Voor een goed beheer van de gemeentelijke sportparken is een MJOP essentieel. De MJOP geeft inzicht in de onderhoudsverplichtingen en vervangingsinvesteringen voor de voortdurende uitvoering van het groot onderhoud en de geplande verbeteringen en/of vernieuwingen. Het MJOP vormt de basis voor het opstellen van het Masterplan "Buitensport". Hiermee wordt de kwaliteit van sportvoorzieningen waar nodig verbeterd en gewaarborgd.

Een revolverende investeringsbijdrage is een lening die verenigingen in de gelegenheid stelt om duurzaam/energiebesparend te investeren in hun accommodatie respectievelijk een rijkssubsidie daarvoor aan te kunnen vragen. Deze lening kan verstrekt worden door partijen die aan fondsmanagement doen. Deze mogelijkheden tot samenwerking met dergelijke partijen gaan we onderzoeken. Er zijn nog geen verzoeken ontvangen. In samenspraak met de Sportraad informeren we in 2020 verenigingen actief over deze mogelijkheid.

In 2019, doorlopend in 2020, ontwikkelen we een plan waarbij de behoeften van de doelgroep unieke sporters in beeld worden gebracht, het bestaande sportaanbod en het nog te ontwikkelen aanbod om aan de vraag te kunnen voldoen. Hierover zal ook met de gemeenten binnen regionaal VSG-verband afstemming gezocht worden. Afhankelijk van de uitkomsten van dat onderzoek gaan we in 2020 investeren in sportfaciliteiten voor inwoners met een beperking. Dit kunnen ook aanpassingen van bestaande sportparkclusters zijn zodat deze geschikt worden gemaakt voor inwoners met een beperking om te kunnen sporten.

5.3 Er is een cultureel aanbod dat bijdraagt aan persoonlijke ontwikkeling, creativiteit en identiteit van mensen en kernen. We steunen en faciliteren culturele voorzieningen en activiteiten.

Op 1 februari 2020 is een nieuwe tijdelijke huisvesting van de bibliotheek in Schijndel gerealiseerd. Uitgangspunt is de bibliotheek opnieuw in het centrum te huisvesten tot het moment dat de verbouwing van het voormalig gemeentehuis in Schijndel wordt opgeleverd.

Voor een verantwoorde en sluitende exploitatie van de Blauwe Kei wordt de exploitatiesubsidie structureel verhoogd. Effect daarvan is continuering van het huidig programma-aanbod, een betere bewegwijzering op de Noordkade, ondersteuning van de plaatselijke amateurkunstorganisaties en festivals en de samenwerking met andere podiumaccommodaties in Meierijstad.

5.4 Vrijwilligers zijn een onmisbare schakel binnen het verenigingsleven en wij bieden hen vraaggericht collectieve ondersteuning.

Geen nieuwe activiteiten gepland voor 2020 bij dit programma. Activiteiten zijn opgenomen in beleidskader Sociaal Domein.

5.5 Wij maken kunst maximaal toegankelijk en zichtbaar voor een breed publiek.

De voorziening voor het ontsluiten van de gemeentelijke kunstcollectie met depotfunctie is opgenomen in het plan voor de herbestemming van het oude gedeelte van het voormalige gemeentehuis van Schijndel (o.a. bibliotheek, kunstcollectie, kcc). In juni 2019 heeft de gemeenteraad ingestemd met deze herbestemming. Realisatie: 1e kwartaal 2021.

5.6 Wij ondersteunen een lokale omroep met kwalitatief goede en aantrekkelijke programma's.

De gemeente Meierijstad onderstreept het belang van een lokale omroep. Een lokale omroep brengt - vanuit hun onafhankelijke journalistieke rol - het nieuws uit onze 13 kernen en vanuit de gemeente Meierijstad dichtbij onze inwoners, ondernemers en organisaties/instellingen.

De gemeente faciliteert de lokale omroep in hun stappen naar een professionele, toekomstbestendige, en financieel gezonde organisatie. De ontwikkelingen rondom de omroep worden op de voet gevolgd.

5.7 Vergroten en toegankelijk maken van waardevolle landschappen en natuur.

Geen nieuwe activiteiten in programmabegroting 2020 bij dit programma. Er is een relatie met groen blauwe structuren (programma 8) en landschapstriënale (programma O).

5.8 Een samenhangend beleid toerisme en recreatie dat aansluit bij de ontwikkelingen binnen Het Groene Woud, Dommelvallei en De Maashorst.

Samen met onze stakeholders gaan we een Meierijstadbrede website ontwikkelen gericht op citymarketing in de breedste zin van het woord en voor het promoten van toeristisch-recreatieve activiteiten en evenementen, zoals de evenementenkalender. Een website die onze gemeente op de kaart zet en waarop bewoners, bezoekers en bedrijven kunnen zien wat er te doen en te beleven is. Dit naast de gemeentelijke toptakenwebsite die puur gericht is op onze dienstverlening.

We formuleren uitgangspunten voor een recreatief-toeristische invulling van de Vlagheide. Vervolgens vertalen we dit naar een acquisitieplan om partijen te interesseren en ontwikkeling te realiseren.

Nu we de gronden van ProRail daadwerkelijk aangekocht hebben kijken we ook waar we kansen kunnen benutten, op het moment dat deze zich voordoen, met betrekking tot het verwerven van aanpalende gronden van particulieren. Het noordelijk deel van het Duits Lijntje (ecologische verbindingszone) is momenteel al volop in ontwikkeling. Dit gelet op de voorbereidingen om te komen tot de realisatie van de snelfietsroute die deels het tracé van het Duits Lijntje volgt. Voor wat betreft het traject vanaf het kanaal richting Boxtel gaan we kijken hoe we hier een goede en afwisselende recreatieve invulling aan kunnen geven met voldoende belevingswaarde.

Een jaarlijks themajaar draagt bij aan het vergroten van de naamsbekendheid van de gemeente Meierijstad. Daarnaast zorgt een themajaar voor extra reuring en programmering en kunnen specifieke doelgroepen worden aangesproken. Eerder was dat aan de orde met het We Are Foodjaar, in 2019/2020 is het thema 75 jaar Herdenken & Bevrijden en in 2020 is de landschapstriënnale aan de orde. Daarbij sluiten we aan bij het provinciale thema water in 2020. Bij alle themajaren is citymarketing intensief betrokken.

WAT KOST HET?

(Bedragen x € 1.000,

Sport, cultuur en recreatie	Jaar rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Lasten	20.952	27.956	24.321	23.754	23.497	23.457
Baten	3.542	5.202	5.095	5.095	5.095	5.095
Geraamd saldo van baten en lasten	17.409	22.754	19.226	18.660	18.402	18.362
Toevoeging reserves	422	372	0	0	0	0
Onttrekking reserves	2.329	2.209	935	482	369	340
Geraamd resultaat	15.503	20.917	18.291	18.178	18.033	18.023

ONTWIKKELAMBITIES

BESTEDINGEN 2020

(Bedragen x € 1.000)

Nieuwe bestedingen	Jaarlijkse lasten			
	2020	2021	2022	2023
Uitvraag Vlagheide	*	25		
Beleid ontwikkelen voor aangepaste sporten:		10		
Periodieke vitaliteitsscan verenigingen	*	50		

Made in Meerijstad website incl evenementenkalender *	70			
Beheerplan sportparken *	100			
Presenteren van professionele theatervoorstellingen	100	100	100	100
Inventarisatieonderzoek faciliteiten evenementenlocaties *	25			
Verhuizing tijdelijke bibliotheek Schijndel *	50			
Kapitaallasten nieuwe investeringen	731	737	732	728
Totaal lasten bestedingen	1.161	837	832	828
Algemene risico-reserve *	-320			
Totaal dekkingen	-320	0	0	0
Totaal ten laste van geraamd resultaat	841	837	832	828

TOELICHTING OP BESTEDINGEN

Uitvraag Vlagheide

In de - in december 2018 - vastgestelde visie recreatie en toerisme is de ontwikkeling van Vlagheide als onderdeel van de recreatieve motor een speerpunt. In 2019 wordt met alle stakeholders een visie met uitgangspunten uitgewerkt. Vervolgens zal dit vertaald worden in een acquisitieplan om partijen te interesseren en ontwikkeling te realiseren. Voor de opstelling van dit acquisitieplan en bijbehorende marktverkenningen is specifieke kennis en capaciteit nodig.

Beleid ontwikkelen voor aangepast sporten

Middelen nodig om beleid te ontwikkelen voor aangepast sporten vanuit de MvM.

Periodieke vitaliteitsscan verenigingen

Een vitaliteitsscan is bedoeld om de vitaliteit van sportverenigingen te meten. We gaan hierbij uit van het concept 'de vitale vereniging' van onder andere het Mulier Instituut. Deze toetst een vereniging op bijvoorbeeld de financiën en het aantal vrijwilligers. Op basis van deze inzichten kunnen we verenigingen meer gericht gaan ondersteunen, zodat zij beter in staat zijn om een maatschappelijke rol, bijvoorbeeld in de wijk, op te pakken.

Made in Meerijstad website incl. evenementenkalender

Ontwikkelen van een website voor Meerijstad die is gericht op citymarketing in de breedste zin van het woord. Een website die onze gemeente op de kaart zet en waarop bewoners, bezoekers en bedrijven kunnen zien wat er te doen en te beleven is. Dit naast de gemeentelijke toptakenwebsite die puur gericht is op onze dienstverlening.

Een belangrijk onderdeel van deze site is een duidelijke en goede Meerijstad brede evenementenkalender. Dit is ook een van de acties uit het actieprogramma behorend bij de visie Recreatie en Toerisme Meerijstad.

Tevens is het een belangrijk en veel gevraagd onderwerp in relatie tot het opstellen van evenementenbeleid Meerijstad. Daarnaast ook een bestuurlijke wens die eerder in de rondvraag gemeenteraad voorbij is gekomen.

Beheerplan sportparken

Voor een goed beheer van de gemeentelijke sportparken is een meer jaren onderhoudsplan onontbeerlijk. Een MOP sportvelden geeft inzicht in toekomstige vervangings- en onderhoudsverplichtingen. Inmiddels zijn er wettelijke eisen m.b.t. de registratie van kabels en leidingen gesteld. Op dit moment is hierover nauwelijks iets vastgelegd.

Een goede inventarisatie is nodig om bijvoorbeeld gegevens te kunnen leveren voor klic graafmeldingen door derden. Als onze gegevens niet kloppen of door ons niet geleverd worden zijn wij zelf verantwoordelijk voor de gevolgen van graafschade.

Presenteren van professionele theatervoorstellingen in Meerijstad.

De Blauwe Kei (DBK) is per september 2018 verhuisd naar de Noordkade en leidde tot consequenties op organisatorisch en financieel vlak. DBK maakte samen met andere culturele organisaties onderdeel uit van de Cultuurfabriek Noordkade (CFN). In 2013 is een subsidievolumen bepaald, dat voldoende zou zijn voor de uitvoering van het raadsbesluit van 12 december 2013. Hierin werd ook de gemeentelijke

ambitie uitgesproken m.b.t. het aantal voorstellingen i.r.t. de beschikbare zalen. Thans blijkt dat de beschikbare subsidie niet toereikend is, om tot een verantwoorde exploitatie te komen en om een minimaal weerstandsvermogen op te bouwen om eventuele tegenvallers en risico's op te kunnen vangen.

Op basis van de jaarstukken en de prognoses is aanvullend € 100.000 aan subsidie nodig om DBK in staat te stellen tot een sluitende exploitatie te komen.

Inventarisatieonderzoek faciliteiten evenementenlocaties

Zoals ook in de vastgestelde kaderstellende nota 'Naar een duurzaam evenementenbeleid Meierijstad' is opgenomen ontvangen we signalen (en concrete verzoeken) dat op sommige locaties waar meerdere evenementen plaatsvinden, aansluitingen voor water en elektra niet of onvoldoende aanwezig zijn dan wel onvoldoende van capaciteit zijn. Dit is aanleiding om een inventarisatieonderzoek te doen waarbij we behoeften/wensen van organisatoren met financiële consequenties in beeld brengen en ter besluitvorming aan het bestuur voorleggen. In deze inventarisatie nemen we naast water en elektra ook zaken mee als verlichting, afvalbakken, toegankelijkheid en duurzaamheid. Hierbij hebben we de intentie om in elke kern minimaal één locatie met de benodigde voorzieningen in te richten, waarbij wel de afweging wordt gemaakt dat de omvang van de voorziening in relatie moet staan tot het feitelijk en te verwachte gebruik.

Verhuizing tijdelijke bibliotheek Schijndel

De locatie Schijndel van NOBB Bibliotheek Meierijstad is, in afwachting van een besluit over een nieuwe definitieve locatie, tijdelijk gehuisvest in een pand aan de Hoofdstraat in Schijndel. Het huurcontract van dit pand eindigt op 1 februari 2020. Omdat het huurcontract (ondanks pogingen) niet wordt verlengd en op deze datum nog geen definitieve locatie gereed is, dient een nieuwe tijdelijke locatie in het centrum van Schijndel gezocht te worden. Dit brengt nieuwe verhuis- en inrichtingskosten met zich mee. Dit bedrag kan niet meer bekostigd worden uit de reserves van de bibliotheek.

INVESTERINGEN 2020

(Bedragen x € 1.000)

Nieuwe investeringen	Investeringsbedrag 2020
Realiseren sportcentrum special sports	100
Vervanging zwembad De Beemd	10.100
Vervanging zwembad De Neul	9.000
Omnipark Erp	p.m.
Fiets- en wandelroutes als recreatief toeristische verbinding	83
Aanleg kunstgras korfbalvelden sportpark de Kienehoef	180
Groenrenovaties 2020	522
Totaal investeringen	19.985

TOELICHTING OP NIEUWE INVESTERINGEN

Realiseren sportcentrum special sports

We ontwikkelen een plan waarbij de behoeften van de doelgroep unieke sporters in beeld worden gebracht, het bestaande sportaanbod en het nog te ontwikkelen aanbod om aan de vraag te kunnen voldoen. Hierover zal ook met de gemeenten binnen regionaal VSG-verband afstemming gezocht worden. Afhankelijk van de uitkomsten van dat onderzoek gaan we in 2020 investeren in sportfaciliteiten voor inwoners met een beperking. Dit kunnen ook aanpassingen van bestaande sportparkclusters zijn zodat deze geschikt worden gemaakt voor inwoners met een beperking om te kunnen sporten.

Vervanging zwembad De Beemd (Veghel)

Zwembad De Beemd is in 1975 door de voormalige gemeente Veghel gerealiseerd. In 1989 is de exploitatie van dit bad overgedragen aan Laco. De opstallen en ondergrond zijn in 2009

overgedragen aan Laco. Het zwembad is volledig afgeschreven, versleten en aan vervanging toe. Eigenaar Laco heeft de grond en opstallen inmiddels verkocht en is bereid de exploitatieovereenkomst tot 1 september 2021 te verlengen.

Door Drijver en Partners is een onderzoek naar de zwemwaterbehoefte in Meierijstad uitgevoerd. Hieruit blijkt de behoefte aan een overdekt zwembad voor de kern Veghel en omgeving. Laco (en wellicht andere exploitanten) hebben interesse om te exploiteren, maar niet om te investeren. Dit betekent dat de kapitaallasten van de investering een extra last voor de gemeentebegroting.

Vervanging zwembad De Neul (Sint Oedenrode)

Zwembad De Neul is in 1976 door de voormalige gemeente Sint-Oedenrode gerealiseerd. Het zwembad is volledig afgeschreven, versleten en aan vervanging toe. Door Drijver en Partners is een onderzoek naar de zwemwaterbehoefte in Meierijstad uitgevoerd. Hieruit blijkt de behoefte aan een aangepast overdekt zwembad voor de kern Sint-Oedenrode en omgeving.

Omnipark Erp

De verenigingen van het Omnipark willen een multifunctioneel (sport)park in Erp realiseren. Om dit te bereiken hebben zij, samen met de gemeente, het waterschap en andere betrokken partijen een ontwikkelpad opgesteld; een integraal plan om Erp toekomstbestendig te maken, zowel op sport en bewegen- als op breder maatschappelijk gebied. Sporten en bewegen, ontmoeten en recreëren zijn, naast de wateropgave in het betreffende gebied, belangrijke speerpunten.

Fiets- en wandelroutes als recreatief toeristische verbinding

Meierijstad heeft goede routestructuren voor wandelen, fietsen en paardrijden. De basis via knooppunten-systemen is op orde. Verbindende themaroutes en korte ommetjes die aansluiten op de knooppuntenroutes moeten we uitbreiden en verder door ontwikkelen. Hierbij zoeken we, daar waar mogelijk, aansluiting bij de snelfietsroute tussen Veghel en Uden én het Duits Lijntje.

Aanleg kunstgras korfbalvelden sportpark de Kienehoef Sint-Oedenrode *

De kunstgrasvelden van KV Rooi op sportpark de Kienehoef zijn aan vervanging toe.

Groenrenovaties 2020

Op diverse locaties moeten bomen en groen gerenoveerd worden. Redenen hiervoor zijn o.a. de levensduur en overlast. Op een aantal locaties willen nutsbedrijven bovendien hun leidingen saneren. Vooral bij de vervanging van bomen is een interdisciplinaire aanpak gewenst met weg- en rioolbeheer.

OMBUIGINGEN 2020

(Bedragen x € 1.000)

Voorgestelde ombuigingen	Jaarlijkse lasten			
	2020	2021	2022	2023
Uitstel investering turnvoorziening	-20			
Verlagen storting voorziening groot onderhoud gebouwen	-21	-21	-21	-21
Amateurkunsten	-5	-5	-5	-5
Aanschaf kunstwerken	-40	-40	-40	-40
Groenonderhoud	-200	-200	-200	-200
Totaal lasten ombuigingen	-286	-266	-266	-266
Totaal baten ombuigingen	0	0	0	0
Totaal ten gunste van geraamd resultaat	286	266	266	266

TOELICHTING OP OMBUIGINGEN

Uitstel investering turnvoorziening

De locatie voor een specialistische binnensportaccommodatie voor het turnen is nog niet vastgesteld. Onderzocht wordt welke van de bestaande binnensportaccommodaties kan worden uitgebreid. In ieder geval kan de investering tot 2021 worden uitgesteld.

Verlagen storting voorziening groot onderhoud gebouwen

Van een aantal panden is inmiddels bekend dat deze binnen afzienbare tijd worden gesloopt, vervangende nieuwbouw krijgen of worden verkocht. In verband hiermee hoeft er geen groot onderhoud voor deze panden meer te worden uitgevoerd. De jaarlijkse storting in de voorziening kan hiermee voortaan achterwege blijven.

Amateurkunsten

In 2019 is de Kunst- en Cultuurprijs Meierijstad voor de eerste keer uitgereikt. De prijsuitreiking wordt gecombineerd met een bestaand evenement in Meierijstad. In 2020 wordt de prijs uitgereikt tijdens Fabriek Magnifique. Daarna wordt de prijs elke twee jaren uitgereikt. Dus de volgende uitreiking is in 2022.

Aanschaf kunstwerken

Kunstaankopen hebben een incidenteel karakter en kunnen dus ook in de begroting incidenteel gedekt worden. Het structureel beschikbare budget voor kunstaankopen kan daardoor komen te vervallen.

Groenonderhoud

Een toelichting op de ombuiging groenonderhoud en een voorstel voor het beheer is opgenomen in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen - openbare ruimte - beleid en ontwikkelingen.

VERBONDEN PARTIJEN

[Accommodatiebeheer Schijndel B.V.](#)
[Stichting museum Henkenshage](#)
[Smederijmuseum in Sint Oedenrode](#)

6 SOCIAAL DOMEIN

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

De inwoners van Meierijstad geven zelf vorm aan hun leven en aan hun omgeving. Wij stimuleren en ondersteunen dit. Samen met de inwoners versterken we de leefbaarheid in wijken en dorpen. We voorkomen sociale uitsluiting en eenzaamheid.

Aan inwoners die dat nodig hebben, wordt passende ondersteuning aangeboden. We zorgen voor maatwerk en voor kwaliteit. De ondersteuning is effectief en efficiënt.

Beleidsindicatoren

In de volgende tabel geven we de verplichte indicatoren vanuit [waarstaat.jegemeente.nl](http://www.jegemeente.nl) weer. We hebben hierbij ook een referentiemeting opgenomen. Hiervoor gebruiken wij de gemiddelde waarde van gemeenten in de grootteklasse van 50.000 tot 100.000 inwoners.

Indicator	1 maart 2019			1 augustus 2019		
	Jaar	Meierijstad	Ref.	Jaar	Meierijstad	Ref.
Banen, per 1.000 inwoners (15-64 jaar)	2018	781,1	649,6	2018	920,2	756,4
Jongeren met een delict voor de rechter (12-21 jaar)	2015	0,8	1,6	2015	0,8	1,5
Kinderen in uitkeringsgezin (tot 18 jaar)	2015	3,3	6,2	2015	3,3	6,0
Werkloze jongeren (16-22 jaar)	2015	1,1	1,5	2015	1,1	1,5
Netto arbeidsparticipatie. % werkzame beroepsbevolking t.o.v. (potentiële) beroepsbevolking	2017	69,8	66,3	2018	70,4	67,6
Personen met een bijstandsuitkering, per 10.000 inwoners. *)	2018	19,2	38,5	2018	18,6	35,9
Lopende reïntegratievoorzieningen, per 10.000 inwoners (15-64 jaar). **)	2018	14,3	28,1	2018	16,9	31,8
Jongeren met jeugdhulp (tot 18 jaar) *)	2018	8,0	9,3	2018	8,4	10,4
Jongeren met jeugdbescherming (tot 18 jaar) *)	2018	0,8	1,1	2018	0,8	1,1
Jongeren met jeugdreclassering (12-22 jaar) *)	2018	0,3	0,4	2018	0,3	0,3
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO (specialistische ondersteuning) *)	2018	20,0	60,0	2018	20,0	60,0
*) gegevens per 1 augustus 2019 betreft 2e halfjaar 2018						
***) gegevens per 1 augustus 2019 betreft 1e halfjaar 2018						

WAT GAAN WE DAAR VOOR DOEN?

6.1 De gemeente wil kwaliteit van dienstverlening in het sociaal domein.

We investeren in projecten of activiteiten die bijdragen aan een preventieve aanpak van problematiek en aansluiten bij de behoefte van onze inwoners. Hierbij is ook aandacht voor de duurzaamheid en continuïteit hiervan.

Er vinden in ieder geval projecten of activiteiten plaats op het gebied van gezonde leefstijl en vitaliteit. Ook onderzoeken we de behoeften op het gebied van voorliggende voorzieningen. Dit moet er toe leiden dat er pilots gestart worden op plekken waar die er niet of onvoldoende zijn. Ook investeren we in het gebruik van sport, kunst en cultuur ten behoeve van het sociaal domein.

Het is belangrijk dat organisaties meer en beter met elkaar samenwerken. Dit leidt tot verdere professionalisering en kostenbesparing. We overleggen met onze belangrijke maatschappelijke partners over het sociaal domein om zo elkaar te informeren, te inspireren en gezamenlijk innovatie binnen het sociaal domein vorm te kunnen geven. In 2020 ontvangen de maatschappelijke partners namens de gemeente een opdracht om hier in gezamenlijkheid uitvoering aan te geven.
De samenwerking tussen organisaties en activiteiten wordt in 2020 versterkt en er worden afspraken gemaakt over de wijze van samenwerking en benadering van de inwoners. Verder wordt er gewerkt aan een "businesscase" voor de locatie Leefgoed (Kloosterkwartier). Hier wordt invulling gegeven aan het Leefgoed-concept van Ontmoeten, Ondersteunen en Verbinden.
In 2021 komt de Wet Inburgering terug naar de gemeente. Het ministerie ondersteunt gemeenten bij de voorbereiding op de nieuwe wet, onder andere door het organiseren van een pilotprogramma. Gemeente Meierijstad is uitgekozen om de pilot vrouwelijke nareizigers en gezinsmigranten uit te voeren. In 2020 geven we ook beleidsmatig inhoud aan de kaders van de nieuwe wet.
Meierijstad is in 2018 gestart met de pilot Wijk -GGD, als middel in de sluitende aanpak van personen met verward gedrag. De pilot loopt tot en met eind 2019. Momenteel worden de resultaten geëvalueerd, op grond waarvan voortzetting van de inzet Wijk GGD bepaald zal worden. De verwachting is dat inzet van de Wijk GGD-ers (in ieder geval voorlopig) verlengd zal worden. Vanaf 2020 is een extra structureel bedrag beschikbaar gesteld om onderwerpen op het snijvlak van zorg en veiligheid aan te pakken. Focus hierin ligt op preventie, vroeg-signalering en efficiënte aanpak/begeleiding door zorg- en veiligheidspartners. Een projectplan hiertoe wordt naar verwachting eind 2019 opgeleverd. De structurele aanpak van personen met verward gedrag maakt een belangrijk onderdeel uit van het projectplan.
In 2020 wordt het dashboard sociaal domein verder doorontwikkeld. Daarnaast worden de afspraken naar aanleiding van de beeldvormende avond van oktober 2019 over sturingsinformatie voor de gemeenteraad verder uitgewerkt.

6.2 In Meierijstad is zorg, begeleiding en ondersteuning van hoge kwaliteit. Dit alles is naar tevredenheid van de inwoners die hiervan afhankelijk zijn. Mantelzorg en vrijwilligerswerk wordt gewaardeerd, gestimuleerd en ondersteund.

We betrekken de Stichting Toegankelijk Meierijstad (STM) bij de lokale inclusie agenda. Zo is een afgevaardigde lid van de projectgroep inclusieve samenleving die maandelijks bijeenkomt om de voortgang te monitoren en mede vorm te geven aan de uitwerking van de lokale inclusie agenda. Voor onderdelen in de lokale inclusie agenda voert STM schouwen uit op het gebied van toegankelijkheid. STM geeft aan de gemeente signalen af over knelpunten, verbeteringen of goede ideeën rondom inclusie. Dit doen zijn ook tijdens de kwartaaloverleggen waarbij verschillende disciplines uit de gemeente aanwezig zijn.
Op dit moment lopen er twee intensieve trajecten inzake de toekomst- en doorontwikkeling van de beide SW bedrijven; IBN en WSD. Op basis van een gedegen afweging wordt er in beide individuele trajecten toegewerkt naar een mate van dienstverlening, gebaseerd op de solidariteit van de deelnemende gemeenten. In het voorjaar van 2020 zullen beide trajecten leiden tot een gedragen besluit, waarbij de gemeente Meierijstad er niet voor kiest om uit te treden bij één van de twee SW bedrijven, maar juist streeft naar een samenwerking van WSD en IBN onder één naam: 'het Participatiebedrijf'.
We stellen een programma op langer thuis wonen en we onderzoeken de mogelijkheden om mantelzorgwoningen ruimer in te zetten als instrument in dit kader van dit programma.
Bewustwording rondom inclusie is een blijvend aandachtspunt, zeker gedurende het koploperschap tot eind 2020. Er is een communicatieplan waarin verschillende onderdelen bijdragen aan een bewustwordingscampagne rondom inclusie zowel intern als extern. In 2020 zal er bij ondernemers meer aandacht gevraagd worden voor toegankelijkheid en inclusie.
In 2020 wordt uitvoering gegeven aan de lokale inclusie agenda en de daarbij in actieplannen uitgewerkte speerpunten. Eind 2020 (einde koploperschap) zal een stand van zaken van de actieplannen worden opgemaakt en de raad zal hierover geïnformeerd worden.

Samen met vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties verder uitwerken van het vrijwilligersbeleid op basis van behoeften. Het vrijwilligersbeleid zal dus in samenspraak met de doelgroep verder geconcretiseerd worden. Tevens zal er een duidelijke samenhang zijn met het sportbeleid. Uitgangspunten blijven: stimuleren, waarderen en faciliteren. In 2020 moet het vrijwilligersbeleid afgerond zijn.

6.3 Voor de jeugd zijn in Meierijstad voldoende ontwikkelingsmogelijkheden voor de groei naar volwassenheid door o.a. onderwijs, welzijn en vrije tijdsbesteding

We geven uitvoering aan de actielijnen behorende bij het preventief jeugdbeleid dat in 2018 ontwikkeld is. Deze omvatten onder meer activiteiten op het gebied van voorlichting en advies, vroegsignalering van problemen en kortdurende ondersteuning van jeugdigen met enkelvoudige problematiek. Thema's zijn onder andere sport, spelen, mentale en lichamelijke gezondheid, onderwijs, werk en opvoeding. De activiteiten hebben, waar mogelijk, een lokaal karakter.

WAT KOST HET?

(Bedragen x € 1.000)

Sociaal domein	Jaar rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Lasten	79.775	84.498	82.945	81.164	80.615	80.058
Baten	19.527	18.163	17.924	17.644	17.611	17.568
Geraamd saldo van baten en lasten	60.247	66.334	65.021	63.520	63.005	62.490
Toevoeging reserves	3.269	145	0	0	0	0
Onttrekking reserves	4.290	4.685	2.330	306	141	4
Geraamd resultaat	59.226	61.794	62.691	63.213	62.863	62.486

ONTWIKKELAMBITIES

BESTEDINGEN 2020

(Bedragen x € 1.000)

Nieuwe bestedingen	Jaarlijkse lasten			
	2020	2021	2022	2023
Versterken Toegang Sociaal Domein (formatieuitbreiding)	77	77	77	77
Totaal lasten bestedingen	77	77	77	77
Totaal dekkingen	0	0	0	0
Totaal ten laste van geraamd resultaat	77	77	77	77

TOELICHTING OP BESTEDINGEN

Versterken Toegang Sociaal Domein (formatieuitbreiding)

De uitbreiding met 1fte betreft de functie van kwaliteitsmedewerker. De capaciteit die hiervoor nu beschikbaar is niet toereikend.

In de kadernota is de extra fte aangeduid als de inzet van een arbeidsdeskundige. Dat is niet juist. We gaan wel onderzoeken of we in samenwerking met Den Bosch en Oss een arbeidsdeskundige kunnen inzetten. Dit om de doorstroom naar beschut werk te verbeteren.

INVESTERINGEN 2020

(Bedragen x € 1.000)

Nieuwe investeringen	Investeringsbedrag 2020
Buurthuis Boschweg Schijndel	p.m.
Totaal investeringen	0

TOELICHTING OP NIEUWE INVESTERINGEN

Buurthuis Boschweg Schijndel

In overleg met de beheerstichting i.o. wordt gezocht naar een invulling van een nog op te stellen ruimtelijk programma van eisen. Het eventueel benodigde investeringsbedrag is afhankelijk van de financieringsconstructie.

OMBUIGINGEN 2020

Geen ombuigingen in Programma 6.

VERBONDEN PARTIJEN

[Werkvoorzieningschap De Dommel \(WSD\)](#)

[Werkvoorzieningschap Noord Oost Brabant](#)

[Kleinschalig collectief vervoer](#)

7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Gezondheid is een speerpunt van Meierijstad. Gezond gedrag wordt gestimuleerd ondersteund door preventieprojecten. Meierijstad is actief en loopt voorop op het gebied van duurzaamheid. We scheiden ons afval nog beter, belonen dit en zetten stappen op het gebied van de circulaire economie.

We gaan beter meten, beter monitoren en scherper handhaven op de provinciale (Omgevingsdienst Brabant Noordoost) en landelijke normen. De gemeente zet jaarlijks zichtbare stappen richting energieneutraal. Op weg daar naar toe willen we energiebesparing en productie van duurzame energie versterken.

Beleidsindicatoren

In de volgende tabel geven we de verplichte indicatoren vanuit [waarstaatjegemeente.nl](http://www.waarstaatjegemeente.nl) weer. We hebben hierbij ook een referentiemeting opgenomen. Hiervoor gebruiken wij de gemiddelde waarde van gemeenten in de grootteklasse van 50.000 tot 100.000 inwoners.

Indicator	1 maart 2019			1 augustus 2019		
		Jaar Meierijstad	Ref. Jaar	Meierijstad	Ref.	
Omvang huishoudelijk restafval, kg per bewoner per jaar	2017	99,0	173,0	2017	99,0	168,0
Hernieuwbare elektriciteit, als % van totale energieverbruik gemeente	2017	4,8	10,2	2017	4,6	9,7

WAT GAAN WE DAAR VOOR DOEN?

7.1 We stimuleren gezond gedrag en zorgen voor een gezonde leer- en leefomgeving. We zetten in op preventie van onder andere alcohol- en drugsgebruik.

Net als in 2019 maken we ook voor 2020 een uitvoeringsplan gezondheid. Dat is een vervolg op het uitvoeringsplan 2019. We evalueren de speerpunten en activiteiten uit het uitvoeringsplan 2019 met betrokken partijen (welzijnspartijen, GGD, Adviesraad Sociaal Domein, Meierijstad Gezond Sportief voor alle onderwerpen van het uitvoeringsplan. De volgende partijen alleen bij specifieke onderwerpen: scholen, sportorganisaties, seniorenraad, jongerenwerk, Halt, Novadic Kentron, CJG/BJG, overige vrijwilligersorganisaties). We zetten in op een vervolg op succesvolle activiteiten en sturen bij op activiteiten die minder succesvol waren. Het gezondheidsbeleid 2018 - 2021 is daarbij het uitgangspunt.

In 2020 nemen we vervolgstappen met betrekking tot de sociale kaart. Dat betekent dat we starten met een inventarisatie bij betrokken partijen, te weten welzijnsinstelling, projectgroep Inclusieve Samenleving, Toegang Wmo, Wmo-instelling, jeugd-instelling, participatie-instelling, seniorenraad en adviesraad sociaal domein. Dat doen we via interviews. Ook zal deskresearch en benchmark gaan plaatsvinden. We gaan in gesprek met gemeenten die een sociale kaart hebben (waaronder gemeente Oss waar het succesvol lijkt te zijn). Dit moet leiden tot een adviesrapport over (eventuele) vervolgstappen.

Eind 2019/begin 2020 gaan we Netwerk Positieve Gezondheid oppakken. Belangrijk daarbij is het inzichtelijk maken welke overlegvormen er al zijn. Een efficiënte omgang met huidige netwerken nemen we hier in mee. We bekijken bijvoorbeeld mogelijkheden voor aansluiting bij bestaande structuren en/of netwerken die worden opgezet ten behoeve van nieuwe projecten.

7.2 Wateroverlast en verdroging gaan we tegen door waterberging en ontkoppeling van riolering.

Via Operatie Steenbreek stimuleren we onze inwoners actief om duurzaam om te gaan met hemelwater. Zo worden er per jaar verschillende acties georganiseerd en wordt veel gecommuniceerd over de positieve effecten van meer groen en ontsteking van tuinen, en waarom je het regenwater gewoon in je tuin zou moeten laten infiltreren.

Samen met de gemeente Bernheze en Uden wordt een basis gelegd voor een hemelwaterverordening. Hierover moet een politiek besluit worden genomen en de verwachting is dat eind van het jaar bekeken kan worden of er draagvlak voor een eventuele verordening is.

Eind 2019 wordt Operatie Steenbreek geëvalueerd en gekeken of we onder de noemer "Operatie Steenbreek" in 2020 verder gaan. Zo niet zullen er nog steeds acties plaatsvinden om het waterbewustzijn te vergroten.

Alle genoemde projecten zijn opgestart. De projecten doorlopen momenteel elk in eigen tempo het participatieproces waarbij inwoners actief betrokken worden om tot gedragen oplossingen te komen. Ook zijn we met alle stakeholders in gesprek en zijn onderdeel, dan wel trekker van de verschillende projectgroepen. We verwachten dat in 2020 gestart kan worden met diverse aanbestedingen.

Gemeente Meierijstad, Bernheze en Landerd bereiden samen de uitwerking van de klimaatstresstesten voor. In het derde kwartaal van 2019 zal een definitieve uitvraag/aanbesteding worden gedaan. De beschikbare subsidie vanuit de provincie is reeds aangevraagd. In 2020 zal de verdiepingsslag voor de klimaatstresstesten opgeleverd worden.

7.3 We formuleren een ambitieuze doelstelling op het gebied van circulaire economie: hergebruik van grondstof en afvalscheiding. We stimuleren en belonen afvalscheiding.

Voor het behalen van betere scheiding van het grof restafval dient optimalisatie op de milieustraten in samenwerking met de kringloopwinkels plaats te vinden. In dat omslagproces wordt de kans voor inzet van SW-arbeidsplaatsen en dagbesteding ook meegenomen. Dit transitietraject op het gebied van grondstoffen én sociaal domein is in 2019/2020 ingezet met de pilot textielinzameling.

De communicatiecampagne die in 2019 uitgevoerd wordt, zal een vervolg krijgen in 2020. De doelstellingen van de communicatiecampagne zijn; inwoners bewustmaken van het nut van afvalscheiding en inwoners stimuleren hun afval goed te scheiden. Voor bewustwording op het gebied van zwerfafval worden ook in 2020 weer diverse projecten (waaronder educatieprojecten) uitgevoerd.

7.4 We gaan beter en scherper meten, monitoren en handhaven op de provinciale en landelijke milieunormen.

Zie programma 1

7.5 We gaan inhoudelijk aan de slag met duurzaamheid, in verschillende rollen. We stellen in 2018 met de samenleving een duurzaamheidsvisie op.

Het uitvoeringsprogramma duurzaamheid gaat in 2020 het tweede jaar in. We starten dan de volgende nieuwe projecten (in zijn geheel, of onderdelen van een project):

- Energiek & Verantwoord, met o.a. het doel energieneutraal 2050 (Opstellen duurzaam inkoopbeleid, Stimuleren verduurzaming particuliere woningvoorraad, Verduurzaming woningvoorraad woningcorporaties, Energieneutraal in gronduitgifte, Naar een breed duurzaamheidsplatform)
- Circulair & Schoon (Duurzame bedrijfsvoering, Circulaire en levensloopbestendige nieuwbouw en renovatie vastgoed, Duurzame mobiliteitsvisie Meierijstad)
- Klimaatbestendig & Biodivers (Water zichtbaar en beleefbaar maken in ruimtelijke plannen, Onderzoek stimulering klimaatmaatregelen inwoners Meierijstad, Meer biodiversiteit door meer natuurinclusieve landbouw.

7.6 In 2050 is Meerijstad een energie neutrale gemeente. Uiterlijk 2018 ligt er een plan "Meerijstad energieneutraal".

Is onderdeel geworden van uitvoeringsprogramma Duurzaamheid onderdeel van thema Energiek & Verantwoording.

WAT KOST HET?

(Bedragen x € 1.000)

Volksgezondheid en milieu	Jaar rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Lasten	19.241	23.130	23.769	23.139	22.709	22.811
Baten	16.669	18.716	20.132	19.424	18.869	18.990
Geraamd saldo van baten en lasten	2.572	4.415	3.637	3.715	3.840	3.821
Toevoeging reserves	6	6	0	0	0	0
Onttrekking reserves	395	725	496	358	350	350
Geraamd resultaat	2.183	3.695	3.141	3.357	3.490	3.471

ONTWIKKELAMBITIES

BESTEDINGEN 2020

(Bedragen x € 1.000)

Nieuwe bestedingen	Jaarlijkse lasten			
	2020	2021	2022	2023
Kapitaallasten nieuwe investeringen	11	11	11	11
Totaal lasten bestedingen	11	11	11	11
Doorberekening afvalstoffenheffing	-11	-11	-11	-11
Totaal dekkingen	-11	-11	-11	-11
Totaal ten laste van geraamd resultaat	0	0	0	0

INVESTERINGEN 2020

(Bedragen x € 1.000)

Nieuwe investeringen	Investeringsbedrag 2020
Perscontainers milieustraat Schijndel (huur/koop)	140
Totaal investeringen	140

TOELICHTING OP NIEUWE INVESTERINGEN

Perscontainers milieustraat Schijndel

Het gebruik van perscontainers voor de afvalstromen papier en plastic zijn ten behoeve van een efficiënte bedrijfsvoering op de milieustraat te Schijndel. Door het gebruik van een perscontainer voor

deze stromen zullen de logistieke bewegingen afnemen en daardoor de kosten hiervoor afnemen. Afhankelijk van de keuze voor de toekomst van de milieustraat/milieustraten, wordt er een keuze gemaakt tussen de aankoop van de perscontainers of het huren daarvan.

OMBUIGINGEN 2020

(Bedragen x € 1.000)

Voorgestelde ombuigingen	Jaarlijkse lasten			
	2020	2021	2022	2023
Extra doorberekenen kosten aan riolering	-110	-110	-110	-110
Duurzaamheidsprojecten	-100	-100	-100	-100
Totaal lasten ombuigingen	-210	-210	-210	-210
Totaal baten ombuigingen	0	0	0	0
Totaal ten gunste van geraamd resultaat	210	210	210	210

TOELICHTING OP OMBUIGINGEN

Extra doorberekenen kosten aan riolering

In lijn met andere gemeenten verhogen we de doorbelasting van de kosten voor straatreiniging aan riolering van 20% naar 33%. Dit betekent dat deze kosten voor een groter deel betaald worden uit de rioolheffing en dus minder drukken op de exploitatie. Dit is een reëel en hanteerbaar percentage. Ter compensatie wordt de storting in de voorziening riolering verlaagd, maar dit heeft verder geen gevolgen voor de tarieven voor het rioolafvoerrecht.

Duurzaamheidsprojecten

In het uitvoeringsprogramma duurzaamheid is een aantal projecten opgenomen die eenmalig zijn. Bij andere projecten is voor de opstart een hogere financiële bijdrage nodig of is een financiële aanjaagfunctie gewenst, waarna in volgende jaren de structurele lasten lager zijn. Hierdoor kan het structurele budget verlaagd worden met € 100.000.

VERBONDEN PARTIJEN

[Omgevingsdienst Brabant Noord](#)

[Stadsgewest 's-Hertogenbosch \(alleen stortplaats\)](#)

[Gewestelijke Gezondheidsdienst \(GGD\) Hart voor Brabant](#)

[Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord](#)

8 VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ONTWIKKELING, STEDELIJKE VERNIEUWING

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

De gemeente Meierijstad is een aantrekkelijke, duurzame en gezonde omgeving om te wonen, te werken en te recreëren. Een ruimtelijke balans tussen wonen, werken en leven. De gemeente geeft behalve aan de agrarische sector als belangrijke economische drager, ruimte aan andere vormen van economie in het buitengebied, passend bij de aard, schaal en gewenste kwaliteit van het landelijk gebied.

De behoefte van woningzoekenden is uitgangspunt bij het formuleren van lokaal woningbouwbeleid. Meierijstad heeft de ambitie dat burgers en bedrijven meedoen en meebepalen. De omgevingswet en de woonvisie zien we als een kans om inwoners actief te betrekken bij de woon- en leefomgeving.

Beleidsindicatoren

In de volgende tabel geven we de verplichte indicatoren vanuit [waarstaatjegemeente.nl](http://www.waarstaatjegemeente.nl) weer. We hebben hierbij ook een referentiemeting opgenomen. Hiervoor gebruiken wij de gemiddelde waarde van gemeenten in de grootteklasse van 50.000 tot 100.000 inwoners.

Indicator	1 maart 2019			1 augustus 2019		
		Jaar Meierijstad	Ref. Jaar	Meierijstad	Ref.	
Gemiddelde WOZ waarde (* € 1.000)	2018	260,0	222,0	2018	260,0	224,0
Nieuw gebouwde woningen, per 1.000 woningen	2016	4,5	6,4	2016	4,5	6,7
Demografische druk, som aantal personen 0- 20 jaar en 65+ jaar in verhouding tot personen van 20 - 65 jaar.	2018	73,2	73,5	2019	73,7	74,2
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden, per jaar in euro's	2018	615,0	669,0	2019	654,0	687,0
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden, per jaar in euro's	2018	683,0	730,0	2019	712,0	748,0

WAT GAAN WE DAAR VOOR DOEN?

8.1 Meierijstad is een aantrekkelijke gemeente met een balans tussen wonen, landbouw, volksgezondheid, dierenwelzijn, natuur, milieu en recreatie. Een uitnodigend ruimtelijk beleid waarbij de eigenaar verantwoordelijk is voor de ruimtelijke kwaliteit binnen de door gemeente gestelde kaders.

In 2020 bereiden we de andere manier van werken voor die bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet nodig is. Daarbij gaat het o.a. om het ervaring opdoen met de omgevingstafel, met het voeren van de omgevingsdialoog, met de versnelling en vereenvoudiging van werk processen.

In 2020 wordt het mer proces voor de omgevingsvisie afgerond en legt het college de ontwerp omgevingsvisie voor aan de raad. In aansluiting daarop werken we aan het omgevingsplan waarin de regelgeving op hoofdlijnen terecht komt. Dat doen we intern, met ketenpartners en met burgerparticipatie. Ook voor het omgevingsplan doorlopen we een mer proces. We gaan de regelgeving op hoofdlijnen uit het omgevingsplan daarna verfijnen om te komen tot een digitale "vergunning checker".

In 2020 bereiden we de digitale informatievoorziening voor die bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet nodig is. We volgen daarbij de landelijke ontwikkeling van het Digitaal Systeem Omgevingswet

Belangrijk voor Meierijstad als aantrekkelijke vestigingsplaats is de aanwezigheid van sterke en vitale (winkel)centra en (openbare) voorzieningen. De focus ligt in 2020 op de centra van Veghel, Sint-Oedenrode en Schijndel. Op basis van de centrumvisie die in 2018 is vastgesteld starten we in 2020 met de uitvoering van diverse actiepunten zoals de herinrichting van de hoek Kloosterstraat/Hoofdstraat in Schijndel, evaluatie van fietsvoorzieningen in het centrum van Schijndel, de herinrichting van de Markt in Sint-Oedenrode en we maken een start met de herstructurering van het centrum van Veghel. Zie ook programmaonderdeel 3.2 en 8.5 (met betrekking tot de centrumvisie).

De versterking van de robuuste groenblauwe structuren is programmatisch opgepakt. In september 2019 is een raadsvoorstel geagendeerd om een deel van het uitvoeringskrediet beschikbaar te stellen. In 2020 worden de afzonderlijke (deel)projecten verder uitgewerkt en/of uitgevoerd.

We vinden het belangrijk dat we grondeigenaren faciliteren bij aanleg en onderhoud van groen en recreatieve voorzieningen in het landelijk gebied. Daarom doen we, als onderdeel van het gebied Groene Woud, mee aan Stika, de subsidieregeling groen blauw stimuleringskader. We stellen uitvoeringsbudget beschikbaar voor de periode 2020-2024. De provincie verdubbelt het budget van Meierijstad. Met de regeling leveren we een bijdrage aan het realiseren van onze ambities op het gebied van natuur en landschap.

Om het buitengebied vitaal te houden en voorbereid te zijn op huidige- en toekomstige ontwikkelingen, en daarbij de omgevingskwaliteit van het buitengebied te behouden en te versterken gaan we samen met bewoners en gebruikers van het buitengebied verder aan de slag met het project 'Vitaal Buitengebied'. In 2020 wordt het kwaliteitskader geur en fijn stof, het kwaliteitskader teeltondersteunende voorzieningen en de natuur- en landschapsvisie aan de raad aangeboden voor vaststelling.

8.2 Meierijstad voert een faciliterend grondbeleid

Op 20 september 2018 heeft de gemeenteraad de nota grondbeleid vastgesteld en is het faciliterend grondbeleid gewijzigd naar situationeel grondbeleid. De komende jaren zal een verdere uitwerking van de nota grondbeleid plaatsvinden. In navolging op de nota grondbeleid heeft het college op 18 december 2018 de nota grondzaken vastgesteld.

8.3 Meierijstad neemt de behoefte van de woningzoekenden als uitgangspunt bij het formuleren van de woonvisie. Meierijstad maakt het mogelijk dat gebouwd kan worden in alle kernen.

We informeren de raad 2 keer per jaar over de voortgang uitvoering woonbeleid in Q2 (accent op realisatie woningbouw en monitoring woningbouwplannen i.r.t. de opgave) en Q4 (accent op prestatieafspraken).

We bespreken de ontwikkelingen en voortgang van de uitvoering van de woonvisie in Q1 met stakeholders. De uitkomsten daarvan nemen we mee in de eerst volgende RIB waarin de Raad wordt geïnformeerd in Q2.

In 2020 scherpen we de bestaande prestatie-afspraken met wooncorporaties en huurdersorganisaties waar nodig aan. De focus ligt echter op uitvoering van bestaande afspraken. Daarover informeren we de Raad in de RIB van Q4, als onderdeel van uitvoering van het woonbeleid.

We versterken de regionale samenwerking met de Strategie op Wonen en een pilot regionale afstemming woningbouwplannen. Daarnaast wordt meer samengewerkt op de woonopgave voor bijzondere doelgroepen, zoals arbeidsmigranten, woonwagengedwongen en sociale en middeldure huur.

We brengen de volkshuisvestelijke consequenties met betrekking tot het langer (zelfstandig) thuis blijven wonen in beeld. We betrekken stakeholders daarbij. Over de uitkomsten en vervolgtraject informeren we de raad.

We voeren de uitvoering van het beleidskader Huisvesting arbeidsmigranten in Meierijstad uit.

We geven uitvoering aan de uitkomsten van de herijking van het woningbouwprogramma om de realisatie van woningbouw op gang te houden. Daarbij onderzoeken en ontwikkelen we ook toepassingen als woningsplitsing, transformatie en inpassing 56-1 tijdelijke woningbouw.

We gaan vooruitlopend op de komst van de Omgevingswet (2021), als onderdeel van het project 'Vitaal Buitengebied', experimenteren met een gebiedsgerichte werkwijze waarin de belangen van bewoners, (agrarische) ondernemers en gebruikers verbonden worden; en elkaar zo mogelijk zelfs versterken. Dit is de omgevingsdialoog 2.0.

8.4 Meierijstad wil monumenten en cultureel erfgoed behouden en herstellen.

De erfgoedvisie wordt begin 2020 ter vaststelling aangeboden aan de gemeenteraad.

De wijze waarop het vastgestelde ambitieniveau zal worden vertaald in een uitvoeringsprogramma maakt deel uit van deze erfgoedvisie.

8.5 De wijken en dorpen binnen Meierijstad zijn een aantrekkelijke vestigingsplaats.

Belangrijk voor Meierijstad als vestigingsplaats is de aanwezigheid van sterke en vitale (winkel)centra en (openbare) voorzieningen. De focus ligt in 2020 op de centra van Veghel, Sint-Oedenrode en Schijndel. Voor Veghel ligt de nadruk in 2020 op het beleefbaar maken van de Aa, bijvoorbeeld ter plaatse van de omgeving van het Stadhuisplein, de mogelijkheden voor herinrichting van het stadhuisplein en het faciliteren van particuliere ontwikkelingen om en in het centrum (bijvoorbeeld de westzijde Markt en het Klooster en de herstructurering van het centrum). Voor Schijndel wordt met name gefocust op de herbestemming van het gemeentehuis. In Sint-Oedenrode wordt het centrumplan in combinatie met de ontwikkelingen van De Dommel opgestart.

WAT KOST HET?

(Bedragen x € 1.000)

VHROSV	Jaar rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Lasten	21.705	22.899	24.100	19.609	16.893	14.100
Baten	23.269	21.636	23.626	18.990	16.261	13.449
Geraamd saldo van baten en lasten	-1.564	1.264	475	619	632	651
Toevoeging reserves	16.780	0	0	0	0	0
Ottrekking reserves	561	599	75	0	0	0
Geraamd resultaat	14.655	665	400	619	632	651

ONTWIKKELAMBITIES

BESTEDINGEN 2020

(Bedragen x € 1.000)

Nieuwe bestedingen		Jaarlijkse lasten			
		2020	2021	2022	2023
Ontwikkeling Havenkwartier (Noordkade-Zuidkade)	*	150			
Herontwikkeling Klooster Veghel	*	100			

Groen Blauw Stimuleringskader Het Groene Woud		52	42	42	42
Dienstverlening omgevingsrecht	*	88	88		
Kapitaallasten nieuwe investeringen		17	17	17	17
Totaal lasten bestedingen		407	147	59	59
Algemene risico-reserve	*	-338	-88		
Totaal dekkingen		-338	-88	0	0
Totaal ten laste van geraamd resultaat		69	59	59	59

TOELICHTING OP BESTEDINGEN

Ontwikkeling Havenkwartier (Noordkade-Zuidkade) te Veghel

De herontwikkeling van de Noordkade-Zuidkade heeft de afgelopen jaren een belangrijke impuls gekregen (Cultuurfabriek, uitbreiding Proeffabriek, hoofdkantoor Jumbo, reconstructie Oude Haven en wegen), en zal de komende tijd verdergaan (onder meer Silotel). De in het gebied participerende partijen (Noordkade Ontwikkeling BV, Jumbo/Van Eerd Vastgoed, provincie Noord-Brabant, Cultuurfabriek/CHV Noordkade en gemeente Meierijstad) willen vervolgstappen zetten in deze inmiddels breed erkende gebiedsontwikkeling van regionale betekenis. Concreet gaat het in 2020 om de volgende werkzaamheden:

- Uitwerking herontwikkeling gebied Noordkade nummer 5-11
- Uitwerking uitfasering/herontwikkeling Zuidkade nummer 10

Herontwikkeling Klooster Veghel

In het centrum van Veghel vormt het 'cluster van kerk en klooster' een belangrijk gebied, zowel in cultuurhistorisch opzicht als maatschappelijk en vanwege de aanwezigheid van een belangrijk groengebied midden in het centrum. Omdat de Zuster Franciscanessen, eigenaar van het gebied, inmiddels op hoge leeftijd zijn, zijn zij op zoek naar mogelijkheden voor herbestemming van het klooster. In dat kader is een samenwerking aangegaan tussen Zenzovoorts (Zuster en Zenso Maatschappelijk Vastgoed), de provincie Noord-Brabant en de gemeente Meierijstad.

De eerste stap in deze zoektocht is het uitvoeren van een haalbaarheidsonderzoek naar de mogelijkheden van herbestemming, gebaseerd op het transformatiekader voor cultureel erfgoed van de provincie. De resultaten daarvan komen in de loop van 2019 ter beschikking. Op basis hiervan zullen partijen nadere afspraken maken over het vervolg. Voor de gemeente betekent dit dat de inzet vooral gericht zal zijn op nader onderzoek naar de ruimtelijke invulling van het plangebied, met specifieke aandacht voor de toekomstige openstelling van de kloostertuin.

De gemeente wil een bijdrage leveren aan het behoud en herontwikkeling van een dergelijk ensemble. Het initiatief daarvoor is van derden gekomen, die tevens een bijdrage vragen van gemeente en provincie Noord-Brabant. Hiervoor is inmiddels een intentieovereenkomst opgesteld. Te verwachten is dat dit op termijn ook zal gaan spelen voor de voormalige Mariakapel.

Daarnaast heeft Zenzovoort het initiatief genomen om naast een vastgoedontwikkeling ook een sociaal-maatschappelijk concept te ontwikkelen. Hiervoor is samenwerking gezocht met de gemeente en een aantal organisaties op het terrein van welzijn, zorg en ondersteuning. Het concept is in ontwikkeling onder de naam Leefgoed Veghel. Op deze manier wordt een mooie verbinding gemaakt tussen het fysieke en het sociale domein.

Groen Blauw Stimuleringskader Het Groene Woud

Stika is een Provinciaal subsidieprogramma voor aanleg, behoud en beheer van groen en recreatieve voorzieningen in het buitengebied. Het gemeentelijke uitvoeringsbudget wordt door de Provincie verdubbeld. Het programma wordt gebiedsgericht uitgevoerd en Meierijstad maakt deel uit van het gebied Het Groene Woud. De deelnemende gemeenten stellen 1 keer per 4 jaar een gebiedsplan op dat daarna wordt uitgevoerd.

In het plan is opgenomen welke onderdelen van de subsidieregeling worden opengesteld in welke deelgebieden. De huidige periode van 4 jaar loopt eind 2019 af. Voor de continuïteit van deze regeling is het essentieel dat de gemeente een uitvoeringsbudget beschikbaar stelt voor de komende periode van 2020 t/m 2024.

Gezien de visie van Meierijstad op natuur & landschap ligt continuïteit van deze regeling in de rede.

Dienstverlening omgevingsrecht

Wanneer per 2021 de Omgevingswet wordt ingevoerd, worden het Omgevingsloket online (OLO) opgevolgd door het Digitaal stelsel Omgevingswet (DSO). De programmaliijn Veranderingopgave Omgevingswet voorziet er via het project omgevingsvisie-omgevingsplan in dat ons nieuwe omgevingsplan terechtkomt in de nieuwe landelijke voorziening. Maar het raadplegen van de regels die gelden op een bepaalde locatie is slechts een van de functies van het DSO. Een belangrijke andere functie is dat klanten via vragenbomen en dankzij toelichtende teksten kunnen nagaan welke voorwaarden, meldingsplicht of vergunningplicht er gelden voor activiteiten die zij willen verrichten (vergunningchecker). Het nationale invoeringsprogramma zal niet onze gemeentelijke regels analyseren en toegankelijk maken voor deze service aan klanten. Ook binnen het eigen project omgevingsvisie-omgevingsplan zal dat niet lukken, want de inspanningen in dat project zijn al hard nodig om de beleidsinhoud en de regels zelf tot stand te brengen. Daarom stellen we voor dat de lasten worden begroot om in 2020 en 2021 de regels van het omgevingsplan te bewerken voor de vergunningchecker. Hiervoor is een werkteam te vormen in het deelproject bestemmingsplannen en verordeningen van het project omgevingsvisie-omgevingsplan. De uitvoering van het werk is voor een groot deel uit te besteden.

INVESTERINGEN 2020

(Bedragen x € 1.000)

Nieuwe investeringen	Investeringsbedrag 2020
Centra Schijndel, Sint-Oedenrode en Veghel	400
Totaal investeringen	400

TOELICHTING OP NIEUWE INVESTERINGEN

Centra Schijndel, Sint-Oedenrode en Veghel

Belangrijk voor Meierijstad als aantrekkelijke vestigingsplaats is de aanwezigheid van sterke en vitale (winkel)centra en (openbare) voorzieningen. Beschikbaar in MvM voor Schijndel 500k en voor Veghel 1000k. De totale geraamde kosten zijn € 2.315.000. Uit bestaande kredieten Veghel is € 1.915.000 beschikbaar die hier ingezet kunnen worden. Tekort ten behoeve van centrum Veghel: € 400.000.

OMBUIGINGEN 2020

(Bedragen x € 1.000)

Voorgestelde ombuigingen	Jaarlijkse lasten			
	2020	2021	2022	2023
Opschuiven investering groen blauwe structuren	-85			
Opschuiven investering sterk vitaal centrum Sint Oedenrode	-79			
Schrappen investering buurt- en wijken in relatie tot burgerparticipatie	-64	-64	-64	-64
Totaal lasten ombuigingen	-228	-64	-64	-64
Leges principeverzoeken	25	25	25	25
Leges omgevingsvergunningen	300	300	300	300
Totaal baten ombuigingen	325	325	325	325
Totaal ten gunste van geraamd resultaat	553	389	389	389

TOELICHTING OP OMBUIGINGEN

Opschuiven investering groen blauwe structuren

De planning van het uitwerken en uitvoeren van de afzonderlijke (deel)projecten voor versterking van de robuuste groenblauwe structuren maakt het mogelijk een investeringskrediet door te schuiven van 2018 naar 2021.

Opschuiven investering sterk vitaal centrum Sint Oedenrode

De verwachting is dat eind 2019 de eerste contouren duidelijk zijn waarna met de start van dit project een aanvang kan worden gemaakt. In de loop van 2020 kan dan gestart worden met een traject van burgerparticipatie.

Schrappen investering buurt- en wijken in relatie tot burgerparticipatie

Participatie is onderdeel van elk afzonderlijk project. Bij deze projecten is rekening gehouden met eventuele kosten in het kader van participatie. Hierdoor kan het afzonderlijk krediet voor burgerparticipatie komen te vervallen.

Leges principeverzoeken

De leges voor principeverzoeken zijn nog niet maximaal kostendeckend in de begroting opgenomen. Bij verhoging naar kostendeckende tarieven leidt dat bij de principeverzoeken tot een meeropbrengst van € 25.000.

Leges omgevingsvergunningen

Op basis van de resultaten in de jaarrekening 2018 en de verwachtingen voor de komende jaren kan raming voor de opbrengsten leges omgevingsvergunningen voor de meerjarenbegroting begroting 2020-2023 verhoogd worden.

VERBONDEN PARTIJEN

[Scheifelaar II Beheer B.V.](#)

[Scheifelaar II C.V.](#)

FINANCIËLE INFORMATIE PROGRAMMAPLAN

De financiële informatie programmaplan gaat in op de algemene dekkingsmiddelen, de kosten van overhead, de heffing voor de vennootschapsbelasting en de post onvoorzien.

ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

De algemene dekkingsmiddelen van de gemeente bestaan uit uitkeringen gemeentefonds, lokale heffingen waarbij de besteding niet gebonden is, dividend, overige algemene dekkingsmiddelen.

Uitkeringen gemeentefonds

De uitkeringen uit het gemeentefonds zijn voor de begroting 2020 en meerjarenraming 2021-2023 gebaseerd op de meicirculaire 2019. Ten opzichte van de vorige begroting zijn de volgende wijzigingen belangrijk:

Ontwikkeling accressen

De accres ontwikkeling bij de meicirculaire 2019 ten opzichte van de decembercirculaire 2018 is negatief. Dit wordt met name veroorzaakt door de onderuitputting op de rijksuitgaven in 2018 die doorwerkt in 2019 en verder.

Vanaf 2020 loopt de uitname nog verder op. Hoofdzakelijk als gevolg van een lagere loon- en prijsontwikkeling in het Centraal Economisch Plan (CEP) van het Centraal Plan Bureau (CPB). De verlaging van het accres wordt grotendeels opgevangen door de stelposten voor loon- en prijsontwikkelingen zoals deze zijn opgenomen in de begroting van Meierijstad ook te berekenen op de nieuwe percentages voor loon- en prijsontwikkelingen.

BTW compensatiefonds (BCF)

In de meicirculaire 2019 is informatie opgenomen hoe de ruimte onder het BCF-plafond geraamd kan worden. Voor het meerjarenperspectief van Meierijstad heeft de hoogte van de raming voor de stelpost 'ruimte onder BCF-plafond' een aanzienlijke impact gehad. Gezien de dalende ruimte onder het BCF-plafond, de grote onzekerheid over de toekomstige ontwikkeling van de ruimte onder het BCF-plafond alsmede de richtlijn van de toezichthouder, is er in het meerjarenperspectief vanuit gegaan dat de ruimte nihil is.

Integratie uitkeringen sociaal domein

De integratie-uitkering Sociaal domein is met ingang van 2019 opgegaan in de algemene uitkering voor het integreerbare deel. De herverdeeffecten zijn voorlopig opgeheven door introductie van een suppletie-uitkering.

De niet-integreerbare delen van Integratie-uitkering sociaal domein staan met ingang van 2019 bekend als de integratie-uitkering Beschermd wonen, de integratie-uitkering Voogdij/18+ en de integratie-uitkering Participatie.

De taken binnen het sociaal domein hebben hiermee de reguliere financiering, net als voor alle andere gemeentelijke taken.

Extra middelen jeugdzorg

Voor de jaren 2019, 2020 en 2021 heeft het kabinet respectievelijk € 400 miljoen, € 300 miljoen en € 300 miljoen extra middelen jeugdzorg beschikbaar gesteld. Deze extra middelen zijn toegevoegd aan de algemene uitkering. Een nieuw kabinet zal besluiten of er vanaf 2022 structureel extra budget nodig is op basis van een onderzoek.

Het Ministerie van BZK, VNG en de provinciale toezichthouders hebben als richtlijn afgesproken dat de gemeenten voor de jaren 2022 en 2023 een stelpost 'uitkomst onderzoek jeugdzorg' mogen ramen tot een maximum van (het gemeentelijk aandeel in) € 300 miljoen voor 2021. Voorwaarde hierbij is dat de gemeente tevens zelf maatregelen neemt in het kader van de transformatie rondom jeugdzorg en ggz, mede gericht op beheersing van de kosten.

Het Rijk heeft met de VNG afgesproken dat in het najaar van 2020 nieuw onderzoek is afgerond. Naar aanleiding van de uitkomsten van het onderzoek jeugdzorg, de ontwikkelingen van het gemeentelijke beleid en de besluitvorming van het volgende kabinet zal de situatie in 2022 en 2023 duidelijk worden.

De geraamde uitkeringen gemeentefonds zijn in onderstaande tabel opgenomen.

(Bedragen x € 1.000)

Uitkeringen gemeentefonds	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Algemene uitkering	98.902	100.970	102.967	105.736
Integratie-uitkeringen:				
- Participatie	14.786	14.329	13.911	13.490
- Jeugd onderdeel Voogdij/18+	1.628	1.628	1.628	1.628
Suppletie uitkering integratie Sociaal Domein	-35	-35	-35	-35
Herindeling	1.943			
Decentralisatie-uitkeringen:				
- Decentralisatie provinciale taken VTH	267	267	267	267
- Impuls Brede scholen combinatiefuncties	337	337	337	337
- Gezond in de stad	20	20		
- Voorschoolse voorzieningen peuters	122	122	122	122
- Armoedebestrijding kinderen	248	248	248	248
- Taalniveau statushouders	93			
- Schulden en armoede	79			
Totaal uitkeringen gemeentefonds	118.390	117.886	119.445	121.793

Lokale heffingen (waarbij de besteding niet gebonden is)

Het belastingplan Meierijstad 2017 heeft als lange termijn visie een sober, duurzaam en robuust belastingpalet voor de gemeente Meierijstad. Deze visie vertaalt zich concreet in een optimaal te benutten belastingareaal, in stabiele en nauwkeurig voorspelbare belastingopbrengsten, in een afname van fout- en fraudegevoeligheid en dat tegen zo minimaal mogelijke maatschappelijke kosten van het heffen en innen van belastingen (de zogenaamde perceptiekosten).

De geraamde opbrengsten kunt u vinden in paragraaf Lokale heffingen.

Dividend

Jaarlijks ontvangt de gemeente dividend van de BNG. De gemeente Meierijstad beschikt over 120.237 aandelen BNG. De hoogte van het dividend is afhankelijk van de winst en wordt vastgesteld in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders BNG. In de begroting nemen we het uitgekeerde dividend van het laatste jaar als uitgangspunt d.w.z. € 343.000.

KOSTEN VAN OVERHEAD

Overheadkosten zijn kosten van ondersteunende functies en kosten die niet direct toe te rekenen zijn aan taakvelden (bijv. opleidingskosten). Deze begroten we centraal op het taakveld Overhead binnen het programma Bestuur en ondersteuning.

Op het centraal begroten is één uitzondering gemaakt namelijk de toerekening van overhead aan grondexploitaties en te activeren investeringen. De reden hiervoor is, dat het niet meer toerekenen van overhead aan dergelijke investeringen zou leiden tot een begrotingstekort.

De totale overheadkosten in de Begroting 2020 bedragen €20,9 miljoen (waarvan € 1,1 miljoen wordt toegerekend aan grondexploitaties en te activeren investeringen)

De totale exploitatiebegroting van de gemeente Meierijstad bedraagt € 245 miljoen in 2020. De overhead bedraagt circa 9% van de totale exploitatiekosten.

VENNOOTSCHAPSBELASTING

Per 1 januari 2016 zijn de gemeenten vennootschapsplichtig voor activiteiten waarbij wordt opgetreden als onderneming. Vpb is verschuldigd vanwege fiscale winst die per saldo is gerealiseerd op ondernemingsactiviteiten in het betreffende begrotingsjaar na eventuele verrekening van fiscale verliezen uit eerdere begrotingsjaren.

Op grond van de eerste inventarisatie en externe toets is de verwachting dat er geen vpb betaald hoeft te worden. Nadere uitwerking moet nog plaatsvinden. Er is geen budget opgenomen binnen de begroting.

ONVOORZIEN

In het programma Bestuur en organisatie is een bedrag voor onvoorzien opgenomen van € 350.000 per jaar. Het inzetten van deze post is een college-bevoegdheid. Het college rapporteert bij de bestuursrapportages en de jaarrekening over het verloop en aanwending van deze post.

Het college kan besluiten de post onvoorzien aan te wenden voor het dekken van incidentele tegenvallers in de exploitatie van bestaand beleid en ter dekking van lasten voor activiteiten die van tevoren niet voorzien zijn, maar die gedurende het begrotingsjaar wel belangrijk zijn.

In het kader van de ombuigingen wordt de post onvoorziene uitgaven vanaf 2020 verlaagd met € 100.000 per jaar. Er resteert dan een structurele raming van € 250.000.

PARAGRAFEN

LOKALE HEFFINGEN

BELEID EN ONTWIKKELINGEN

De gemeente ontvangt van inwoners inkomsten uit lokale heffingen. We maken onderscheid tussen belastingen en rechten. Bij belastingen levert de gemeente geen directe tegenprestatie (bijvoorbeeld onroerendezaakbelasting (OZB)). Bij rechten is dat wel het geval en betalen inwoners een vergoeding voor de gemaakte kosten. Dit zijn bijvoorbeeld leges en rioolheffing.

De tarieven van alle lokale heffingen passen we aan op basis van de uitgangspunten voor de begroting 2020. Voor de tariefstijging van de belastingen gaan we uit van de CBS-index (zoals vastgelegd in het Coalitieakkoord en het document Mijlpalen voor Meierijstad). Voor deze begroting is dat 2%. Verder gaan we voor alle rechten ervan uit dat deze kostendekkend zijn (maximaal 100%).

Inwoners die niet in staat zijn de afvalstoffenheffing en de rioolheffing te betalen kunnen in aanmerking komen voor kwijtschelding. Dit geldt bij een inkomen van 100% of minder van de bijstandsnorm.

HOOFDLIJNEN

Belasting	Hoofdlijnen
OZB	Eigenaren van woningen en eigenaren en gebruikers van niet woningen moeten OZB betalen. De hoogte van het belastingbedrag hangt af van de WOZ-waarde van de onroerende zaak en de daarbij van toepassing zijnde OZB tarieven.
Toeristenbelasting	Personen, die niet als ingezetene met een adres in de basisregistratie personen zijn ingeschreven en die tegen vergoeding nachtverblijf houden betalen toeristenbelasting. Dit kunnen recreanten en arbeidsmigranten zijn. De belasting wordt geheven van degene die de gelegenheid tot overnachting tegen vergoeding biedt.
Reclamebelasting	Voor openbare aankondigingen zichtbaar vanaf de openbare weg wordt reclamebelasting geheven. Deze belasting wordt alleen geheven voor de kernen van Sint-Oedenrode, Veghel en Schijndel. De opbrengsten daarvan zijn destijds bij raadsbesluit bestemd voor de ondernemersfondsen in die kernen. Voor belastingjaar 2019 zal deze heffing tot en met belastingjaar 2021 worden gecontinueerd.

Rechten	Hoofdlijnen
Reinigingsheffingen	Reinigingsheffingen bestaan uit afvalstoffenheffing en reinigingsrechten. Afvalstoffenheffing is een vergoeding voor de inzameling en verwerking van huishoudelijke afvalstoffen. Bedrijven, winkels e.a. kunnen de gemeente vragen het afval op te halen. Het reinigingsrecht is een vergoeding daarvoor.
Rioolheffingen	Rioolheffing wordt geheven van eigenaren en gebruikers van woningen en niet woningen perceel van waaruit water direct of indirect op de gemeentelijke riolering of op een individuele behandel eenheid afvalwater (IBA). wordt afgevoerd.
Marktgelden	Degene aan wie een standplaats is toegewezen op de wekelijkse markt of op een individuele standplaats betaalt voor het gebruik van gemeentegrond op marktdagen.
Leges omgevingsvergunning Leges burgerzaken Overige leges	Voor een dienst of product van de gemeente betaal je leges. Vraagt u bijvoorbeeld een paspoort, rijbewijs of omgevingsvergunning aan, dan brengt de gemeente leges in rekening. U moet de leges ook betalen als uw aanvraag wordt afgewezen. Want het gaat niet om het eindproduct, maar om een vergoeding voor het in behandeling nemen van de aanvraag.
Scheepvaartrechten	Scheepvaartrechten betaal je voor het gebruik van de gemeentelijke haven in Veghel. Schippers betalen deze rechten. Onder de naam "overslaggeld" wordt een recht geheven wegens het gebruik maken van gedeelten van de havens welke onmiddellijk dan

Baatbelasting

wel middellijk met het laden en lossen van vaartuigen verband houden.

Binnen het domein Veghel is er nog sprake van een aantal kleinere baatbelastingen. Doorgaans zijn deze vastgesteld voor de aanleg van rioleringen in het buitengebied. Deze belastingen kennen een jaarlijks annuïteitenkarakter waardoor deze na tijdsverloop eindigen.

OPBRENGSTEN

bedragen x € 1.000

	Jaar rekening 2018	Begroting 2019 *	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Onroerende zaakbelastingen	17.386	18.041	18.747	19.732	20.377	21.029
Toeristenbelasting	191	187	187	187	187	187
Precariobelasting	67	0	0	0	0	0
Reclamebelasting	227	259	262	262	262	262
Reinigingsheffingen	5.295	6.331	7.156	7.322	7.398	7.500
Rioolheffingen	6.501	6.853	6.913	6.974	7.128	7.223
Marktgelden	31	46	47	47	47	47
Leges omgevingsvergunning, burgerzaken, overige	5.271	3.773	3.745	3.647	3.647	3.647
Scheepvaartrechten	186	193	193	193	193	193
Baatbelasting	18	22	18	16	16	16
Totaal	35.173	35.704	37.268	38.379	39.254	40.104

* incl. begrotingswijzigingen

LOKALE BELASTINGDRUK

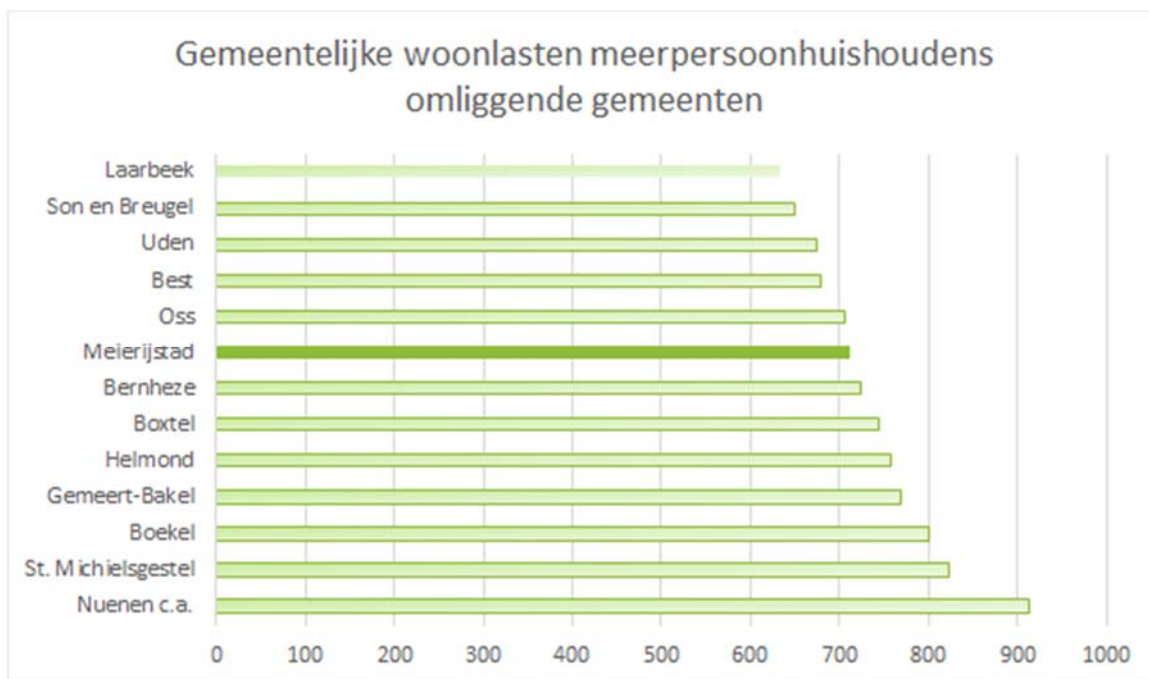
De lokale belastingdruk is gebaseerd op OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing.

We hebben in de "Mijlpalen van Meierijstad 2017-2022" opgenomen om de gemiddelde belastingdruk zo min mogelijk te laten toenemen. Belastingen worden wel trendmatig aangepast. De tarieven voor afvalstoffenheffing en riolering zijn maximaal 100% kostendekkend.

We leggen de vaststelling van de OZB-tarieven, tarieven rioolheffing en tarieven afvalstoffenheffing 2020 afzonderlijk aan de raad voor.

In de meerjarenraming zijn de volgende ontwikkelingen meegenomen:

- Trendmatige verhoging onroerendesaakbelastingen 2% jaarlijks;
- Extra verhoging ozb tarieven vanaf 2021 met 2%;
- Tarief rioolheffingen o.b.v. vGRP 2017-2021

Bron: COELO 2019 atlas van de lokale heffingen

KWIJTSCHELDING

Indien inwoners de aanslag gemeentebelasting niet kunnen betalen, bestaat de mogelijkheid om hier kwijtschelding voor aan te vragen. Het kwijtscheldingsbeleid is gebonden aan een aantal rijksregels. Binnen de door het Rijk vastgestelde regels voert de gemeente Meerijstad het kwijtscheldingsbeleid uit.

Niet voor alle belastingsoorten wordt kwijtschelding verleend. Kwijtschelding is mogelijk voor de afvalstoffenheffing, de rioolheffing voor gebruikers en in zeer beperkte mate en onder strenge voorwaarden voor de OZB. Op verzoek kan kwijtschelding ook achteraf worden verleend.

WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING

BELEID EN ONTWIKKELINGEN

We geven u in deze paragraaf inzicht in welke mate de gemeente in staat is risico's met financiële gevolgen op te vangen zonder direct het beleid te moeten aanpassen.

In 2018 hebben wij de beleidsnota weerstandsvormogen en risicobebelersing vastgesteld. De gemeente Meierijstad wil risico's niet elimineren, maar wil ze aanvaardbaar en beheersbaar houden. Gezond verstand laten we de boventoon voeren bij risicobebelersing, zodat we doen wat we moeten doen. Twee maal per jaar beoordelen we ons risicoprofiel opnieuw. Activiteiten waarbij de risico's afgedekt zijn vanuit bestemmingsreserves en voorzieningen worden niet meegenomen in het risicoprofiel.

Bij de financiële vertaling van de risico's hebben we er steeds rekening mee gehouden dat er voor het sociaal domein en de grondexploitaties (GreX) bestemmingsreserves ter afdekking van risico's zijn gecreëerd.

Voor 2020 is dit volgens het nieuwe gemeentelijk toezichtkader niet meer mogelijk, omdat bestemmingsreserves geen onderdeel kunnen zijn van de zgn. beschikbare weerstandscapaciteit.

We hebben daarom het risicobedrag (wat afgedekt dient te worden door de beschikbare weerstandscapaciteit) vanaf 2020 verhoogd met risico's in het sociaal domein en hebben het volledige risicobedrag van de grondexploitaties meegenomen. Aangezien hierdoor onze weerstandsratio lager uit zou komen stellen we voor om de bestemmingsreserve risico's greX, om te vormen tot een algemene reserve risico's greX. Deze maakt dan weer onderdeel uit van de beschikbare weerstandscapaciteit.

RISICOPROFIEL

De risico's zijn beoordeeld op de kans dat deze zich daadwerkelijk gaan voordoen en op het financiële gevolg als het risico zich voordoet. Hoe hoger de score, hoe hoger het risico.

Wij hebben de volgende risico's geïdentificeerd:

(bedragen x €1.000)

Omschrijving risico	(beheers)maatregelen	risico score	financieel gevolg	reken perc.	risico waarde
Ontwikkeling in de kosten van vastgoed.	Actueel houden van de meerjaren onderhoudsplanningen.	12	600	50	300
Schade als gevolg van leegstand gebouwen.	Inschakelen leegstandsbeheer en meer fysieke maatregelen afsluiten van gebouwen.	12	250	75	188
Extra personeelskosten als gevolg van wachtgeldverplichtingen en ziekteverzuim.	Inzetten van trajecten ondersteuning naar werk en houden van periodiek sociaal medisch overleg.	12	1.000	50	500
Niet voldoen aan de verplichtingen door instellingen waaraan garantie of lening is verstrekt.	Garanties en geldleningen alleen verstrekken bij onderbouwing dat voldaan wordt aan de publieke taak en dat er een zekerheidsstelling aan ten grondslag ligt.	4	20.000	10	2.000

Niet voldoen aan de verplichtingen Algemene Verordening gegevensbescherming	Uitvoeren DPIA's en waarborgen inbedden in processen.	5	20.000	10	2.000
Onverwachte tegenvallers bij verbonden partijen.	Beoordelen en volgen financiële situatie van verbonden partijen.	10	6.000	25	1.500
Lopende juridische geschillen.	Voor besluitvorming juridische risico's in beeld brengen.	5	10.000	10	1.000
Wijziging in rekenrente doelvermogen Stadsgewest a.g.v. provinciale regelgeving.	Ontwikkelingen op dit gebied volgen.	25	3.000	90	2.700
Problemen in gebruik bij kunstwerken, openbare vervoer, verlichting, bruggen en wegen.	Verscherpt toezicht houden op brugdelen. Afsluiten van bruggen. Terugbrengen toegestane as-last. Plaatsen omleidingen, ontsluiten alternatieve routes.	12	4.250	50	2.125
Vernielen van binnen- en buitenkunst	Beveiligen en verzekeren van kunstwerken met een groot risico.	8	250	75	188
Niet realiseren inverdieneffecten op het Zorg-In-Natura-budget Jeugd.	Ontwikkelingen op dit gebied volgen.	16	2.000	75	1.500
Wijzigen van het inkoopproces zorg.	Ontwikkelingen op dit gebied volgen.	16	200	75	150
Ontwikkelingen in de financieringssysteematiek en verdeelsleutels uitgaven SD.	Ontwikkelingen op dit gebied volgen.	16	1.500	75	1.125
Onduidelijkheid over financiële effect Brabant brede Verordening kwaliteit VTH.	Ontwikkelingen op dit gebied volgen.	6	250	50	125
Planschade.	Het voorkomen c.q. beperken van planschade is een vast punt van aandacht bij planologische maatregelen.	12	200	75	150
Tegenvallende legesinkomsten op korte termijn en vertraging in projecten als gevolg onduidelijkheid in de calculatiemethode naar aanleiding van het beëindigen Programma Aanpak Stikstof (PAS)	Ontwikkelingen op dit gebied volgen.	12	2.400	50	1.200
Onzekerheid financiële resultaat bij bouwgronden in exploitatie.	Continue monitoren van ontwikkelingen. Onzekere verplichte winstnemingen reserveren voor opvang risico's.	25	50.700	100	50.700
Totaal risico's				67.450	

De risicowaarden van de genoemde risico's kunnen onderverdeeld worden naar zogenaamde toprisico's (risicoscore > 15) en overige risico's. Voor het berekenen van de benodigde weerstandscapaciteit hanteren we een waarschijnlijkheidsfactor van 90%. Dit is vastgelegd in de nota Weerstandsvormogen en risicobeheersing 2018. De benodigde weerstandscapaciteit in euro's is opgenomen in de volgende tabel.

(bedragen x € 1.000)

Benodigde weerstandscapaciteit	2020	2021	2022	2023
Gekwantificeerde toprisico's (risicoscore >15)	56.175	56.175	56.175	56.175
Gekwantificeerde overige risico's (risicoscore <15)	11275	11275	11275	11275
Totaal structurele weerstandscapaciteit	67450	67450	67450	67450

Waarschijnlijkheidsfactor 90%	60705	60705	60705	60705
-------------------------------	-------	-------	-------	-------

WEERSTANDSCAPACITEIT

Op basis van de beleidsregels zijn de risico's gekwantificeerd. Daarnaast gaan wij ervan uitgaan dat niet alle risico's zich tegelijkertijd voordoen en hanteren wij bij de bepaling van het benodigde weerstandscapaciteit een waarschijnlijkheidsfactor van 90%. Dit betekent dat we er rekening mee houden dat een buffer van 90% van de ingeschatte risico's voldoende is om de effecten van risico's op te vangen.

Dit noemen we de *benodigde* weerstandscapaciteit.

De *beschikbare* weerstandscapaciteit bestaat uit middelen en mogelijkheden om niet-begrote kosten die onverwacht en substantieel zijn af te dekken. Deze zijn in de volgende tabel opgenomen.

(Bedragen x € 1.000)

Beschikbare weerstandscapaciteit	2020	2021	2022	2023	2024
Onbenutte belastingcapaciteit	6.400	6.400	6.400	6.400	6.400
Post onvoorziene uitgaven	250	250	250	250	250
Totaal structurele weerstandscapaciteit	6.650	6.650	6.650	6.650	6.650
Algemene risico reserve per 1-1	50.803	51.226	53.672	56.670	59.772
Algemene reserve risico's grondexploitatie *)	16.700	16.700	16.700	16.700	16.700
Totaal incidentele weerstandscapaciteit	67.503	67.926	70.372	73.370	76.472
Totale beschikbare weerstandscapaciteit	74.153	74.576	77.022	80.020	83.122

*) Voorstel is de bestemmingsreserve risico's grondexploitatie om te vormen naar een algemene reserve risico's grondexploitatie.

Toelichting op de tabel

Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit bij de OZB-tarieven wordt berekend op basis van de artikel 12-norm van het rijk. In de mei circulaire van het Gemeentefonds geeft de minister van Binnenlandse Zaken elke jaar nieuwe normen voor toelating tot artikel 12 van de Financiële Verhoudingswet. Toelating wordt uitgedrukt in een percentage van de WOZ-waarde. Voor 2020 is dit percentage gesteld op 0,1853% (in 2019 was dit 0,1925%). De onbenutte belastingcapaciteit is voor 2020 € 6,4 mln. en is in het meerjarig beeld gelijk gehouden.

Post onvoorziene uitgaven

Vooruitlopend op de aanpassing van de hoogte van de post onvoorziene door de gemeenteraad van Meierijstad is in dit overzicht een bedrag opgenomen van € 250.000 voor onvoorziene.

Algemene Risico Reserve per 1-1

De geraamde stand van de Algemene Risico Reserve van de gemeente Meierijstad bedraagt per eind 2019

€ 50,8 miljoen (rekening houdend met reeds genomen raadsbesluiten tot en met juli 2019 alsmede een prognose van de verwerking van de tweede bestuursrapportage 2019).

Algemene Reserve risico's grondexploitatie

Bij de jaarrekening 2017 is een bestemmingsreserve risico's grondexploitatie gevormd uit tussentijdse winstnemingen 2017 van € 16,7 miljoen. Deze reserve is bedoeld ter afdekking van een gedeelte van de risico's grondexploitaties. Het nieuwe gemeentelijk toezichtkader van de provincie dat ingaat vanaf de begroting 2020, staat het niet toe bestemmingsreserves op te nemen als beschikbare weerstandscapaciteit. Wij stellen daarom voor de bestemmingsreserve risico's grondexploitatie om te vormen naar een algemene reserve risico's grondexploitaties.

WEERSTANDSVERMOGEN

De relatie tussen de risico's waarvoor geen financiële maatregelen zijn getroffen en de beschikbare weerstandscapaciteit noemen we het weerstandsvermogen. Dit drukken we uit in de weerstandsratio. In de beleidsnota weerstandsvermogen en risicobeheersing is bepaald dat de ratio minimaal 1,0 (voldoende) moet zijn en dat we bij het bereiken van een ratio van 1,4 (ruim voldoende) met voorstellen komen om de niet voor de algemene risicoreserve benodigde middelen toe te voegen aan de algemene reserve vrij besteedbaar.

In de volgende tabel is de verwachte weerstandsratio te zien.

(Bedragen x € 1.000)

Ratio weerstandsvermogen	2020	2021	2022	2023	2024
Beschikbare weerstandscapaciteit	74.153	74.576	77.022	80.020	83.122
Benodigde weerstandscapaciteit	60.705	60.705	60.705	60.705	60.705
Weerstandsratio	1,22	1,23	1,27	1,32	1,37

GROTE PROJECTEN

We lopen een specifiek risico bij grote en majeure projecten. Vaak kennen deze projecten een doorlooptijd van meerdere jaren, vindt samenwerking plaats met verschillende (markt) partijen en zijn er veel externe factoren die een rol kunnen spelen bij de realisatie. Deze projecten vragen om een gerichte sturing. In het kader van risicobeheersing stellen wij aparte regels voor deze projecten.

Onder grote projecten verstaan wij niet de projecten in het kader van de grondexploitatie. Deze projecten volgen wij al voldoende binnen de grondexploitatie. Wij hebben het hier over alle overige projecten die aan minimaal 2 van de onderstaande indicatoren voldoen:

- Financiële omvang van tenminste € 2,0 miljoen euro (bruto, zonder saldering van bijdrage(n) derden)
- Grote impact op gemeentelijke bedrijfsvoering
- Grote impact op de samenleving
- Lange doorlooptijd
- Betrokkenheid meerdere externe partijen
- Politieke en bestuurlijke gevoeligheid
- Toepassing nieuwe technologieën of financieringsconstructies
- Substantiële gemeentelijke verantwoordelijkheid
- Organisatorisch complex besturing- en uitvoeringsproces

De projecten die wij aanmerken als groot project worden meer intensief gevolgd. Dit vindt onder meer zijn uitwerking in de bestuursrapportage. Vanaf 2019 voegen wij een rapportage toe, waarbij per project wordt aangegeven:

- in welke fase het project zich bevindt
- of de voortgang volgens planning verloopt
- hoe het project financieel verloopt, incl. prognoses
- wijzigingen in de scope van het project
- substantiële wijzigingen in het risicoprofiel

Daarnaast wordt het besluitvormingsdocument voor de investering altijd voorzien van een risicoparagraaf. Hierin worden de belangrijkste risico's, inclusief beheersmaatregelen aangegeven met daarbij de organisatie van het risicobeheer tijdens de uitvoering. Ook wordt een globale planning opgenomen met de te bereiken mijlpalen (tussenproducten).

Wij hebben de volgende projecten aangemerkt als grote projecten:

(Bedragen x € 1.000)		
Omschrijving investering	Jaar beschikbaar stellen **	Bedrag
<i>Programma Verkeer, vervoer en waterstaat</i>		
Vervolg masterplan Veghel Centrum	2017	2.470
Andere verkeersoplossingen ZOE (Zuidelijke Ontsluitingsweg Erp)	2017	4.385
Snelfietsroute Veghel-Uden	2018	8.400
Vervanging wegen 2019	2019	5.000
Vervanging wegen 2020 *	2020	5.000
Vervanging openbare verlichting	2019	1.800
Uitvoeringsplan mobiliteit	2019	1.400
Vrachtwagenparkeerplaats	ombuigingskeuze	3.906
Verbindingsweg N279 Keldonk-bedrijventerreinen Veghel-West	2021	12.470
<i>Programma Onderwijs</i>		
Nieuwbouw basisschool Antonius van Padua in Nijnsel	2018	4.494
Vervangende nieuwbouw basisschool Petrus en Paulus	2019	1.542
Renovatie/uitbreiding basisschool de Uilenbrink	2019	4.847
Realisatie MFA Kienehoef	2020	5.847
Renovatie nieuwbouw de Empel	2021	2.339
Vervangende nieuwbouw basisschool de Bunders	2021	2.565
Renovatie/nieuwbouw basisschool Antonius in Keldonk	2022	1.869
<i>Programma Sport, cultuur en recreatie</i>		
Proceskosten Noordkade	2017	1.972
Vervanging zwembaden De Neul en De Beemd	2019	2.438
Vervanging zwembaden de Neul *)	2020	9.000
Vervanging zwembaden de Beemd *)	2020	10.100
Herbestemming vm. gemeentehuis Schijndel	2019/2020	3.552
<i>Programma Volkshuisvesting, ruimtelijke ontwikkeling, stedelijke vernieuwing</i>		
Verleggen Rembrandtlaan	2017	3.600
Versterking robuuste groenblauwe structuren	2019	2.000
Versterken centrum Schijndel	2020	500
Sterk vitaal centrum Sint-Oedenrode	2020	2.000

*) Grote projecten welke zijn toegevoegd in de begroting 2020

**) Daar waar kredieten vanuit de voormalige gemeenten zijn overgebracht is het jaar 2017 vermeld

FINANCIËLE KENGETALLEN

In onderstaande tabel zijn de verplichte financiële kengetallen (BBV) opgenomen:

Kengetallen	Jaarrekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Netto schuldquote	76%	80%	64%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	72%	76%	61%
Solvabiliteitsratio	36%	28%	29%
Grondexploitatie	70%	49%	45%
Structurele exploitatieruimte	0,81%	0,31%	0,61%
Belastingcapaciteit	95,16%	97,85%	

Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Bij een schuldquote hoger dan 130% is er sprake van een zeer hoge schuld. Volgens de VNG bevindt de schuldquote van een gemeente zich normaal tussen de 0% en 100%. Een netto-schuldquote die boven de 100% uitstijgt geeft aan dat er weinig leencapaciteit over is om de gevolgen van financiële tegenvallers op te vangen. De geraamde netto schuldquote van de gemeente Meierijstad ligt op 64% voor 2020. We concluderen dat de schuld dalend is.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Bij verstrekte leningen kan onzekerheid bestaan of ze allemaal worden terugbetaald. Daarom berekenen we de netto schuldquote zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Op die manier is duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en wat dat betekent voor de schuldenlast.

De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen is voor 2020 geraamd op 61 %. Hoewel over de verstrekte leningen een risico gelopen wordt, veronderstellen we dat deze middelen worden terugbetaald.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Als signaalwaarde voor de solvabiliteitsratio geldt een percentage van 20%. Bij een solvabiliteitsratio lager dan 20% heeft een gemeente zijn bezit zeer zwaar belast met schuld. De geraamde solvabiliteitsratio voor 2020 van de gemeente Meierijstad is 29%.

Grondexploitatie

Dit kengetal geeft weer hoe de boekwaarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. Het geraamde kengetal voor 2020 is voor de gemeente Meierijstad 45%. Het percentage zal de komende jaren in verband de te verwachte grondverkoop verder dalen.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte de gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting maken we onderscheid tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn. Bij de begroting 2020 is de structurele exploitatieruimte 0,61%. Op basis van het kengetal blijkt dat er nauwelijks structurele ruimte is om tekorten of extra lasten binnen de huidige begroting op te vangen.

Belastingcapaciteit

We relateren de ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen vaak aan de totale woonlasten. Het COELO publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten verstaan we de OZB, de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde

WOZ-waarde in die gemeente. De belastingdruk in de gemeente Meierijstad wordt berekend na vaststelling van de belastingen en tarieven.

Totaal beoordeling

De verwachting voor 2020 is dat de financiële positie van de gemeente Meierijstad verbetert ten opzichte van 2019. Zowel de schuldquoten als de grondexploitatie laten verbetering zien. Wel is de structurele exploitatieruimte met 0,61 % laag. Ook de solvabiliteitsratio is met 29% nog relatief laag. De belastingcapaciteit is ongeveer gelijk aan het landelijk gemiddelde en biedt daarmee nog ruimte.

ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

BELEID EN ONTWIKKELINGEN

Beleid en ontwikkelingen

Het beheer en onderhoud van onze wegen, bruggen, riolering, openbaar groen, openbare verlichting en gemeentelijke gebouwen kost veel geld. Deze paragraaf geeft een integraal inzicht in de kaders, ontwikkelingen, onderhoud en kosten over de programma's heen.

Gebouwen

In 2019 is een start gemaakt met de uitvoering van het in 2018 vastgestelde Duurzaam Meerjaren Onderhouds Programma (DMJOP). In 2020 wordt hier verder uitvoering aan gegeven.

In onderstaande tabel is het beleid ten aanzien van onderhoud kapitaalgoederen opgenomen:

Kapitaalgoed Meerijstad	Naam beheerplan	Vastgesteld Looptijd in raad d.d. t/m	
Riolering	Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2017 - 2022	21-9-2017	2022
Verhardingen	Beheerstrategie verhardingen	27-2-2019	2023
Civieltechnische kunstwerken	Beheerstrategie Civiele kunstwerken	27-2-2019	2023
Openbare Verlichting	Beleidsplan Openbare verlichting	10-10-2019	2030
Beheer openbare ruimte	Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR)	20-12-2018	2022
Gebouwen	Duurzaam Meerjaren Onderhouds Programma (DMJOP)	20-12-2018	2022
	Nota integraal beleid maatschappelijk vastgoed	20-12-2018	2022

Kerncijfers

Kengetallen	Aantal	Eenheid
Civieltechnische kunstwerken:		
Bruggen	173	st.
Tunnels	5	st.
Keermuren/damwanden	4	st.
Geluidsvoorzieningen	22	st.
Verhardingen:		
Asfaltverharding	238	ha
Elementenverharding	297	ha
Betonverharding	11	ha
Onverharde wegen	28	ha
Overig	12	ha
Totaal	586	ha
Openbare Verlichting:		
Lichtmasten	20.754	st
Armaturen	21.326	st
Lampen	21.631	st
Areaal groen:		
Bomen	115.000	st
Speelplekken	218	st
Speeltoestellen	977	st

Riolen:	537	km
Gemalen	83	st
Persleidingen	204	km
Putten	12.773	st
Pompunits	1.330	st
IBA's	103	st
Lig- en losplaatsen:		
Ligplaatsen passantenhaven genummerd	24	st
Ligplaatsen passantenhaven ongenummerd	12	st
Ligplaatsen beroepsvaart	35	st
Losplaatsen beroepsvaart	10	st
Ambtelijke huisvesting:		
Maatschappelijk vastgoed	5	st
Strategisch vastgoed	83	st
Monumentale objecten	5	st
Overig vastgoed	5	st
	22	st

BEHEER OPENBARE RUIMTE

Civieltechnische kunstwerken

Beleid/beheer

Op basis van de Beheerstrategie Civiele kunstwerken en de richtlijnen van het CROW voor kwaliteitsniveau Basis (sober en doelmatig), vinden in 2020 onderhoud en vervangingen plaats aan civieltechnische kunstwerken.

Kwaliteit

Het doel van deze maatregelen is het borgen van veiligheid voor gebruikers van de kunstwerken en het bereikbaar houden van de woon- en leefomgeving van inwoners en ondernemers.

Financiën

Voor het groot onderhoud van Civiele kunstwerken is een voorziening ingesteld Hierin wordt jaarlijks een bedrag van € 189.000 gestort.

Risico's

Het onderhoud vindt plaats op basis van actuele inspecties waarmee tijdig maatregelen kunnen worden genomen om risico's te verminderen en/of weg te nemen. Indien die maatregelen niet kunnen worden verricht, bestaat er een gerede kans dat de veiligheid bij gebruik en de bereikbaarheid van inwoners en ondernemers in gevaar komt.

Budget 2020

				(bedragen x € 1.000)
Civieltechnische kunstwerken	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Geraamde stand voorziening bruggen 1-1-2020	35	1	-35	71
Toevoeging:	189	189	189	189
Onttrekking:	223	225	83	63
Geraamde stand voorziening per 31-12	1	-35	71	197

Wegen (verhardingen)

Beleid / Beheer

Op basis van de Beheerstrategie Verhardingen (feb. 2019), wordt in 2020 onderhoud uitgevoerd aan verhardingen conform de richtlijnen van het CROW.

Kwaliteit

Aan de hand van een recente visuele inspectie van het areaal bleek dat er nog steeds sprake is van een achterstand in het onderhoud aan verhardingen. De beheerstrategie beoogt het wegwerken daarvan en het bereiken van een acceptabel kwaliteitsniveau (B). Hiervoor is een meerjarig onderhoudsprogramma opgesteld waarvoor jaarlijks uitvoeringsplannen worden gemaakt

Financiën

Met ingang van 2019 is er een voorziening groot onderhoud van verhardingen ingesteld, met een jaarlijkse storting van € 1.860.000. Daarnaast is voor 2020 € 5.000.000 gereserveerd voor het vervangen van verhardingen. In het voorjaar van 2020 zal de gemeenteraad via een raadsvoorstel een uitvoeringsprogramma voor 2020 ter besluitvorming worden voorgelegd.

Klein onderhoud aan verhardingen wordt bekostigd uit exploitatiemiddelen.

Risico's

Op basis van de inspecties is een actueel inzicht verkregen in de onderhoudstoestand van de wegen/verhardingen en de maatregelen die nodig zijn om risico's te verminderen en/of weg te nemen. Indien die maatregelen niet kunnen worden getroffen, bestaat er een gerede kans dat de veiligheid van gebruikers in gevaar komt en de gemeente in toenemende mate aansprakelijk wordt gesteld voor geleden schade.

Budget 2020

<i>(Bedragen x € 1.000)</i>				
Wegen/verhardingen	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Geraamde stand voorziening verhardingen wegen 1-1	2.347	960	592	1.422
Toevoeging	1.860	1.860	1.860	1.860
Onttrekking	3.247	2.228	1.030	737
Geraamde stand voorziening per 31-12	960	592	1.422	2.545

Openbare verlichting

Beleid / beheer

Op basis van de Beheerstrategie Openbare Verlichting worden in 2020 programmatisch onderhoud en vervangingen uitgevoerd. Hiermee gaat de openbare verlichting in de periode 2020 - 2030 voldoen aan de richtlijnen van de Nederlandse Richtlijn voor Openbare Verlichting (NPR) en de ambities van het regionaal overeengekomen Energieakkoord.

Risico's

Als de benodigde budgetten niet beschikbaar worden gesteld zal het achterstallig onderhoud en het aantal storingen in omvang toenemen en de hiervoor geschetste doelstellingen niet worden behaald.

Financiën

Om bovenstaande doelstellingen te realiseren wordt jaarlijks een krediet gevraagd bij de kadernota. Voor 2020 wordt in de begroting € 440.000 beschikbaar gesteld.

Openbaar groen (inclusief recreatiegebieden)

Beleid / beheer

Het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR) is eind 2018 vastgesteld. Hierbij is een amendement aangenomen, waarbij de raad het college de opdracht gaf uit te gaan van basiskwaliteitsniveau B o.a. met de overweging dat dit binnen het totale budget past.

Na marktoriëntatie is gebleken dat, voor het onderhoud aan groen, het huidige beheerbudget ontoereikend zou zijn om kwaliteitsniveau B te borgen. Daarnaast is inmiddels duidelijk dat er ook andere zaken, zoals prijsstijgingen, taakverschuivingen en areaaluitbreidingen, een onvoorziene invloed uitoefenen op de taakstelling. In deze begroting gaan we uit van een gedifferentieerd onderhoudsniveau op basis van risico's en afwegingen. Dit betekent in de praktijk dat het beheer wordt geëxtensiverd van:

- Grasvelden binnen de kom, en
- Onkruidbeheersing in beplantingen binnen de kom.

Daarnaast gaan we werken met uniforme uitgangspunten bij het slootonderhoud: we gaan buiten de bebouwde kom, in gevallen van gedeelde onderhoudsplicht, werken conform de uitgangspunten in de Keur van de twee waterschappen. Dit betekent in deze gevallen dat de gemeente 50% van het onderhoud van een sloot op zich neemt. Bij het onderhoud van sloten waar de gemeente de volledige onderhoudsplicht heeft wordt het onderhoud afgestemd op functies en risico's.

De verdere uitwerking van het beheer geschiedt in integrale gebiedsbeheerplannen (IGBP) waarmee in 2019 een begin is gemaakt.

We zijn gestart met de voorbereiding van de renovatieprojecten waarvan de eerste deze winter worden uitgevoerd. Daarnaast worden er 2 nieuwe renovatieprojecten ter hand genomen.

Kwaliteit

Het openbaar groen wordt momenteel per deelgebied onderhouden op het vastgestelde kwaliteitsniveau van de drie voormalige gemeenten. Na het opstellen van de Integrale Gebiedsbeheerplannen (IGBP) zullen de nieuwe afspraken leidend zijn voor het onderhoud.

Risico's

In deze begroting gaan we uit van een gedifferentieerd onderhoudsniveau op basis van risico's en afwegingen. In het kader van het IBOR hebben belangenorganisaties aangegeven dat de huidige ambities en het huidige onderhoudsniveau te laag zijn. Hogere ambities zullen hogere kosten tot gevolg hebben.

Financiën

Regulier groenonderhoud wordt op basis van meerjarige onderhoudscontracten uitbesteed en betaald uit exploitatiebudgetten. Vanwege nieuwe beheerafspraken, bezuinigingen en de ontwikkeling van de buitendienst worden deze budgetten verhoogd met een totaalbedrag van € 420.000.

Indien kwaliteitsniveau B het basisniveau is dan zal het onderhoudsbudget daarboven structureel verhoogd moeten worden met een bedrag van € 322.000.

In het gebied van de voormalige gemeente Veghel worden tot heden alle sloten langs verharde wegen volledig onderhouden door de gemeente. Dit is een afwijking van de regelgeving in de Keur van het waterschap die bij grenssloten uit gaat van een gedeelde onderhoudsplicht voor aanliggende eigenaren.

Indien er gekozen wordt voor deze werkwijze dan dient het onderhoudsbudget structureel verhoogd te worden met een bedrag van € 200.000 ten opzichte van de kosten die nu in de begroting zijn opgenomen.

In deze begroting is een nieuwe investering opgenomen voor groenrenovaties van € 522.000. Zie ook programma 5. In de meerjarenbegroting was hiervoor reeds € 368.000 opgenomen en bij de kadernota aangevuld met € 154.000 euro, dat bestemd is voor 2 nieuwe renovatieprojecten.

Op dit moment is er voor openbaar groen geen reserve of voorziening aanwezig.

RIOLERING

Kwaliteit

In het VGRP is uitgegaan van de ambities afgeleid van de Mijlpalen van Meierijstad met een relatief hoog ambitieniveau (participatie, leefbaarheid, innovatie, duurzaamheid en gezondheid) en rekening houdend met aspecten als klimaatverandering. Dit betekent dat we rekening houden met voldoende ruimte en middelen voor opvang en berging van hemelwater.

Uitvoering vindt plaats op basis van een jaarlijks op te stellen operationeel plan, waarin een concreet jaarprogramma wordt samengesteld voor dagelijks onderhoud en beheer, vervanging en renovatie en dergelijke. Uitgangspunt hierbij is het vastgestelde VGRP (Verbreed Gemeentelijke RioleringsPlan).

De werkzaamheden stemmen we af op zowel geplande ondergrondse (nutsvoorzieningen) als overige bovengrondse werkzaamheden.

Financiën

Met het vaststellen van het VGRP+ is ervoor gekozen om met ingang van 2018 vooraf te sparen voor toekomstige vervangingsinvesteringen (er wordt gewerkt met een spaarvoorziening). De spaarvoorziening wordt gebruikt om de investeringsuitgaven rechtstreeks uit te dekken. Op deze manier worden er geen rente en afschrijving doorberekend. Daarnaast is er een voorziening beklemmende middelen waarmee fluctuaties in de jaarlijkse uitgaven worden geëgaliseerd.

(Bedragen x € 1.000)

Riolering	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Geraamde stand spaarvoorziening riolering 1-1	28.368	24.941	25.573	25.934
Toevoeging:	2.474	2.480	2.485	2.496
Onttrekking:	5.901	1.848	2.124	1.782
Geraamde stand voorziening per 31-12	24.941	25.573	25.934	26.648

(Bedragen x € 1.000)

Riolering	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Geraamde stand voorziening beklemde middelen 1-1	10.119	6.958	4.840	3.508
Toevoeging:				
Onttrekking:	3.161	2.118	1.332	1.256
Geraamde stand voorziening per 31-12	6.958	4.840	3.508	2.252

VASTGOED

Beleid / beheer

In december 2018 heeft de Raad de Kadernota Vastgoed vastgesteld waarin het integraal beleid voor het beheer en het meerjarig planmatig onderhoud van het maatschappelijk vastgoed is vastgelegd. In het Duurzaam Meerjarig OnderhoudsPlan (DMOP) is onderscheid gemaakt in:

- Klein onderhoud.
- Werkzaamheden die jaarlijks terugkerend zijn als klein/correctief/klachten- of contractonderhoud
- Groot onderhoud
- Uitvoering van periodiek (groot) onderhoud en renovatie. Het betreft hoofdzakelijk werkzaamheden met een cyclus groter dan 1 jaar en waarbij vaak ook sprake is van vervanging van installaties, dakbedekking etc. Ook het buitenschilderwerk met cycli van 6 jaar valt hieronder.
- Duurzaamheidsmaatregelen
- Maatregelen die een verbetering van de verduurzaming tot gevolg hebben en invulling / uitwerking geven aan de bestuurlijke duurzaamheidsambities zoals opgenomen in het Mijlpalendocument

Kwaliteit

Met de vaststelling van de Kadernota Vastgoed is ook het kwaliteitskader vastgesteld waaraan het vastgoed moet voldoen

Na de vaststelling van het DMOP (december 2018) is er in 2019 een start gemaakt met de verdere uniformering van het onderhoudsbeleid en zijn er al contracten voor diverse onderhoudswerkzaamheden centraal aanbesteed.

Uitgangspunten voor het DMOP Meierijstad zijn o.a.:

- De onderhoudsplannen (DMOP) voor onderhoud gebouwen bestrijken een looptijd van 10 jaar.
- De onderhoudsplannen worden vierjaarlijks geactualiseerd.
- Onderhoud van groen/plantsoenen gelegen naast vastgoedobjecten worden niet in de DMOP Vastgoed meegenomen en worden geacht bij het atelier BOR ondergebracht te zijn.
- Bestrating /verharding en hekken die enkel een gebouw afsluiten worden opgenomen in het

DMOP Vastgoed.

- Gebouwen met voorgenomen bestemming sloop en/of verkoop zijn wel opgenomen in het DMOP maar niet verder meerjarig financieel vertaald in de gemeentebegroting

Lopende en voorgenomen vastgoedzaken/-projecten 2020.

- Start energiebeheer; 1-ste fase gemeentelijke gebouwen waarvoor we zelf de energierekening betalen;
- Start met het plaatsen van zonnepanelen bij enkele gebouwen;
- Start met een 5-tal pilotprojecten verduurzaming: MFA De Magneet, Sportzaal 't Ven in Veghel, MFA Het Klooster in Zijtaart, verenigingsgebouw van het gilde in Schijndel en dorpshuis/gymzaal D'n Brak in Mariaheide;
- Start met oppakken van achterstallig/uitgesteld onderhoud ontstaan t.g.v. fusie en personele capaciteit/bezetting.
- Toekomstige ontwikkelingen m.b.t. gebouwen (verbouwing en of herinrichting/-bestemming), zoals o.a.:
 - o Markt 20 Schijndel (voormalig gemeentehuis Schijndel),
 - o Burg. Wernerplein 1 Sint Oedenrode (onderzoek)
 - o Patrijdsdonk 53A Veghel Natuurtuin "Het Bundertje"
 - o Stadhuisplein 2 en 4 Veghel (verhuur en upgrading).

Financiën

Door de vaststelling van het DMOP is ook inzichtelijk welk budget nodig is om uitvoering te kunnen geven aan het meerjarig planmatig onderhoud. Tegelijk met de vaststelling van het DMOP is ook per gebouw een onderhoudsvoorziening in het leven geroepen.

Risico's

Het risico dat het huidige budget voor onderhoud vastgoed niet toereikend is, is door de vaststelling van het DMOP geminimaliseerd.

Budget 2020 e.v.

(Bedragen x € 1.000)

Gebouwen	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Geraamde stand voorziening gebouwen 1-1	5.453	3.347	2.139	1.857
Toevoeging	1.684	1.722	1.734	1.775
Onttrekking				
- regulier groot onderhoud	2.965	2.322	1.849	915
- duurzaamheidsmaatregelen binnen groot onderhoud	825	608	167	263
Geraamde stand voorziening per 31-12	3.347	2.139	1.857	2.454

Bedragen zijn exclusief BTW en beheerskosten

In de bedragen in de bovenstaande tabel zijn geen jaarlijkse bedragen "Klein Onderhoud" opgenomen.

Bedragen zijn exclusief nieuwe duurzaamheidsinvesteringen (zoals aanschaf van zonnepanelen).

Nieuwe duurzaamheidsinvesteringen zijn niet opgenomen in het DMOP omdat op investeringen moet worden afgeschreven. Indien er duurzaamheidsinvesteringen worden gedaan, worden hiervoor afzonderlijke voorstellen voorgelegd aan de raad.

SPEELTERREINEN

Beleid / beheer

In 2019 is de speelvisie vastgesteld door de Raad. Daarmee is het speelbeleid in Meierijstad geharmoniseerd. In de speelvisie vormen een evenwichtige verdeling van de speelplekken, een natuurlijke inrichting, inclusief spelen en kwalitatief goede plekken voor verschillende

leeftijdscategorieën een belangrijk uitgangspunten voor de komende jaren. Te zijner tijd wordt een actueel beheerplan opgesteld.

Bij aanleg, beheer en onderhoud van speelplekken wordt uitgegaan van het Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen (WAS). Hierin is vastgelegd dat de gemeente verantwoordelijk is voor het fysiek en veilig in stand houden van de speeltoestellen in de openbare ruimte.

Kwaliteit

Op dit moment worden de speeltoestellen in Meierijstad beheerd en onderhouden door de gemeente zelf. Uit de inventarisatie voor de Speelvisie is gebleken dat er veel verouderde speeltoestellen zijn in Meierijstad (ouder dan 15 jaar) en in sommige wijken relatief veel kleine speelplekken (1-2 speeltoestellen). De komende jaren zal gestreefd worden naar centrale speelplekken en meer natuurlijke speelplekken. Het totale aantal speelplekken zal verminderen.

Financiën

Het huidige budget bedraagt € 226.000. Dit is inclusief € 66.635, dat jaarlijks gestort wordt in de voorziening voor de vervangingen van speelvoorzieningen (in de voormalige gemeente Veghel). Het financiële kader is leidend voor de keuzes in vervanging van de speeltoestellen in Meierijstad. Te zijner tijd wordt via het beheerplan het beschikbare budget en de te maken keuzes voor locaties, vervangingen en onderhoud verder uitgewerkt. Dit beheerplan wordt door de raad vastgesteld.

Risico's

Vervangingsrisico's

- het huidige budget van €226.000 is niet verhoogd. het realiseren van de ambities uit de Speelvisie zal meer tijd in beslag nemen. In de toekomst zal, wanneer er mogelijkheden zijn en op basis van het nog op te stellen beheerplan, een verzoek gedaan worden dit budget te verhogen.
- In Veghel in wijk 't Ven zijn 10 jaar geleden veel relatief goedkope speeltoestellen geplaatst waarvan de technische levensduur korter is dan gemiddeld. Hier is in het vervangingsbudget nog geen rekening gehouden.

Aansprakelijkheidsrisico's

De eigenaar van de ondergrond van een speeltoestel is verantwoordelijk voor de kwaliteit van de speeltoestellen. Indien er ongelukken gebeuren op/met speeltoestellen die op gemeentelijke grond staan, en die zijn toe te rekenen aan ondeugdelijke toestellen, dan is de gemeente volledig aansprakelijk.

Budget 2020 e.v.

(Bedragen x € 1.000)

Speelvoorzieningen	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Geraamde stand voorziening speelvoorzieningen 1-1	95	13	11	8
Toevoeging	67	67	67	67
Onttrekking	149	69	70	20
Geraamde stand voorziening per 31-12	13	11	8	55

FINANCIERING

BELEID EN ONTWIKKELINGEN

Financiering gaat over de manier waarop de gemeente geld aantrekt dat zij nodig heeft om haar activiteiten uit te voeren. De kaders hiervoor zijn te vinden in de Wet fido (Wet financiering decentrale overheden). In deze wet staan ook kaders voor het (tijdelijk) beleggen van geld. De gemeente Meerijstad hanteert totaalfinanciering. Kaders voor financiering zijn vastgelegd in de financiële verordening van de gemeente Meerijstad en in het Treasurystatuut. 2017. Binnen de wettelijke kaders financieren we zo veel mogelijk met kortlopende leningen i.v.m. lager rentepercentage.

RENTE

Renteverwachting

In de begrotingscijfers zijn we uitgegaan van 0,81% rente voor aan te trekken langlopende leningen voor 2020. Voor de meerjarenraming 2021-2023 gaan we uit van de verwachte renteontwikkeling (CEP maart 2018, lange rente Duitsland). Het CEP gaat uit van een verwachte verhoging van de rente... Wij hanteren voor de meerjarenraming 1,22%.

Renterisiconorm

De wet Fido bepaalt dat de jaarlijkse aflossingen en wijzigingen in de rente niet meer dan 20% van het begrotingstotaal mogen zijn de zgn. renterisiconorm. De ruimte onder de renterisiconorm is het bedrag wat de gemeente nog uit zou mogen geven aan aflossingen op nieuw af te sluiten geldleningen. In de volgende tabel zijn de cijfers meerjarig opgenomen.

(Bedragen x € 1.000,-)

Renterisiconorm	2020	2021	2022	2023
Begrotingstotaal	243.155	225.631	221.475	219.814
Renterisiconorm 20% van begrotingstotaal	48.631	45.126	44.295	43.963
Renteherziening vaste schuld	0	0	0	0
Aflossingen vaste schuld	16.659	19.208	15.581	14.444
Ruimte onder de renterisiconorm	31.972	25.918	28.714	29.519

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft de ruimte voor korte financiering aan en bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal bij aanvang van het begrotingsjaar. De kasgeldlimiet voor de gemeente Meerijstad is in 2020 afgerond € 20.668.000.

Rentetoerekening

We rekenen rente toe aan bouwgronden in exploitatie en taakvelden. De rente die we doorberekenen aan bouwgronden in exploitatie (BIE) is gebaseerd op de werkelijk te betalen rente over het vreemd vermogen en bedraagt 1,52% voor 2020..

We gebruiken het renteomslagpercentage voor de rente-component van kapitaallasten van investeringen. De kapitaallasten worden doorbelast naar taakvelden waarop zij betrekking hebben.. Het renteomslag voor 2020 bedraagt 1%.

In de volgende tabel is de berekening van het renteresultaat opgenomen.

(Bedragen x € 1.000,-)

Omschrijving	Bedrag
Externe rentelasten over de korte en lange financiering	3.841
Externe rentebaten over verstrekte geldleningen aan derden	-307
Saldo door te rekenen externe rente	3.534
Rente die aan de grondexploitatie doorberekend <i>moet</i> worden	-1.959
Rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld toegerekend <i>moet</i> worden	0
Totaal door te rekenen externe rente	1.575
Rente over eigen vermogen	0
Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	0

Totaal aan taakvelden (programma's inclusief overzicht overhead) toe te rekenen rente	1.575
Werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	2.485
Renteresultaat op het taakveld treasury	-911

VERMOGENSPOSITIE

De financieringsbehoefte hebben we berekend door het totaal van de vermogensbehoefte te verminderen met de vaste passiva. Op basis van de verwachte investeringen en ontvangsten grondexploitatie is in 2020 een financieringsbehoefte aanwezig van € 48 miljoen.

<i>(Bedragen x €1.000.000)</i>								
Vermogensbehoefte (per 1-1)	2018	2019	2020	Vermogensstructuur (per 1-1)	2018	2019	2020	
Boekwaarde activa	225	225	260	Eigen Vermogen	137	143	119	
Boekwaarde grondexploitatie	169	155	128	Voorzieningen	77	72	75	
				Langlopende schuld	166	163	147	
Totaal	394	381	388	Totaal	380	378	341	
				Financieringsbehoefte			48	

De leningenportefeuille bedraagt per 1 januari 2020 naar verwachting € 147 miljoen.

De gemeente Meierijstad heeft de volgende leningen verstrekt: hypotheekleningen aan (voormalig) personeel, startersleningen, leningen i.v.m. aanleg drukriolering, leningen aan verenigingen en stichtingen en een lening i.v.m. verkoop HNG. In totaal € 9,5 miljoen per 1-1-2020 afgelopen naar € 8,2 miljoen per 31-12-2023.

Naast verstrekte leningen heeft de gemeente Meierijstad per 1-1-2019 ook gewaarborgde geldleningen (€ 124 miljoen) en garantstellingen (€ 4 miljoen) verstrekt.

BEDRIJFSVOERING

AMBITIE

De gemeente Meerijstad handelt in het belang van haar gemeenschap. In alle rollen van de bestuurders en medewerkers van Meerijstad is deze dienstbaarheid aan de samenleving een uitgangspunt. Meerijstad heeft de ambitie om samen met onze inwoners, bedrijven en instellingen de uitdagingen in de samenleving aan te pakken. Wij investeren in de kracht van de samenleving en hebben oog voor de menselijke maat. In plaats van dat wij bepalen hoe het moet en wat er mogelijk is, denken we mee met onze klanten om samen een oplossing te vinden. Taken die prima door een wijk of buurt zelf kunnen worden opgepakt of uitgevoerd, worden door de gemeente gefaciliteerd.

HRM

In 2018 is het strategisch personeelsbeleid vastgesteld. Het doel hiervan is de juiste persoon op de juiste plek, op het juiste moment, met de juiste kennis, kunde en vaardigheden te plaatsen voor nu en in de toekomst. Deze doelstelling sluit aan op het uitgangspunt van de organisatiefilosofie: Meerijstad wil zodanig georganiseerd zijn dat het geschikt is om in te spelen op de veranderende maatschappelijke vraagstukken. De volgende thema's staan daarbij de komende jaren centraal:

Strategische personeelsplanning (SPP)

SPP is een sturingsinstrument om invulling te geven aan het uitgangspunt de juiste persoon op de juiste plek. In 2019 is een eerste planning neergezet voor 3 jaar. Vooralsnog wordt de personeelsplanning jaarlijks bijgesteld en vanaf 2020 uitgebreid naar een planning voor volgende 5 jaren.

Werving, selectie en arbeidsmarkt

De arbeidsmarkt is sterk in ontwikkeling. Dit betekent dat wij ons daarop als werkgever goed moeten profileren. Tegelijkertijd moeten we van reactieve werving naar een actieve benadering van de doelgroepen voor onze functies. De komende jaren wordt ons instrumentarium hierop aangepast.

Opleiding, Ontwikkeling en mobiliteit

Investeren in medewerkers en zorgen dat ze mobiel zijn, is bij veel organisaties onderdeel van het beleid rondom duurzame inzetbaarheid. De werkcontext en ook functies veranderen. Digitale vaardigheden worden steeds belangrijker. Medewerkers zullen aangemoedigd worden zelf de verantwoordelijkheid te nemen over hun persoonlijke ontwikkeling. De gemeente zal als werkgever het verder ontwikkelen stimuleren én het beter benutten van vaardigheden en talenten op de werkvloer.

Gezondheid en vitaliteit

De focus wordt in toenemende mate gericht op preventie van ziekteverzuim. De aanpak heeft inmiddels geleid tot daling van het ziekteverzuim tot een niveau dat lager ligt dan het gemiddelde bij andere gemeenten van gelijke gemeentegrootteklasse.

INFORMATIE EN GEGEVENSBESCHERMING

Informatievoorziening

Een goede informatievoorziening is cruciaal voor het functioneren van een gemeentelijke organisatie. Denk aan de mogelijkheden van de digitale transformatie voor maatschappelijke vraagstukken, maar ook van informatieveiligheid en privacy. De digitale transformatie is een beweging waarbij digitalisering, gegevens en techniek gebruikt wordt bij het vinden van een oplossing voor maatschappelijke vraagstukken. In de evaluatie van de decentralisaties in het sociaal domein, wordt het verbeteren van de informatievoorziening tussen alle belanghebbenden dan ook als één van de belangrijkste speerpunten gezien.

Gemeenten beschikken over een schat aan gegevens. Deze gegevens kunnen, samen met externe gegevens, gebruikt worden om de gemeentelijke dienstverlening en bedrijfsvoering te optimaliseren. Ook de VNG zet hoog in op het data gedreven werken. De Wet Open Overheid (WOO) gaat medio 2020 in en dwingt gemeenten om eerder en meer stukken actief openbaar te maken.

De Wet Digitale Overheid (WDO), gaat medio 2020 in, hiermee wordt de EU richtlijn voor toegankelijkheid van overheidswebsites en apps in Nederland van toepassing. In de wet worden voor (semi)overheidsinstanties twee zaken gestandaardiseerd:

- Veilig en betrouwbaar inloggen met een eID. Meierijstad gaat meedoen met een pilot van de Irma-app.
- Web-toegankelijkheid voor websites en apps.

In 2020 gaat Meierijstad verder op de ingeslagen weg om haar gegevens slimmer en efficiënter te gebruiken op een samenhangende manier. Het data gedreven werken vraagt in de toekomst om investeringen in een datawarehouse en in 21st-eeuw vaardigheden van medewerkers zoals informatievaardigheden, digitale vaardigheden en digitale weerbaarheid.

Informatieveiligheid

Bij gemeenten wordt veel gebruik gemaakt van gevoelige gegevens. Het is van groot belang dat met deze informatie op de juiste manier wordt omgegaan en dat informatieveiligheid goed geborgd is in de organisatie. Daarnaast hebben gemeenten steeds meer te maken met wet- en regelgeving op het gebied van informatieveiligheid. Door de grotere afhankelijkheid van informatiesystemen en de dienstverlening via internet is ook de continuïteit een groeiend punt van aandacht. Om te voldoen aan de wettelijke eisen en regelgeving en de continuïteit van de dienstverlening te garanderen, moeten er technische, organisatorische en fysieke maatregelen getroffen zijn om ervoor te zorgen dat informatieveiligheid is geborgd en de medewerkers goed weten wat er van hen wordt verlangd. Bij dit alles wordt uitgegaan van een realistische aanpak die aansluit op de dagelijkse werkzaamheden.

Voor 2020 staan de volgende belangrijkste activiteiten op het gebied van informatieveiligheid gepland:

- Implementatie Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Hierbij wordt aan de hand van uitgevoerde risicoanalyses bepaald welke beveiligingsmaatregelen nodig zijn en wordt bekeken welke reeds geïmplementeerd zijn of nog moeten worden geïmplementeerd.
- Voortzetting optimalisatie van de interne autorisatie en authenticatieprocessen (Identity en Acces Management project).
- Implementatie van Security Information & Event Management (SIEM) en Security Operations Center (SOC). Hierdoor krijgen we een sterkere focus op detectie en actieve preventie van beveiligingsincidenten en kunnen dreigingen beter geadresseerd worden.
- Voortzetting bewustwordingsprogramma informatieveiligheid. Bewustwording informatieveiligheid is een continue proces. In 2020 zal dan ook hier de nodige aandacht aan gegeven worden
- Uitvoering zelfevaluatie via de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA). Via deze elk jaar terugkerende verplichte audits zal wederom verantwoording afgelegd worden aan het College en de Raad over de stand van zaken op het gebied van informatieveiligheid.

Gegevensbescherming

De gemeente Meierijstad is vanaf 2018 bezig om de noodzakelijke aanpassingen als gevolg van de invoering van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) door te voeren. Gelet op de diversiteit en complexiteit van de taken die de organisatie uitvoert, is de impact van de AVG groot. Voor 2020 zijn, naast de reguliere taken, de belangrijkste opgaven:

- Het afronden van de implementatie werkzaamheden
- De privacy wetgeving inpassen als integraal onderdeel van de organisatiestructuur, processen, procedures en activiteiten.
- Het inzetten op bewustwording en kennis over de AVG bij medewerkers en de vertaling van de wetgeving naar de werkzaamheden van medewerkers.
- Het uitvoeren van Data Privacy Impact Assessments op de bestaande processen binnen het Sociaal Domein, op grote geautomatiseerde systemen en bij alle nieuwe verwerkingen, procedures voor gegevensverwerking en software.
- Het controleren van de verwerkingsovereenkomsten en het actualiseren en aanvullen van het verwerkingsregister,
- Het participeren in expertgroepen via VNG/IBD bij de ontwikkeling van nieuwe AVG gerelateerde producten en hulpmiddelen voor gegevensbescherming.
- Het implementeren van nieuwe wetgeving zoals Wet digitale overheid in de dagelijkse werkzaamheden.

CONTROL

Interne Controle (IC)

Er komt een wetwijziging aan over rechtmatigheid in jaarrekeningen van gemeenten die regelt dat het college van B en W bij de jaarstukken (vanaf de jaarrekening 2021) zelf een rechtmatigheidsverantwoording afgeeft. In de aanloop hier naar toe moeten we zorgen dat onze IC zodanig is ingericht dat het college deze verklaring kan afgeven. In dit kader gaan we werken vanuit een risicogerichte benadering. Dit betekent dat we de IC afstemmen op de risico's die we voorzien in de belangrijkste processen. In 2020 zetten we een basis neer voor een de inrichting van de IC waarbij we 4 controle-lijnen op elkaar gaan afstemmen. De lijnen zijn:

- 1e lijn: de interne controlemaatregelen die belegd zijn in de processen zelf (bijvoorbeeld collegiale toetsing);
- 2e lijn: die de 1e lijn ondersteunt, adviseert, coördineert en toetst of de interne controlemaatregelen op uitvoeringsniveau aanwezig zijn en adequaat worden uitgevoerd.
- 3e lijn: de toetsing op de opzet en het bestaan en de werking van de systemen en het oordelen over de effectiviteit van de besturing, het risicomanagement en de interne beheersing.
- 4e lijn: de onafhankelijke toetsing door de accountant op de werking van de interne beheersmaatregelen en het voldoen aan wet- en regelgeving.

Procesmanagement

In 2019 hebben we een aanzet gemaakt voor het professionaliseren van het procesmatig werken door het ketengericht procesmatig samenwerken in te zetten. Ketenmanagement is een bedrijfskundig managementconcept om opeenvolgende processen bij het vervaardigen van een product of dienst samen te brengen en uit te lijnen. Hierbij stemmen uitvoerende medewerkers van diverse werkateliers hun werkzaamheden op elkaar af binnen één geheel ketenproces, waarbij het principe 'klant vraagt wat, klant krijgt dat' prevaleert boven alles. In 2020 werken we dit verder uit, waarbij in ieder geval ingezet wordt op de invoering van de omgevingswet 2021 en alle ketens met processen die hierdoor geraakt worden. Daarnaast gaan we verder met het meetbaar maken van de ingerichte processen: wanneer doen we het goed en wanneer niet.

Planning en control

Vanaf 2019 zijn alle producten van de P&C - cyclus digitaal d.w.z. dat ze zijn samengesteld met een digitale workflow en gepubliceerd via een eigen website. In 2020 gaan we de informatievoorziening op de begrotingswebsite verder uitbreiden met o.a. relevante beleidsnotities per begrotingsprogramma. We gaan vanaf 2020 de verplichte beleidsindicatoren (BBV) aanvullen met eigen beleidsindicatoren. Hiervoor is in 2019 een pilot gedaan (zie begrotingsprogramma 1 Veiligheid, onderdeel Wat willen we bereiken?). Ook gaan we aan de slag met het SMART maken van de bestuurlijke doelen en het meten van de klantwaardering voor de P&C producten.

Atelierplannen

In 2019 hebben we voor het eerst gewerkt met atelierplannen via de A3 methodiek. Hierin worden de belangrijkste doelstellingen het bestuur en de organisatie uitgewerkt in de bijdragen per atelier en dit wordt vervolgens vertaald naar persoonlijke plannen waarin de bijdrage van medewerkers aan het resultaat zichtbaar wordt. In 2020 pakken we de verdere implementatie op. Hierbij richten we ons meer op het helder doorvoeren van de relatie met concernambities, grip houden op de voortgang en het meetbaar maken van ambities.

MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD ONDERNEMEN

Meerijstad werkt actief aan een organisatie waarin iedereen mee kan doen. Dat betekent dat we voortdurend aandacht besteden aan manieren om medewerkers met afstand tot de arbeidsmarkt op te nemen in onze organisatie. Waar nodig passen we de werkzaamheden aan aan het niveau van de medewerker, in plaats van andersom. We willen dat onze organisatie een afspiegeling vormt van de samenleving waarvoor wij werken.

Sinds 2018 heeft de gemeentelijke organisatie van Meerijstad een PSO-keurmerk (PSO=Prestatieladder Sociale Ondernemen). Dat betekent dat we behoren tot de koplopers in het bieden van werkgelegenheid aan de PSO-doelgroep.

DUURZAAMHEID

Voor het thema duurzaamheid binnen de gemeentelijke bedrijfsvoering is een plan van aanpak opgesteld dat vanaf de tweede helft van 2019 wordt uitgevoerd en doorloopt in 2020.

VERBONDEN PARTIJEN

BELEID EN ONTWIKKELINGEN

Het begrip verbonden partij is vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en is als volgt gedefinieerd: "Een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de provincie onderscheidenlijk de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft."

Met een financieel belang is bedoeld: "Een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is als de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt".

Het bestuurlijk belang is gedefinieerd als: "Zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht".

Een verbonden partij is één van de drie vormen voor Meierijstad om haar taken uit te (laten) voeren. We kunnen dit zelf doen, overlaten aan een commerciële partij of door een verbonden partij laten uitvoeren.

Verbonden partijen leveren soms bestuurlijk complexe verhoudingen op, omdat de gemeente bestuurder en klant is. Bovendien doen meestal meerdere partijen mee aan de verbonden partij. De gemeente Meierijstad is dan niet de enige bestuurder en niet de enige klant. Zij moet haar bestuurlijke doelen en wensen afstemmen met die van de andere deelnemers. Dit kan de aansturing complex maken. Voordelen van verbonden partijen zijn de grotere schaal en de regionale aanpak van een regionaal onderwerp.

OVERZICHT VAN VERBONDEN PARTIJEN

GEMEENSCHAPPELIJKE REGELINGEN

BRABANTS HISTORISCH INFORMATIECENTRUM (BHIC)

Algemene informatie

- Programma: O. Bestuur en ondersteuning
- URL: www.bhic.nl
- Verantwoordelijk bestuurder: M.H.B. (Menno) Roozendaal
- Veranderingen in het belang van Meierijstad in verbonden partij: nee
- Soort verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling
- Bestuurlijk belang: Meierijstad is niet vertegenwoordigd in het bestuur

Openbaar belang

Het Brabants Historisch Informatie Centrum is ingesteld met het doel de belangen van de minister, de gemeenten en de waterschappen bij alle aangelegenheden betreffende archiefbescheiden en collecties die berusten in de rijksarchiefplaats in de provincie Noord-Brabant en de archiefbewaarplaats van de gemeenten en waterschappen, in gezamenlijkheid te behartigen.

Hieronder valt het behouden, bewerken en benutten van de archiefbescheiden opgenomen in de rijksarchiefbewaarplaats in de Provincie Noord-Brabant en de archiefbewaarplaatsen van de deelnemende gemeenten en waterschappen. Daarnaast in volgorde van prioriteit: verbetering digitale dienstverlening, het archief als informatiecentrum en verbetering lokale dienstverlening.

Bijzondere ontwikkelingen/beleidsvoornemens bij de verbonden partij

De ambities van het BHIC liggen vast in de beleidsvisie 'Gegist Bestek: het BHIC in 2019'. In deze notitie worden de meerjarige trends onderscheiden die de toekomstagenda van het BHIC zullen bepalen: verdere daling van het fysieke publieksbereik, sterke stijging van het digitale publieksbereik, voorts de noodzaak tot toenemende samenwerking met andere erfgoed aanbidders en verdere afslanking van de eigen organisatie.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

Uitgangspunt blijft dat binnen het beschikbare budget wordt gebleven en dat nieuw beleid budgettair neutraal wordt gerealiseerd.

Financieel belang

	Realisatie 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Bijdrage van gemeente	275.300	280.200	286.600
Eigen vermogen per 1-1	514.210	449.500	518.000
Eigen vermogen per 31-12	518.384	518.000	798.000
Vreemd vermogen per 1-1	5778.150	2.403.000	2.230.000
Vreemd vermogen per 31-12	2.515.163	2.230.000	2.418.000
Resultaat	22.529	0	280.000

VEILIGHEIDREGIO BRABANT-NOORD

Algemene informatie

- Programma: 1. Veiligheid
- URL: www.vrbn.nl
- Verantwoordelijk bestuurder: C.H.C (Kees) van Rooij)
- Bestuurlijk vervanger: J.H.M. (Jan) Goijaarts
- Veranderingen in het belang van Meierijstad in verbonden partij: nee
- Soort verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling
- Bestuurlijk belang: Vertegenwoordigd in Algemeen Bestuur door burgemeester van Rooij.

Openbaar belang

De Veiligheidsregio Brabant-Noord heeft als taak zorg te dragen voor crisisbeheersing, risicobeheersing, brandweezorg, bevolkingszorg en geneeskundige hulpverlening bij rampen en crises met als doel gezamenlijk de fysieke veiligheid en maatschappelijke continuïteit in de regio te borgen.

Bijzondere ontwikkelingen/beleidsvoornemens bij de verbonden partij

De strategische bestuursconferentie van april 2018 heeft een heldere koers opgeleverd voor de Veiligheidsregio Brabant-Noord. Deze koers is verwerkt in de beleidsagenda 2020-2023. De beleidsagenda beschrijft drie hoofdpogingen en zes ambities op basis waarvan de Veiligheidsregio zich kan (door-)ontwikkelen naar een informatie gestuurde netwerkorganisatie. Op basis van deze opgaven en ambities zal de Veiligheidsregio het beleidsplan voor de komende 4 jaren uitwerken.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

In het beleidskader 2020 zijn geen financiële middelen verbonden aan de ambities en doelen van de "beleidsagenda Samen Veiliger". De kosten voor de doorontwikkeling van de veiligheidsregio worden voor de jaren 2020 en 2021 - voor zover mogelijk - bekostigd uit de reserves van VRBN. Hierna vindt een ijk moment plaats op noodzaak en effectiviteit van de ontwikkelde oplossingen en voorzieningen. Voor eventuele langdurige bestedingen ervan zullen voorstellen worden opgenomen in het Beleidskader 2022.

Financieel belang

	Realisatie 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Bijdrage van gemeente	3.572.824	4.092.898	4.501.103
Eigen vermogen per 1-1	9.927.000	9.963.000	
Eigen vermogen per 31-12	9.963.000		
Vreemd vermogen per 1-1	24.561.000	28.300.000	
Vreemd vermogen per 31-12	28.300.00		
Resultaat	1.619.000	0	0

REGIONAAL BUREAU LEERPlicht

Algemene informatie

- Programma: 4. Onderwijs
- URL: www.rblbno.nl
- Verantwoordelijk bestuurder: J.C.M (Coby) van der Pas
- Bestuurlijk vervanger: M.H.B. (Menno) Roozendaal
- Veranderingen in het belang van Meierijstad in verbonden partij: nee
- Soort verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling
- Bestuurlijk belang: Vertegenwoordigd in Algemeen Bestuur/Dagelijks Bestuur door wethouder Van der Pas

Openbaar belang

Het Regionaal Bureau Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten Brabant Noordoost (RBL BNO) voert voor de gemeente Meierijstad en de regio de Leerplichtwet en de RMC-wet uit. Het bureau ziet erop toe dat kinderen tussen de 5 en 18 jaar onderwijs volgen en dat kinderen tussen de 18 en 23 jaar een startkwalificatie halen. Een startkwalificatie is een mbo-diploma op minimaal mbo-niveau 2.

Bijzondere ontwikkelingen/beleidsvoornemens bij de verbonden partij

N.v.t.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

Deze gemeenschappelijke regeling kent een beperkte risicoparagraaf: indien de gemeente haar bijdrage aan het RBL drastisch terugbrengt kan de dekking van de RBL-begroting in geding komen. Leerplicht is echter een wettelijke taak, waardoor bezuinigen op de bijdrage aan RBL feitelijk geen optie is.

Een ander risico is dat de personeelslasten door cao-ontwikkelingen gaan stijgen, maar dit risico is vergelijkbaar met die van de gemeente ten aanzien van loonontwikkelingen.

Financieel belang

	Realisatie 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Bijdrage van gemeente	180.863	186.288	186.288
Eigen vermogen per 1-1	173.367	391.619	n.n.b.
Eigen vermogen per 31-12	391.619	n.n.b.	n.n.b.
Vreemd vermogen per 1-1	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Vreemd vermogen per 31-12	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Resultaat	218.252		n.n.b.

WERKVOORZIENINGSSCHAP DE DOMMEL (WSD)

Algemene informatie

- Programma: 6. Sociaal domein
- URL: www.wsd-groep.nl
- Verantwoordelijk bestuurder: M.H.B. (Menno) Roozendaal
- Bestuurlijk vervanger: J.H.M. (Jan) Goijaarts
- Veranderingen in het belang van Meierijstad in verbonden partij: nee
- Soort verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling
- Bestuurlijk belang: Vertegenwoordigd in Algemeen Bestuur door wethouder Roozendaal en raadslid Marischka Klotz (vervanger raadslid J. van Gerwen). Daarnaast is wethouder Roozendaal lid van het Dagelijks Bestuur.

Openbaar belang

Het schap heeft ten doel de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (hierna te noemen: 'Wsw'). Ter realisering van deze doelstelling draagt het schap er onder meer zorg voor dat zij aan zoveel mogelijk ingezetenen, die blijkens een indicatiebeschikking of herindicatiebeschikking tot de doelgroep behoren, een dienstbetrekking aanbiedt voor het verrichten van arbeid onder aangepaste omstandigheden. Vanaf 1 januari 2015 is de toegang tot de Sociale Werkvoorziening afgesloten en kunnen geen nieuwe dienstverbanden worden aangegaan. Werknemers met een dienstverband per 31 december 2014 behouden hun rechten.

Het schap heeft mede ten doel andere vormen van gesubsidieerde arbeid uit te voeren dan wel te doen uitvoeren. Het AB van WSD kan hiertoe een of meerdere privaatrechtelijke rechtspersonen oprichten.

Het AB is bevoegd om onder nader door hem te stellen voorwaarden met niet aan de regeling deelnemende gemeenten en of met andere derden overeenkomsten aan te gaan ter uitvoering van vormen van gesubsidieerde arbeid, scholing en of begeleiding.

Bijzondere ontwikkelingen/beleidsvoornemens bij de verbonden partij

De Participatiewet vraagt om veranderingen en doet een beroep op het innovatief vermogen van gemeenten en SW-bedrijven. De SW bedrijven IBN en WSD moeten deze herstructurering samen met de deelnemende gemeenten in de komende tijd vorm geven. De Participatiewet heeft als hoofddoelstelling het tot stand brengen van één wettelijke regeling voor de onderkant van de arbeidsmarkt. Omdat met de komst van de P-wet de voorgenoemde bezuinigingen op de SW voor een belangrijk deel blijven bestaan blijft het zaak om innovatieve oplossingen te zoeken in samenwerking tussen regio gemeenten en SW bedrijf.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

De hele operatie waarbij één regeling voor de onderkant van de arbeidsmarkt werd geïntroduceerd is ook een bezuinigingsmaatregel. Met minder geld meer werkzoekenden bedienen. De financiële consequenties zullen geleidelijk in beeld worden gebracht met de daarbij behorende keuzes en consequenties.

Financieel belang

	Realisatie 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Bijdrage van gemeente *)	46.769	47.462	48.092
Eigen vermogen per 1-1	26.521.000	27.350.000	27.954.000
Eigen vermogen per 31-12	27.350.000	27.954.000	27.954.000
Vreemd vermogen per 1-1	4.915.000	5.992.000	5.900.000
Vreemd vermogen per 31-12	5.992.000	5.900.000	5.800.000
Resultaat (voor bestemming)	829.000	144.000	0

*) Betreft een bijdrage in de bestuurskosten.

Daarnaast ontvangt WSD van onze gemeente de rijksbijdrage (2019) in het kader van de Participatiewet. Dit gaat om een bedrag van € 8.217.289

WERKVOORZIENINGSSCHAP NOORDOOST BRABANT

Algemene informatie

- Programma: 6. Sociaal domein
- URL: www.wvs-nb.nl
- Verantwoordelijk bestuurder: M.H.B. (Menno) Roozendaal
- Bestuurlijk vervanger: J.H.M. (Jan) Goijaarts
- Veranderingen in het belang van Meierijstad in verbonden partij: nee
- Soort verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling
- Bestuurlijk belang: Vertegenwoordigd in Algemeen Bestuur/Dagelijks Bestuur door wethouder Roozendaal.

Openbaar belang

Het Werkvoorzieningschap is opdrachtgever voor IBN als uitvoeringsorganisatie van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw). Het Werkvoorzieningschap is namens 11 gemeenten enig aandeelhouder en eigenaar van IBN.

Bijzondere ontwikkelingen/beleidsvoornemens bij de verbonden partij

De Participatiewet vraagt om veranderingen en doet een beroep op het innovatief vermogen van gemeenten en SW-bedrijven. De SW bedrijven IBN en WSD moeten deze herstructurering samen met de deelnemende gemeenten in de komende tijd vorm geven. De Participatiewet heeft als hoofddoelstelling het tot stand brengen van één wettelijke regeling voor de onderkant van de arbeidsmarkt. Omdat met de komst van de P-wet de voorgenomen bezuinigingen op de SW voor een belangrijk deel blijven bestaan blijft het zaak om innovatieve oplossingen te zoeken in samenwerking tussen regio gemeenten en SW bedrijf.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

De hele operatie waarbij één regeling voor de onderkant van de arbeidsmarkt werd geïntroduceerd is ook een bezuinigingsmaatregel. Met minder geld meer werkzoekenden bedienen. De financiële consequenties zullen geleidelijk in beeld worden gebracht met de daarbij behorende keuzes

Financieel belang

	Realisatie 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Bijdrage van gemeente *)	9.847	9.774	9.774
Eigen vermogen per 1-1	27.047.800	27.359.100	27.359.100
Eigen vermogen per 31-12	27.359.100	27.359.100	27.359.100
Vreemd vermogen per 1-1	3.968.700	5.422.200	5.422.200
Vreemd vermogen per 31-12	5.422.200	5.422.200	5.422.200
Resultaat	311.300		

*) Betreft een bijdrage in de bestuurskosten.

Daarnaast ontvangt IBN van onze gemeente de rijksbijdrage (2019) in het kader van de Participatiewet. Dit gaat om een bedrag van € 6.655.224

KLEINSCHALIG COLLECTIEF VERVOER

Algemene informatie

- Programma: 6. Sociaal domein
- URL: www.regiotaxinoordoostbrabant.nl
- Verantwoordelijk bestuurder: H.J. (Rik) Compagne
- Bestuurlijk vervanger:
- Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee
- Soort verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling
- Bestuurlijk belang: Vertegenwoordigd in Algemeen Bestuur/Dagelijks Bestuur door wethouder Witlox

Openbaar belang

De regeling heeft ten doel het tot stand brengen, ontwikkelen en in stand houden van een stelsel van kwalitatief hoogwaardig kleinschalig collectief vervoer. Dit samenwerkingsverband is opgericht om een geïntegreerd en algemeen toegankelijk vervoers- systeem te ontwikkelen op grond van de Wmo, waardoor mensen zich lokaal kunnen verplaatsen. De doelgroep van deze regeling zijn mensen met een beperking die geen gebruik kunnen maken van het openbaar vervoer en andere inwoners van Meierijstad.

Bijzondere ontwikkelingen/beleidsvoornemens bij de verbonden partij

Het huidige contract met de vervoerder is niet verlengd, er vindt een aanbesteding plaats. De voormalige gemeente Schijndel maakt per 1/1/2019 onderdeel uit van Kleinschalig collectief vervoer Brabant-Noordoost. De aansluiting van de voormalige gemeente Schijndel vloeit voort uit het Inkoopbesluit Wmo Meierijstad (vastgesteld op 16/2/2016) en is het gevolg van de fusie van de voormalige gemeenten Schijndel, Sint- Oedenrode en Veghel.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

Financieel belang

	Realisatie 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Bijdrage van gemeente	37.824	51.350	54.341
Eigen vermogen per 1-1	1.190.974	837.167	837.167
Eigen vermogen per 31-12	837.167	837.167	837.167
Vreemd vermogen per 1-1	620.833	315.632	522.000
Vreemd vermogen per 31-12	315.632	522.000	535.600
Resultaat	64.210	0	0

Algemene informatie

- Programma: 7. Volksgezondheid en milieu
- URL: www.odbn.nl
- Verantwoordelijk bestuurder: C.H.C.(Kees) van Rooij
- Bestuurlijk vervanger: H.G.W.M. (Harry) van Rooijen
- Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee
- Soort verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling
- Bestuurlijk belang: Vertegenwoordigd in Algemeen Bestuur

Openbaar belang

De omgevingsdienst voert ten behoeve van de deelnemende gemeenten en provincie taken uit op het gebied van Omgevingsrecht en levert als verlengstuk van het lokaal en provinciaal bestuur een bijdrage aan een schone, leefbare en veilige werk- en leefomgeving van de regio Brabant-Noord. De werkwijze van de omgevingsdienst is gericht op het zoveel mogelijk beperken van de uitvoeringskosten voor overheid en samenleving en het verder optimaliseren van vergunningverlening en toezicht en handhaving.

Bijzondere ontwikkelingen/beleidsvoornemens bij de verbonden partij

De ODBN heeft de Gemeenteraden van de deelnemende gemeenten en Provinciale Staten Noord-Brabant gevraagd om hun zienswijzen kenbaar te maken aan het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Brabant Noord (hierna: ODBN) op de ontwerpbegroting 2020 en kennis te nemen van de jaarrekening 2018.

De ontwerpbegroting 2020 van de ODBN levert geen verrassingen op. Het financiële beeld ligt grotendeels in lijn met de begroting 2019. Er is sprake van een gezonde financiële positie op basis van de voorliggende ontwerpbegroting 2020. Er is daarom geen gebruik gemaakt van het formele zienswijzetraject.

De ODBN is gestart om meer risicogericht te gaan werken. Deze werkwijze wordt steeds meer gemeengoed, waarbij het beschikken over goede data binnen en buiten onze organisatie steeds belangrijker wordt. Er wachten ook grote uitdagingen. Net als veel andere organisaties in deze krappe arbeidsmarkt blijft het tijdig beschikken over voldoende medewerkers de komende jaren een uitdaging. Dit betekent voor de ODBN dat ze aantrekkelijk en uitdagend willen zijn om bestaande medewerkers te behouden en tegelijkertijd creatief willen zijn in het zoeken naar nieuwe medewerkers. Dit kan door medewerkers zelf op te gaan leiden maar ook door het werkproces anders op te zetten.

De komst van de Omgevingswet vormt een andere uitdaging. Enerzijds zullen werkprocessen afgestemd moeten worden op de wet- en regelgeving om een vlotte doorgang van de werkzaamheden te bewerkstelligen. Anderzijds zal de Omgevingswet ruimte bieden voor de deelnemers van de ODBN om gebruik te maken van een grotere afwegingsruimte. Het is nog niet helder of er hierdoor grote verschillen gaan ontstaan tussen deelnemers of dat er regionale afstemming zal plaatsvinden.

Daarnaast zullen initiatiefnemers van de overheid meer ruimte verwachten en een 'meedenkende' overheid conform het adagium van de Omgevingswet. En de overheid blijft, met een andere pet op, hoeder van het algemeen belang. Dit wordt nog een interessant spanningsveld.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

Iedere organisatie loopt natuurlijk risico's. Naast kostendekkende tarieven is er naar aanleiding van de Review een Meerjarenontwikkelingsplan (MJOP) opgesteld met een looptijd van 2018-2020. Het MJOP bestaat uit tien projecten die samen een solide bedrijfsvoeringsbasis vormen om verdere ontwikkelingen mogelijk te maken. Het gaat om de digitale inrichting van de bedrijfsvoering, organisatorische aanpassingen waardoor taken efficiënter kunnen worden uitgevoerd, het aantrekken van nieuw personeel, en het op orde krijgen van de financiën. Met de uitvoering van het MJOP zijn in 2018-2020 structurele verbeteringen doorgevoerd in de bedrijfsvoering van de ODBN.

De ODBN streeft ernaar om de onderkende risico's zoveel mogelijk te ondervangen door het treffen van beheersmaatregelen, het afsluiten van verzekeringen, toetsmomenten in processen in te bouwen

en het meer-ogen principe toe te passen. Daarnaast is er een intern controlesysteem waarin steekproefsgewijs dossiers en/of processen worden gecontroleerd.

Om een reëel beeld van de financiële positie van de ODBN op te kunnen maken, wordt ingeschat aan de hand van een percentage hoe groot de kans is dat het risico zich daadwerkelijk voor zal doen. Dit percentage wordt vervolgens gehanteerd als rekenfactor om het benodigde weerstandsvermogen te bepalen.

Door het weerstandsvermogen te delen door het totaal bedrag van de gecalculeerde risico's wordt de weerstandsratio bepaald. Deze is voldoende als deze uitkomt tussen 1,0 en 1,4.

Onderverdeling risico's:

Met betrekking tot de inschatting dat risico's zich voor doen, gaat men uit van de volgende indeling: risico's uit Uitvoering, Organisatie & Personeel en Juridisch. In de 'Geactualiseerde risicoanalyse per 31 december 2020' van de ODBN zijn de voornaamste risico's voor de komende jaren opgenomen.

De waarde die aan deze risico's wordt toegekend bedraagt € 2,2 miljoen. De weerstandsratio van de ODBN wordt bepaald door de beschikbare weerstandscapaciteit te delen door het weerstandsvermogen. Per ultimo 2020 bedraagt deze: $\text{€ } 2.362.400 / 2.237.500 = 1,06$.

Dit sluit aan bij de streefwaarde van de ODBN die 'voldoende' is (tussen 1,0 en 1,4).

Financieel belang

	Realisatie 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Bijdrage van gemeente	1.675.709	2.512.500	2.607.127
Eigen vermogen per 1-1	3.809.300	10.552.700	10.452.700
Eigen vermogen per 31-12	10.552.700	10.452.700	10.657.100
Vreemd vermogen per 1-1	12.158.100	12.770.800	12.791.800
Vreemd vermogen per 31-12	12.770.800	12.791.800	12.752.800
Resultaat	6.743.400	160.200	67.100

STADSGEWEST 'S-HERTOGENBOSCH (ALLEEN STORTPLAATS)

Algemene informatie

- Programma: 7. Volksgezondheid en milieu
- Verantwoordelijk bestuurder: J.H.M. (Jan) Goijaarts
- Bestuurlijk vervanger: H.G.W.M. (Harry) van Rooijen
- Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee
- Soort verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling
- Bestuurlijk belang: Vertegenwoordigd in Algemeen Bestuur door wethouder J. Goijaarts

Openbaar belang

Het Stadsgewest is niet meer echt actief en wordt alleen nog in stand gehouden voor afwikkeling van de Vuilstortplaats De Vlagheide in Schijndel.

Bijzondere ontwikkelingen/beleidsvoornemens bij de verbonden partij

De afdichting van de stortplaats is inmiddels afgerond. Door de aannemer van de afdichting is hoger beroep ingesteld tegen de eerder (in arbitrage) gedane uitspraak. De aannemer kan zich echter niet in de uitspraak van de arbiters vinden en heeft hiertegen hoger beroep ingesteld. Tot het moment dat er een onherroepelijke uitspraak is gedaan, bestaat er een theoretische kans dat het Stadsgewest alsnog een aanvullend bedrag aan de aannemer dient te betalen. Het Stadsgewest acht deze kans echter zeer klein en heeft hier dan ook geen voorziening voor opgenomen in de begroting.

Met het oog op de overdracht van de eeuwigdurende nazorg van de voormalige stortplaats aan de provincie Noord-Brabant vindt er al enige jaren tussen het Stadsgewest en de provincie overleg plaats over de hoogte van het (doel)vermogen, dat benodigd is voor de bekostiging van die nazorg. Belangrijk onderdeel in de gesprekken tussen deze partijen is de hoogte van de door de provincie gehanteerde rekenrente en het effect daarvan op het door het Stadsgewest in te leggen doelvermogen. De provincie heeft het voornemen om de huidige rekenrente van 5,06% te verlagen naar 3,65%. Er bestaat over de hoogte van het in te brengen doelvermogen dan ook nog geen overeenstemming tussen het Stadsgewest en de provincie. Indien uiteindelijk het doelvermogen hoger dient te zijn dan oorspronkelijk geraamd dienen de deelnemende gemeenten een aanzienlijke aanvullende bijdrage aan het Stadsgewest te leveren.

Het Stadsgewest zal de nazorg en exploitatie van de voormalige vuilstortplaats de komende tijd niet aan de provincie overdragen. Partijen zijn in dat verband overeengekomen dat (de nazorg van) de voormalige stortplaats de komende vijf jaren niet wordt overgedragen aan de provincie, waarbij de rekenrente in ieder geval voor deze periode wordt gehandhaafd op 5,06%. Dit betekent dat het Stadsgewest in ieder geval nog wordt gecontinueerd na 2020. Tot in ieder geval 1 januari 2025 zal er door de provincie dan ook geen formele sluitingsverklaring worden afgegeven.

De komende vijf jaren zullen onder meer worden benut om het overleg met de provincie over de hoogte van het doelvermogen voort te zetten en (dus) te bezien of er voor de deelnemende gemeenten goedkopere alternatieven voor eeuwigdurende beheer van de vuilstortplaats bestaan.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

Doelvermogen nazorgfonds:

Na de definitieve sluiting van de stortplaats wordt de (eeuwigdurende nazorgverplichting ten aanzien van de) stortplaats overgedragen aan de Provincie. Bij overdracht moet een vermogen zijn overgedragen waaruit de provincie de kosten van nazorg eeuwigdurend kan bekostigen.

De hoogte van de eindwaarde van het doelvermogen wordt in hoge mate bepaald door de te hanteren rekenrente. Thans is die op 5,06 % bepaald. In de laatste voorstellen van de provincie wordt voorgesteld die rekenrente naar 3,65 % te verlagen hetgeen een incidentele, maar aanzienlijke, hogere bijdrage van de gemeente Meierijstad tot gevolg heeft van ca. € 3 mln.

Beheerskosten

Het voorlopig niet overdragen van de vuilstortplaats aan de provincie en het dus feitelijk langer in stand houden van de beheersorganisatie van het Stadsgewest heeft voor de gemeente Meierijstad financiële consequenties. Als, overeenkomstig voorliggende voorstel van het bestuur van het Stadsgewest, eind 2020 wordt afgerekend moet er eenmalig bijna € 0,7 mln extra in de reeds getroffen voorziening worden gestort. Elk jaar dat het Stadsgewest vervolgens langer blijft bestaan wordt er per jaar rekening gehouden met € 0,12 mln aan te betalen beheerskosten door de gemeente Meierijstad.

Financieel belang

	Realisatie 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Bijdrage van gemeente	p.m.		137.861
Eigen vermogen per 1-1	-/- 5.248.000		
Eigen vermogen per 31-12			
Vreemd vermogen per 1-1	5.686.000		
Vreemd vermogen per 31-12			
Resultaat	-/- 111.000		

GEWESTELIJKE GEZONDHEIDSDIENST (GGD) HART VOOR BRABANT

Algemene informatie

- Programma: 7. Volksgezondheid en milieu
- URL: www.ggdhvb.nl
- Verantwoordelijk bestuurder: H.J. (Rik) Compagne
- Bestuurlijk vervanger: M.H.B. (Menno) Roozendaal
- Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee
- Soort verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling
- Bestuurlijk belang: Vertegenwoordigd in Algemeen Bestuur door wethouder Compagne, Daarnaast is wethouder Compagne lid van het Dagelijks Bestuur.

Openbaar belang

De GGD geeft uitvoering aan de wet Publieke Gezondheid. De GGD doet dit in opdracht van de binnen de regio vallende gemeenten. Het beleid van de GGD richt zich op de publieke en preventieve gezondheid; de taken die de overheid op zich neemt om de gezondheid van iedereen te bewaken, beschermen en bevorderen, zonder dat mensen daar altijd om vragen. Daarbij hebben ze extra aandacht voor mensen die meer hulp nodig hebben, bijvoorbeeld omdat ze kwetsbaar zijn of zorg mijden. Samenwerking staat daarbij centraal. De GGD wil haar kennis actief verbinden aan partijen in het sociaal- en veiligheidsdomein en het openbaar bestuur. De financiële voordelen, kwaliteit zorg/dienstverlening en het brede pakket aan diensten zijn argumenten voor gemeenten om deel te nemen aan deze gemeenschappelijke regeling.

Taken GGD:

- Jeugdgezondheid
- Gezondheidsbescherming
- Gezondheidsbevordering en leefstijl
- Monitoren, signaleren en advies
- Toezicht houden
- Publieke gezondheid bij rampen en crises
- Openbare geestelijke gezondheidszorg

Bijzondere ontwikkelingen/beleidsvoornemens bij de verbonden partij

In de begroting 2020 geeft de GGD HvB aan wat zij in de publieke gezondheid wil bereiken en wat ze daarvoor gaat doen. Het grootste deel bestaat uit voortzetting van het werk dat nu ook al gebeurt. Verder geeft de GGD per programma aan wat de ambities zijn, wat de activiteiten zijn om deze ambities te behalen en hoe zij gaat meten of die ambities behaald worden. Kortweg komt het neer op de volgende beloften die de GGD doet:

- de klant centraal;
- verbinden met het veld;
- vernieuwen.

Daarbij gaat de GGD HvB uit van positieve gezondheid. Daarin betekent gezondheid: zelf de regie voeren en je aanpassen aan de uitdagingen van het leven. Dat is dus veel meer dan alleen ziekte en zorg; het gaat ook over vitaliteit en preventie.

Daarnaast is er de voortzetting van de speerpunten uit de beleidsvisie die in 2018 zijn gestart, via de drie programma's: multichannel klantbeleving, datagedreven publieke gezondheid en strategische verbinding.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

De (meer jaren)begroting 2020 van de GGD HvB is sluitend en geeft een stabiel beeld. De kengetallen laten zien dat de GGD een gezonde financiële positie heeft.

Financieel belang

	Realisatie 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Bijdrage van gemeente	2.369.713	2.600.043	2.686.557
Eigen vermogen per 1-1	10.756.000	9.276.000	8.799.000
Eigen vermogen per 31-12	10.147.000	8.666.000	7.349.000
Vreemd vermogen per 1-1	8.902.000	7.636.000	7.383.000
Vreemd vermogen per 31-12	7.889.000	6.751.000	7.283.000
Resultaat	357.000	0	0

AMBULANCEVOORZIENING BRABANT MIDDEN-WEST-NOORD

Algemene informatie

- Programma: 7. Volksgezondheid en milieu
- URL: www.ravbrabantmwn.nl
- Verantwoordelijk bestuurder: H.J. (Rik) Compagne
- Bestuurlijk vervanger: H.G.W.M. (Harry) van Rooijen
- Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee
- Soort verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling
- Bestuurlijk belang: Vertegenwoordigd in Algemeen Bestuur/Dagelijks Bestuur door wethouder Compagne

Openbaar belang

Het openbaar lichaam heeft ten doel het verlenen of doen verlenen van ambulancezorg. Bij de RAV staat de patiënt centraal. Kwaliteit van zorg en patiëntveiligheid staan hoog in het vaandel.

De GR RAV Brabant Midden-West-Noord heeft tot taak:

- Het instellen en in stand houden van een Regionale Ambulancevoorziening;
- Het in stand houden van een meldkamer ambulancezorg;
- Het vaststellen en (doen) uitvoeren van het Regionaal Ambulance Plan;
- Het (doen) leveren van een bijdrage aan de Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen ten behoeve van de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant en de Hulpverleningsdienst Brabant-Noord.

De doelstelling van de RAV Brabant Midden-West-Noord is het leveren van kwalitatief hoogwaardige ambulancezorg, die tijdig ter plaatse is en binnen de budgettaire kaders wordt gerealiseerd. De ontwikkelingen rondom de nieuwe Wet Ambulancezorg van de afgelopen jaren brachten een nieuw doel: het behouden van de ambulancevergunningen.

Bijzondere ontwikkelingen/beleidsvoornemens bij de verbonden partij

Sinds in 2014 de nieuwe bekostigingssystematiek voor de ambulancezorg werd ingevoerd, is de te leveren beschikbaarheid de basis voor het te ontvangen budget en niet meer de productie. Het door de NZa aan de RAV toegekende budget is het maximumbudget waarover in het lokaal overleg met de zorgverzekeraars moet worden onderhandeld. Bij deze onderhandelingen worden door zorgverzekeraars en RAV jaarlijkse prestatieafspraken overeengekomen. Vanwege o.a. de forse volumegroei van de afgelopen jaren is de 95%-norm voor de meeste RAV's in Nederland niet haalbaar. In samenwerking met de zorgverzekeraars zijn verbeterplannen uitgewerkt met als doel het zo vaak mogelijk behalen van 15-minuten-norm bij urgentie A1. Na inzet van het totale beschikbare budget verwachten beide RAV's in 2020 94,5% dekking te kunnen behalen.

Het realiseren van zorgdifferentiatie binnen de RAV heeft positieve effecten:

- De hieruit voortvloeiende functiedifferentiatie biedt namelijk veel ontwikkelingsmogelijkheden voor de medewerkers. Zij krijgen de kans om, na het volgen van een opleiding, door te groeien naar een functie met een hoger niveau.
- Ook schept functiedifferentiatie de mogelijkheid voor medewerkers om (tijdelijk) werkzaam te zijn op een minder veeleisend niveau
- Daarnaast draagt functiedifferentiatie bij aan het efficiënt inzetten van personeelscapaciteit: er zijn minder ALS-verpleegkundigen nodig waardoor het personeelstekort minder nijpend wordt.

In 2018 en 2019 zijn de voorbereidingen getroffen voor het opleiden van HBO-V'ers tot ambulanceverpleegkundige. Medio 2021 zullen de eersten van deze groep zelfstandig inzetbaar zijn op de ambulance.

De Tijdelijke Wet ambulancezorg is sinds 2013 van kracht en werd verlengd tot 1 januari 2021.

Gezien de ontwikkelingen rondom de Landelijke Meldkamer samenwerking (LMS) en het onderzoek van VWS naar het optimale stelsel voor ambulancezorg is het niet ondenkbaar dat op langere termijn ook de RAV-regio's te maken gaan krijgen met een van hogerhand opgelegde schaalvergroting.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

Het grote knelpunt in de paraatheidsuitbreiding is personeel. Het is voor de RAV al jaren erg lastig om voldoende geschikt personeel te werven, en het personeelstekort in de acute zorg zal de komende jaren alleen nog maar toenemen.

In den lande wordt steeds breder en steeds vaker vraagtekens gezet bij de alleenheerschappij van de 15-minuten norm, omdat deze niet gebaseerd is op enige wetenschappelijke onderbouwing van de te behalen gezondheidswinst. Er zijn teveel factoren, gelegen buiten de ambulancezorg, die de te behalen gezondheidswinst gunstig of ongunstig kunnen beïnvloeden. De minister van VWS zet in op de 15-minuten norm, zolang de ambulancesector zelf niet komt met alternatieve kwaliteitsindicatoren op basis waarvan de kwaliteit van de geleverde ambulancezorg door de individuele regionale ambulancevoorzieningen inzichtelijk kan worden gemaakt. Inmiddels wordt er binnen de sector volop gewerkt aan de ontwikkeling van betere kwaliteitsindicatoren. Op basis van deze indicator wordt het landelijk referentiekader voor spreiding en beschikbaarheid elk jaar opnieuw bekeken en bijgesteld en wordt het budget verhoogd voor uitbreiding van de paraatheid.

Financieel belang

	Realisatie 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Bijdrage van gemeente *)	0	0	0
Eigen vermogen per 1-1	13.036.000	13.036.000	14.009.000
Eigen vermogen per 31-12	14.079.000	12.925.000	13.970.000
Vreemd vermogen per 1-1	27.307.000	21.593.000	30.687.000
Vreemd vermogen per 31-12	25.687.000	30.593.000	29.087.000
Resultaat	1.053.000	0	0

*) De (meer jaren)begrotingen zijn kostendekkend.

VENNOOTSCHAPPEN EN COÖRPERATIES

N.V. BANK VOOR NEDERLANDSE GEMEENTEN

Algemene informatie

- Programma: O. Bestuur en ondersteuning
- URL: www.bng.nl
- Verantwoordelijk bestuurder: J.H.M. (Jan) Goijaarts
- Bestuurlijk vervanger: C.H.C (Kees) van Rooij
- Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee
- Soort verbonden partij: Vennootschap
- Bestuurlijk belang: De gemeente heeft geen zetel in het bestuur en de raad van commissarissen van de BNG. De gemeente heeft als aandeelhouder wel stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Openbaar belang

BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.

Toelichting: het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, alsmede het door de statuten beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is. BNG Bank bundelt de uiteenlopende vraag van klanten tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd. Door de combinatie van beide elementen heeft de bank een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Dat leidt voor de burger uiteindelijk tot lagere kosten voor tal van voorzieningen.

De aandeelhouders hebben zeggenschap in BNG Bank via het stemrecht op de aandelen die zij bezitten (een stem per aandeel van EUR 2,50).

Bijzondere ontwikkelingen/beleidsvoornemens bij de verbonden partij

Gedurende het begrotingsjaar hebben zich geen veranderingen voorgedaan in de belangen van aandeelhouders in BNG Bank. (Hierbij is het gevolg van een eventuele gemeentelijke samenvoeging buiten beschouwing gelaten.)

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

Het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, alsmede het door de statuten beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is.

Financieel belang

De gemeente heeft 120.237 aandelen. Er wordt jaarlijks achteraf dividend uitgekeerd.

	Realisatie 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Bijdrage aan gemeente	*343.000	**343.000	**343.000
Eigen vermogen per 1-1	4.687.000.000	4.991.000.000	
Eigen vermogen per 31-12	***4.991.000.000		
Vreemd vermogen per 1-1	135.072.000.000	132.550.000.000	
Vreemd vermogen per 31-12	132.550.000.000		
Resultaat	337.000.000	****	

*Dividend 2018 is uitbetaald in 2019

**Bedrag geraamd door gemeente

*** Met ingang van 2018 rapporteert BNG Bank volgens IFRS9. Dat leidt tot een bijstelling van het eigen vermogen met +/- 266 miljoen.

****Gezien de onvoorspelbare bewegingen op de financiële markten acht de bank het niet verantwoord een uitspraak te doen over de verwachte nettowinst 2019.

N.V. BRABANT WATER

Algemene informatie

- Programma: O. Bestuur en ondersteuning
- URL: www.brabantwater.nl
- Verantwoordelijk bestuurder: J.H.M. (Jan) Goijaarts
- Bestuurlijk vervanger: C.H.C (Kees) van Rooij
- Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee
- Soort verbonden partij: Vennootschap
- Bestuurlijk belang: De gemeente heeft geen zetel in het bestuur en de raad van commissarissen van de Brabant Water. De gemeente heeft als aandeelhouder wel stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Openbaar belang

Het voorzien in de behoefte van drinkwater en industriewater binnen het distributiegebied op een betrouwbare, veilige en maatschappelijk verantwoorde manier tegen een zo laag mogelijke prijs. De uitvoering van de wettelijke taak op het gebied van de openbare drinkwatervoorziening.

Financieel belang

De gemeente Meierijstad is aandeelhouder. Er wordt geen dividend uitgekeerd.

	Realisatie 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Bijdrage aan/van gemeente			
Eigen vermogen per 1-1	609.107.000		
Eigen vermogen per 31-12	635.876.000		
Vreemd vermogen per 1-1	145.834.000		
Vreemd vermogen per 31-12	156.222.000		
Resultaat	26.768.000		

ACCOMMODATIEBEHEER SCHIJNDEL B.V.

Algemene informatie

- Programma: 5. Sport, cultuur en vrijetijdseconomie
- URL:
- Verantwoordelijk bestuurder: M.H.B. (Menno) Roozendaal
- Bestuurlijk vervanger: J.H.M. (Jan) Goijaarts
- Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee
- Soort verbonden partij: Vennootschap
- Bestuurlijk belang: De gemeente heeft geen zetel in het bestuur. Gemeente bezit alle aandelen en oefent toezicht uit op de vennootschap onder meer via de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Openbaar belang

Vennootschap beheert, onderhoudt en exploiteert een cultureel centrum en huisvesting aal in beschikbaar aan vaste huurders en incidentele gebruikers.

Bijzondere ontwikkelingen/beleidsvoornemens bij de verbonden partij

Met ingang van oktober 2018 faciliteert en programmeert de vennootschap voor publiek toegankelijke muziek- dans- en toneelvoorstellingen.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

Exploitatietekorten.

Financieel belang:

De gemeente heeft 100% van de aandelen. Er wordt geen dividend uitgekeerd.

	Realisatie 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Bijdrage van gemeente	103.155	322.887	322.887
Eigen vermogen per 1-1	407.355		
Eigen vermogen per 31-12	401.031		
Vreemd vermogen per 1-1	1.825.019		
Vreemd vermogen per 31-12	1.912.829		
Resultaat	-/- 6.324		

N.V. MONUMENTENFONDS BRABANT

Algemene informatie

- Programma: O. Bestuur en ondersteuning
- URL: www.monumentenfondsubrabant.nl
- Verantwoordelijk bestuurder: Drs. J.C.M. (Coby) van der Pas-van Nuland
- Bestuurlijk vervanger: J.H.M. (Jan) Goijaarts
- Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee
- Soort verbonden partij: Vennootschap
- Bestuurlijk belang: De gemeente heeft geen zetel in het bestuur en de raad van commissarissen van Monumentenfonds Brabant. De gemeente heeft als aandeelhouder wel stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Openbaar belang

Het professioneel en risicodragend bijdragen aan het behoud van het Brabantse culturele erfgoed door monumenten te verwerven en verantwoord te herbestemmen.

Bijzondere ontwikkelingen/beleidsvoornemens bij de verbonden partij

Het jaar 2018 stond in het teken van verder stabiliseren van de liquiditeiten, met tegelijk een uitbreiding van het onderhoudsprogramma, om achterstallig onderhoud langzaam in te lopen. Daarnaast speelde de herijking van de N.V. Monumenten Fonds Brabant.

De herijking heeft geleid tot een nieuwe statutaire naam, N.V. Monumenten Beheer Brabant (formalisatie op 18 januari 2019).

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

Waardevermindering van panden.

Financieel belang:

Per 1 juli 2015 aandelen deels geconverteerd en de achtergestelde lening bedraagt nu € 60.265. De gemeente verstrekt geen jaarlijkse bijdrage en de verantwoording wordt alleen afgelegd via een jaarverslag en jaarrekening.

Realisatie 2018

Bijdrage van gemeente	0
Eigen vermogen per 1-1	667.635
Eigen vermogen per 31-12	177.994
Vreemd vermogen per 1-1	8.735.129
Vreemd vermogen per 31-12	9.273.843
Resultaat	-/- 489.641

SCHEIFELAAR II BEHEER B.V.

In 2007 is met Van de Ven ontwikkelings-Groep B.V. een samenwerkingsovereenkomst gesloten om tot de ontwikkeling van het plangebied Scheifelaar II te komen. In deze overeenkomst is bepaald dat de samenwerking zal plaatsvinden in de destijds opgerichte C.V./B.V.-structuur. Via deze structuur zijn de benodigde gronden verworven, het bestemmingsplan gewijzigd, het gebied bouwrijp gemaakt en worden de bouw kavels verkocht. Destijds is voor deze structuur gekozen om risico's en het exploitatieresultaat te delen en het gemeentelijk kostenverhaal te regelen.

Het belang in deze B.V. is als volgt: Gemeente Meierijstad 50% en Gebr. van de Ven Beheermij B.V. 50%.

SCHEIFELAAR II C.V.

In 2007 is met Van de Ven ontwikkelings-Groep B.V. een samenwerkingsovereenkomst gesloten om tot de ontwikkeling van het plangebied Scheifelaar II te komen. In deze overeenkomst is bepaald dat de samenwerking zal plaatsvinden in de destijds opgerichte C.V./B.V.-structuur. Via deze structuur zijn de benodigde gronden verworven, het bestemmingsplan gewijzigd, het gebied bouwrijp gemaakt en worden de bouw kavels verkocht. Destijds is voor deze structuur gekozen om risico's en het exploitatieresultaat te delen en het gemeentelijk kostenverhaal te regelen.

Het belang in deze C.V. is als volgt: Gemeente Meierijstad 49,75%, Gebr. van de Ven Beheermij B.V. 49,75% en Scheifelaar II Beheer B.V. 0,5%.

STICHTINGEN EN VERENIGINGEN

ZORG- EN VEILIGHEIDSHUIS BRABANT NOORDOOST

Algemene informatie

- Programma: 1. Veiligheid
- Taakveld: Openbare Orde en Veiligheid
- URL: <https://www.veiligheidshuizen.nl/veiligheidshuizen/zvhbno>
- Verantwoordelijk bestuurder: C.M.C. (Kees) van Rooij
- Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: ja
- Soort verbonden partij: netwerksamenwerking met daaronder een gemeentelijk convenant tussen de deelnemende gemeenten
- Bestuurlijk belang: Vertegenwoordigd in Dagelijks Bestuur door Wethouder Roozendaal

Openbaar belang

Het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Noordoost is dé plek waar veiligheid, zorg en lokaal bestuur samenkomen voor de integrale aanpak van complexe problematiek. Het is een netwerksamenwerking tussen partners uit de zorg- en strafrechtketen en gemeentelijke partners

Alle partners kunnen complexe casuïstiek waarvoor inzet van de zorg- straf- en bestuurlijke keten nodig is, aanmelden bij het Veiligheidshuis.

Het Veiligheidshuis geeft advies over de aanpak, biedt expertise op het verbinden van partijen op het snijvlak van zorg en veiligheid en voert waar nodig procesregie. De hoofdtaken van het Veiligheidshuis zijn:

1. Procesregie op ketenoverstijgende, complexe casuïstiek (probleemgestuurd en oplossingsgericht);
2. Adviseren van ketenpartners en gemeenten over de aanpak van (complexe) casuïstiek;
3. Signaleren van (overstijgende) knel- en verbeterpunten, gericht op optimalisatie van keten- en netwerksamenwerking.

Bijzondere ontwikkelingen/beleidsvoornemens bij de verbonden partij

Het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Noordoost is per 1 januari 2019 ontstaan uit een fusie van het Regionaal Veiligheidshuis Brabant Noordoost met het Veiligheidshuis 's-Hertogenbosch e.o.

De fusie heeft geen gevolgen voor de kerntaken en werkwijze van het Veiligheidshuis. De meerwaarde komt tot uitdrukking door:

- Minder bestuurlijke drukte; meer focus op kerntaken;
- Versterkte samenhang tussen zorg en veiligheid;
- Verdere optimalisering van de regionale samenwerking tussen gemeenten en betrokken partners.

Nadrukkelijk is het de doelstelling om binnen het nieuwe samenwerkingsverband vraagstukken op het gebied van zorg en veiligheid integraal te behandelen.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

In het verleden nam de gemeente 's-Hertogenbosch 70% van de kosten voor haar rekening. Vanaf 2018 is gekozen voor een ander financieringsstructuur (inwonerbijdrage). Doordat de gemeente 's-Hertogenbosch de komende periode de huisvestingskosten nog voor haar rekening neemt stijgen de kosten marginaal.

Gezien de hoogte van de reserves bij het Veiligheidshuis 's-Hertogenbosch zijn er geen financiële risico's te verwachten.

Financieel belang

	Realisatie 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Bijdrage van gemeente	58.020	58.440	58.440

Algemene informatie

- Programma: 3. Economie
- URL: www.agrifoodcapital.nl
- Verantwoordelijk bestuurder: C.M.C. (Kees) van Rooij
- Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee
- Soort verbonden partij: Stichting
- Bestuurlijk belang: Vertegenwoordigd in Stichtingsbestuur door burgemeester van Rooij. Bij het onderdeel 'overheden' worden de samenwerkende gemeenten vertegenwoordigd door hun portefeuillehouders. Vanuit AFC is burgemeester van Rooij lid van de Brainport Network Board.

Openbaar belang

De Stichting heeft als doel het versterken van het unieke economische ecosysteem van AgriFood Capital ter bevordering van de (inter)nationale competitiviteit in de regio Noordoost-Brabant en daarmee ook in Nederland. De vertegenwoordigers met een verbinding naar de overheid informeren en raadplegen de bestuurlijke regiegroep (BRG) regio Noordoost-Brabant (NOB) over de activiteiten van de Stichting.

Bijzondere ontwikkelingen/beleidsvoornemens bij de verbonden partij

De Stichting is onafhankelijk en opgericht door personen met een achtergrond in het bedrijfsleven, het onderwijs en de overheid. De Stichting heeft als doel het realiseren van de "Strategische Agenda", Noordoost-Brabant topregio in Agrifood. De accenten liggen hierbij op een excellente arbeidsmarkt (People), krachtige bedrijvigheid (Business), betekenisvolle vernieuwingen (Innovation) en een aantrekkelijke woon-werkomgeving (Basics).

2020 is het laatste jaar van het lopende bestuursconvenant en strategische agenda met een voortzetting van het huidige beleid (geen beleidswijzigingen). Voor de periode 2020-2028 worden twee aparte Regionale Strategische Agenda's opgesteld. Eén voor de samenwerkende gemeenten en waterschappen in Regio Noordoost Brabant verband én één voor de samenwerkende overheden, bedrijven en kennisinstellingen in AgriFood Capital. Ook het bestuursconvenant wordt v.w.b. de samenwerkingsafspraken opnieuw bekeken.

In 2020 nemen de gemeenteraden een besluit over het vervolg van de regionale samenwerking. In de eerste helft van 2020 kunnen de gemeenten en waterschappen de eventuele financiële effecten van de regionale samenwerking na 2020 integraal afwegen in hun kadernota's (2021 e.v.).

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

Geen.

Financieel belang

In de begroting is voor de regionale samenwerking NOB/AFC een bijdrage van € 4,- per inwoner structureel opgenomen.

STICHTING TOT BEHEER VAN HET PAULUSGASTHUIS IN SINT-OEDENRODE

Ook in een aantal privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden heeft de gemeente een vertegenwoordiger in het bestuur. Vaak worden echter gegevens op ambtelijk niveau uitgewisseld. De financiële betrokkenheid bij de privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden bestaat meestal uit een jaarlijks subsidiebedrag c.q. bijdrage in het onderhoud van gebouwen. Deze privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden zijn niet uitgewerkt.

De gemeente neemt deel in de beheersstichting en heeft kosten als eigenaar van het gebouw (Kerkstraat 20, Sint-Oedenrode).

STICHTING MUSEUM HENKENSAGE

Ook in een aantal privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden heeft de gemeente een vertegenwoordiger in het bestuur. Vaak worden echter gegevens op ambtelijk niveau uitgewisseld. De financiële betrokkenheid bij de privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden bestaat meestal uit een jaarlijks subsidiebedrag c.q. bijdrage in het onderhoud van gebouwen. Deze privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden zijn niet uitgewerkt.

De gemeente heeft zitting in het bestuur van de stichting en is eigenaar van het pand (Laan van Henkenshage 3, Sint-Oedenrode).

SMEDERIJMUSEUM IN SINT-OEDENRODE

Ook in een aantal privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden heeft de gemeente een vertegenwoordiger in het bestuur. Vaak worden echter gegevens op ambtelijk niveau uitgewisseld. De financiële betrokkenheid bij de privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden bestaat meestal uit een jaarlijks subsidiebedrag c.q. bijdrage in het onderhoud van gebouwen. Deze privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden zijn niet uitgewerkt.

De gemeente neemt deel in de raad van toezicht.

OVERIGE VERBONDEN PARTIJEN

REGIO NOORDOOST BRABANT

Algemene informatie

- Programma: 3. Economie
- Verantwoordelijk bestuurder: C.H.C. van Rooij
- Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee
- Soort verbonden partij: Overige verbonden partijen
- Bestuurlijk belang:
 - Vertegenwoordigd in Algemeen bestuur/Bestuurlijke Regie Groep : C.H.C. van Rooij.
 - Vertegenwoordigd in Dagelijks bestuur: J.H.M. Goijaarts en H.G.W.M. van Rooijen.
 - Portefeuillehoudersoverleg Economische Ontwikkeling: J.H.M. Goijaarts (voorzitter),
 - Portefeuillehoudersoverleg Ruimte en Mobiliteit: H.G.W.M. van Rooijen (voorzitter).
 - Portefeuillehoudersoverleg Arbeidsmarkt: M.H.B. Roozendaal (lid)
 - Portefeuillehoudersoverleg Duurzame Leefomgeving: H.G.W.M. van Rooijen (lid).

Openbaar belang

De samenwerking in de regio Noordoost-Brabant (NOB) vindt plaats op basis van een op 19 februari 2014 met de regiogemeenten en 2 Waterschappen overeengekomen convenant. Dit convenant regelt de samenwerking van de overheden in Noordoost-Brabant (NOB) binnen AgriFood Capital (AFC). In 2016 hebben de regiopartijen besloten om het convenant te actualiseren en te verlengen tot en met 2020. In 2016 is ook een samenwerkingsovereenkomst overeengekomen van het regionale arbeidsmarktprogramma AgriFood Capital Werkt!.

De samenwerkende overheden in de Regio Noordoost-Brabant hebben een taakopvatting voor ruimtelijke ordening, economie, werkgelegenheid en bereikbaarheid en leveren een belangrijk aandeel in de realisatie van de ambities op het gebied van 'Goed woon-, werk- en leefklimaat'

Bijzondere ontwikkelingen/beleidsvoornemens bij de verbonden partij

Bestuurlijke doelen zijn: een toekomstbestendige arbeidsmarkt; sterke bedrijvigheid; betekenisvolle innovaties en een veerkrachtige leefomgeving. Beleidsvoornemens worden programmatisch uitgewerkt en via een projectorganisatie tot uitvoering gebracht.

Vanuit deze regio wordt vorm gegeven aan AgriFood Capital. Onder deze merknaam wordt met partners uit onderwijs en bedrijfsleven via de "Strategische Agenda met Uitvoeringsprogramma" toegewerkt naar een excellente Agrifood regio.

De actuele ontwikkelingen en uitvoeringsambities staan beschreven in het Jaarplan en begroting 2020 Regio Noordoost Brabant. Hierin staan de accenten voor de uitvoering in het betreffende jaar en hoe de bijdrage van bewoners van Noordoost Brabant zo effectief mogelijk wordt ingezet.

Het jaarplan 2020 betreft alleen de publieke samenwerking Regio Noordoost Brabant. Uit onder andere het 'rondje langs de gemeenteraden' is gebleken dat de voorheen gecombineerde jaarplannen en jaarverslagen met AgriFood Capital BV en AgriFood Capital Werkt! tot onduidelijkheid hebben geleid.

Het jaarplan 2020 is vastgesteld door het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling

De programmabegroting voorziet in de bijdragen aan de regio Noordoost Brabant (AFC en arbeidsmarkt). De bijdrage aan het regiofonds is € 3,00 per inwoner en € 1,00 per inwoner voor de Arbeidsmarkt; voor Meierijstad in totaal ca. € 320.000 (afgerond).

2020 is het laatste jaar van het lopende bestuursconvenant en strategische agenda met een voortzetting van het huidige beleid (geen beleidswijzigingen). Voor de periode 2020-2028 worden twee aparte Regionale Strategische Agenda's opgesteld. Eén voor de samenwerkende gemeenten en waterschappen in Regio Noordoost Brabant verband én één voor de samenwerkende overheden, bedrijven en kennisinstellingen in AgriFood Capital. Ook het bestuursconvenant wordt v.w.b. de samenwerkingsafspraken opnieuw bekeken.

In 2020 nemen de gemeenteraden een besluit over het vervolg van de regionale samenwerking. In de eerste helft van 2020 kunnen de gemeenten en waterschappen de financiële effecten van de regionale samenwerking na 2020 meenemen in hun kadernota's (2021 e.v.).

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

De activiteiten van de Regio vanuit de regio brengen geen (financiële) risico's met zich mee.

Financieel belang

	Realisatie 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Bijdrage van gemeente	319.476	320.592	325.396

GRONDBELEID

BELEID EN ONTWIKKELINGEN

Het grondbeleid voor de gemeente Meierijstad is in 2018 vastgesteld in de nota Grondbeleid. In deze nota zijn onder andere de uitgangspunten opgenomen waaronder gronden worden aangekocht, verkocht, de methode waarop grondprijzen worden bepaald en uitgangspunten die gehanteerd worden binnen het grondbedrijf. Op basis van deze vastgestelde uitgangspunten wordt de nota grondzaken vastgesteld. Hierin vindt een verdere uitwerking en specificering van de nota Grondbeleid plaats.

Een van de elementen die is opgenomen in de nota Grondbeleid zijn de uitgifte prijzen voor bouwgrond. Na een marktanalyse is de grondprijs voor woningbouw in 2019 gestegen. Uit marktgegevens (NVM) blijkt dat het aantal transacties van bestaande woningen de afgelopen kwartalen op een blijvend hoog niveau zijn gebleven. Wel is in het 2^e kwartaal een afgezwakte groei van de transactieprices waarneembaar. Voor 2020 is dus de verwachting dat de grondprijzen in de nota Grondbeleid wederom zullen stijgen.

Aangezien de grondprijs van bouwgrond een resultante is van de VON-prijs en de stichtingskosten zijn met name de bouwkosten ook bepalend voor de uiteindelijke grondprijs. Deze bouwkosten stijgen de afgelopen periode sterk. Dit wordt enerzijds veroorzaakt door de hogere aanbestedingen binnen de bouw en anderzijds door de aanvullende eisen die gesteld worden aan nieuwbouwwoningen. Uiteindelijk is de verwachting dat de kosten in 2019 met 7% gaan stijgen (bron: Metafoor, data afkomstig van Bouwkostenkompas)

Een goede monitoring van de ontwikkeling van de VON-prijs en de bouwkosten is dus noodzakelijk om de actuele residuele grondwaarde te bepalen.

Voor bedrijfsmatige kavels is ook een sterke vraag zichtbaar. Dit betreft een vraag naar zowel kavel van ca. 2.000 m² als kavels voor grootschalige logistiek van acht hectare of meer.

RESULTATEN

Bij het bepalen van de resultaten worden de kosten en opbrengsten in de tijd uitgezet. Hierdoor spelen toekomstige prijsontwikkelingen een rol bij het uiteindelijke resultaat van de gemeentelijke grondexploitaties. De inkomsten die zijn ingerekend uit de kavelverkoop zullen ook de komende jaren aan veranderingen onderhevig zijn. Dit kan tot uiting komen in de afzetsnelheid en de prijsontwikkeling. Voor deze laatste ontwikkeling wordt rekenkundig aansluiting gezocht bij de inflatiedoelstelling van de Europese centrale bank (hierna: ECB). Deze doelstelling ligt momenteel op 2%. Vanuit het BBV is voorgeschreven dat de discontovoet ook op dit percentage gesteld moet worden indien de verliesvoorziening op netto contante waarde (NCW) wordt bepaald. Sinds 2018 wordt de verliesvoorziening op basis van de methodiek van de eindwaardeberekening bepaald. De BBV refereert aan deze methodiek met de term nominale waarde. Bij deze meerjarige stijging kan de kanttekening geplaatst worden dat door ontwikkelingen in de bouwkosten en de VON-prijs het ene jaar een lagere stijging of een daling van de grondprijs kan voordoen. Of dat andere jaren juist een hogere stijging waarneembaar is.

Andere indexcijfers die een rol spelen bij de bepaling van het resultaat is de stijging van de kosten voor het aanleggen van de voorzieningen binnen het gebied en de te maken plankosten. Voor de ontwikkeling van de civiele kosten is de Bouwkostenindex Grond-, weg en waterbouw een goede benchmark. Naar verwachting komt deze index voor 2019 uit op een stijging van 2,25 %. Meerjarig wordt in de grondexploitatie rekening gehouden met een stijging van 2% gelijk aan de inflatiedoelstelling van de ECB.

De manier waarop rente wordt toegerekend aan het grondbedrijf is dwingend voorgeschreven door de BBV. Rekenkundig wordt gedurende de looptijd van een grondexploitatie gerekend met een rentepercentage van 1,70%. Indien de werkelijke door te belaste rente minder dan 0,5% afwijkt mag met dit percentage worden gerekend. Als het percentage meer afwijkt dan zullen de grondexploitaties met het nieuwe percentage worden doorgerekend. Naar verwachting zal de werkelijke rente over 2019 binnen deze bandbreedte vallen, waardoor geen aanpassing voor 2020 noodzakelijk is.

Gehanteerde parameters	2020 e.v.
Rentepercentage	1,70%
Opbrengststijging	2,00%
Kostenstijging	2,00%
Disconteringsvoet	2,00%

Geraamde resultaten

Gemeente Meierijstad kent momenteel 26 grondexploitaties die gekwalificeerd zijn als BIE. Van deze 26 zijn er 20 BIE-complexen gericht op de transformatie naar woningbouw en 6 complexen voor industriegronden. In onderstaande tabel zijn de verwachte einddata en resultaten van deze complexen weergegeven zoals ze ook zijn opgenomen in de jaarrekeningen 2018.

(Bedragen x € 1.000)

Grondcomplex	Einddatum	Nominale waarde	NCW (2,0%)
<i>Woningbouw</i>			
8311 Veghel - 't Ven	31-12-2020	1	1
8313 Veghel - Veghels Buiten	31-12-2028	5.295	4.344
8315 Veghel - Rembrandtboulevard	31-12-2025	4.690	4.083
8317 Veghel - 't Anker	31-12-2019	-119	-117
8318 Veghel - Vijfmaster	31-12-2019	374	367
8319 Veghel - Franciscusschool	31-12-2019	68	67
8320 Veghel - Stadshobbywerkplaats	31-12-2020	-6	-6
8321 Veghel - LTS	31-12-2021	-86	-81
8335 Eerde - D'Eerdse Erven	31-12-2020	55	52
8340 Zijtaart - Edith Stein	31-12-2019	99	97
8341 Zijtaart - Zuid	31-12-2027	531	445
8345 Mariaheide - Steenoven II	31-12-2020	576	554
8346 Mariaheide - Mariahof	31-12-2019	6	5
8350 Erp - Bolst	31-12-2028	2.966	2.433
8355 Boerdonk - Korstenhof	31-12-2020	239	230
8360 Keldonk - Keldonkse Morgen	31-12-2019	11	11
8365 Schijndel - Hulzebraak 3e fase	31-12-2019	-35	-35
8370 St. Oedenrode - Sluitappel-Noord/Dijksteegje	31-12-2019	1.277	1.252
8375 Boskant - Elzenpad	31-12-2020	-497	-478
8376 Boskant - Kremselen	31-12-2024	-644	-572
<i>Industrie</i>			
3270 Veghel - D'n Dubbelen	31-12-2024	3.257	2.892
3271 Veghel - Doornhoek	31-12-2021	1.470	1.385
3272 Veghel - De Kempkens	31-12-2027	2.279	1.907
3280 Erp - Molenakker II	31-12-2022	175	162
3285 Schijndel - Duin III Zuid 1e fase	31-12-2027	2.169	1.815
3286 Schijndel - Duin Noord	31-12-2024	1.255	1.114

* In tegenstelling tot wat in de planeconomie algemeen als definitie wordt gehanteerd voor de nominale waarde wordt bij de presentatie van de nominale waarde (NW) de rekenmethodiek van de BBV aangehouden die vergelijkbaar is met de eindwaarde. Hierbij wordt resultaat van een grondexploitatie berekend waarbij rekening wordt gehouden met alle kosten en opbrengsten van de GREX inclusief toekomstige kosten- (of opbrengsten)stijging en toekomstige rentewinsten of -verliezen.

WINSTNEMINGEN

Per jaar wordt gekeken welke grondexploitaties kunnen worden afgesloten. Een eventueel positief resultaat zal dan worden toegevoegd aan de algemene risico reserve. De BBV schrijft verder voor dat ook tussentijds winsten moeten worden genomen. Deze tussentijdse winstneming is afhankelijk van het verwachte positieve exploitatieresultaat, het percentage gemaakte kosten en opbrengsten en eventuele risico's die nog verwacht worden. In 2019 zullen mogelijk een aantal grondexploitaties worden afgesloten. Eind 2019 zullen de grondexploitaties worden geactualiseerd ten behoeve van de jaarrekening 2019. Dan zal ook duidelijk worden welke (tussentijdse) winst er genomen moet worden.

RISICOBEBEERSING

Voor elk grondcomplex zijn de risico's in kaart gebracht. De risico's zijn onderverdeeld in voorziene risico's en onvoorziene of algemene risico's. De voorziene risico's zijn plan specifiek en per project te benoemen. Hierbij kan gedacht worden aan financiële risico's bij de uitvoering van civiele werkzaamheden, planontwikkeling en contractvoorwaarden. De financiële gevolgen van deze risico's zijn becijferd. Daarnaast is een kans van optreden geschat. De kans van optreden wordt vervolgens vermenigvuldigd met de omvang van het risico, waardoor een gewogen risicobedrag ontstaat.

Naast de plan specifieke voorzienbare risico's zijn er ook onvoorziene of algemene risico's. Dit zijn conjuncturele risico's met als mogelijk gevolg dat de gronduitgifte stagneert, de grondopbrengsten lager uit vallen, hogere kosten voor bouwrijp maken van de gronden of een hoger rentepercentage. Deze ontwikkelingen hebben gevolgen voor alle grondexploitaties. In de huidige markt bestaat met name onzekerheid over de ontwikkeling van de grondprijzen. Gezien de omvang van de grondposities van de gemeente Meierijstad heeft een dalende grondprijs een grote impact op het resultaat. Om de omvang van de conjuncturele risico's te berekenen wordt per grondexploitatie de nog te realiseren opbrengst met 10% verlaagd en de nog te realiseren kosten met 10% verhoogd. Omdat het niet waarschijnlijk is dat beide risico's zich gelijktijdig voor zullen doen wordt het verkregen bedrag met 50% verlaagd.

Van alle grondexploitaties bij elkaar is in de jaarrekening 2018 een risicobedrag van circa € 50,7 miljoen opgenomen. Ter dekking van dit risico is de bestemmingsreserve risico's grondexploitatie ingesteld ter hoogte van ca. € 16,8 miljoen. Daarnaast worden risico's afgedekt door de algemene risico reserve. Bij het bepalen van de weerstandscapaciteit is voor het grondbedrijf gerekend met een risicowaarde van € 31,8 miljoen. Voorgesteld wordt deze bestemmingsreserve om te vormen tot algemene reserve risico's grondexploitatie.

Voorziening negatieve grondexploitaties

In het BBV wordt voorgeschreven dat er een voorziening moet worden gevormd voor verwachte negatieve grondexploitaties. De omvang van de voorziening wordt bepaald door het optellen van de verwachte negatieve resultaten. Deze omvang kan op twee manieren worden bepaald. Op basis van de eindwaarde, het resultaat van de grondexploitatie aan het einde van de grondexploitatie. Of op basis van een netto contante waarde (NCW), eindwaarde teruggebracht naar heden. Bij deze laatste methode moet met een verplichte discontovoet worden gerekend van 2%. Binnen Meierijstad wordt de omvang van de verliesvoorziening bepaald op basis van de eindwaarde. Zoals eerder aangegeven wordt door de commissie BBV hieraan gerefereerd als nominale waarde. Vandaar dat in deze verslaglegging hierbij aansluiting wordt gezocht.

(Bedragen x € 1.000)

Naam complex	Nominale waarde
8317 Veghel - 't Anker	-119
8320 Veghel - Stadshobbywerkplaats	-6
8321 Veghel - LTS	-86
8365 Schijndel - Hulzenbraak	-35
8375 Boskant - Elzenpad	-497
8376 Boskant - Kremselen	-644
Totaal	-1.388

FINANCIËN

VAN KADERNOTA NAAR BEGROTING

In de volgende tabel laten we het verloop van de begrotingscijfers zien van startsituatie voor kadernota 2020 tot en met het structureel geraamd resultaat programmabegroting 2020 inclusief de ontwikkelambities.

Het structureel geraamd resultaat bepaalt de vorm van toezicht door de provincie. Bij het structureel geraamd resultaat tellen de incidentele lasten en baten niet mee. Ter verduidelijking: elimineren van de incidentele lasten heeft een positief effect op het geraamd resultaat. Eliminatie van incidentele baten heeft een tegenovergesteld effect.

(Bedragen x € 1.000)

Kadernota naar programmabegroting	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Geraamd resultaat bestaand beleid (startsituatie vóór kadernota 2020)	-75	1.002	2.489	2.382
Raadsbesluiten mei t/m juli 2019	0	0	0	0
Meicirculaire	418	-252	-484	171
Ontwikkelingen bestaand beleid kadernota	423	-1.006	-1.362	-1.262
Amendement kadernota OZB geen extra verhoging 2%	-360			
Ontwikkelingen bestaand beleid na kadernota	494	497	529	1.150
Geraamd resultaat bestaand beleid (programmabegroting 2020)	900	241	1.172	2.441
Ontwikkelambities kadernota (netto-lasten)	-2.036	-2.023	-2.014	-2.005
Voorgestelde ombuigingskeuzes	1.887	1.837	1.845	1.844
Geraamd resultaat incl. ontwikkelambities	751	55	1.003	2.280
Incidentele baten en lasten	-71	457	571	204
Structureel geraamd resultaat programmabegroting 2020	680	512	1.574	2.484
Meerjareninvesteringsplan (MIP)		-558	-1.471	-1.677
Structureel geraamd resultaat incl. MIP	680	-46	103	807

Toelichting op de tabel:

Geraamd resultaat bestaand beleid (startsituatie vóór kadernota 2020)

De startsituatie is de meerjarenraming 2020-2023 van de begroting 2019, waarin zijn verwerkt de 1^e financiële bijstelling 2019, de raadsbesluiten t/m april 2019. Daarnaast zijn de lasten van de voorgenomen investeringen en bestedingen pb2019 uit de begrotingscijfers gehaald.

U neemt bij de begrotingsbehandeling 2020 op 7 november 2019 een besluit over de investeringen en bestedingen 2020.

Raadsbesluiten mei t/m juli 2019 hadden geen aanvullende financiële gevolgen t.o.v. de kadernota 2020.

Meicirculaire 2019

De financiële gevolgen van de meicirculaire zijn tweeledig:

(Bedragen x € 1.000)

Meicirculaire	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Financiële gevolgen uit de meicirculaire	1.227	531	314	969
Aanpassing ruimte onder BCF-plafond naar O	-809	-783	-798	-798
	418	-252	-484	171

Amendement kadernota OZB geen extra verhoging 2%

Tijdens de behandeling van de Kadernota 2020 in de raad van 2 juli 2019 is een amendement aangenomen door de raad waarin is bepaald dat de voorgenen extra verhoging van 2% vervalt voor 2020.

De *ontwikkelingen bestaand beleid* hebben we gesplitst in ontwikkelingen bestaand beleid kadernota en ontwikkelingen bestaand beleid na kadernota. Deze financiële ontwikkelingen op bestaand beleid zijn verwerkt in de begrotingscijfers bestaand beleid.

De financiële gevolgen van de ontwikkelambities kadernota is de verwerking van de vastgestelde kadernota 2020. De ontwikkelambities zijn toegelicht bij de programma's. Een totaaloverzicht 2020 is te vinden als bijlage "Nieuwe investeringen 2020" en bijlage "Nieuwe bestedingen 2020-2023". De voorgestelde ombuigingskeuzes betreffende de voorstellen zoals opgenomen in de kadernota om financiële ruimte te creëren. De voorstellen met toelichting zijn opgenomen in de programma's. Het verschil tussen de Incidentele baten en lasten is hier opgenomen. Het overzicht van deze incidentele lasten en baten is opgenomen in de financiële begroting.

Structureel geraamd resultaat programmabegroting 2020

Bij het structureel geraamd resultaat tellen de incidentele lasten en baten niet mee. Ter verduidelijking: elimineren van de incidentele lasten heeft een positief effect op het geraamd resultaat. Eliminatie van incidentele baten heeft een tegenovergesteld effect. Het structureel geraamd resultaat bepaalt o.a. de vorm van toezicht door de provincie.

Meerjareninvesteringsplan (MIP)

De lasten van voorgenomen nieuwe investeringen voor 2021-2023 zijn afzonderlijk zichtbaar gemaakt. Besluitvorming vindt plaats bij de vaststelling van de begroting van het betreffende jaar. Het overzicht van de voorgenomen investeringen is opgenomen in de bijlage "Meerjareninvesteringsplan 2021-2023".

ONTWIKKELINGEN BESTAAND BELEID

(Bedragen x € 1.000)

Ontwikkelingen bestaand beleid kadernota	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Rijksontwikkelingen BCF - plafond	-1.475	-1.778	-2.234	-2.234
Ombuigingen, onderuitputting	2.005	2.030	2.130	2.230
Stadsgewest	-22	-141	-141	-141
ODBN	-85	-117	-117	-117
Inkoop jeugdhulp ZIN en uitvoeringskosten	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Dekking binnen stelposten/reserve sociaal domein	1.000			
Totaal (netto lasten)	423	-1.006	-1.362	-1.262

Toelichting op de ontwikkelingen bestaand beleid kadernota 2020:

Rijksontwikkelingen BCF - plafond

De ruimte onder het BCF-plafond is flink neerwaarts bijgesteld. Voor onze begroting betekent dit een verlaging van rijksinkomsten van € 1,5 miljoen voor 2020, € 1,8 miljoen voor 2021 en € 2,2 miljoen vanaf 2022.

Ombuigingen, onderuitputting

Na twee jaar is een realistischer beeld ontstaan hoe hoog de budgetten moeten zijn voor het uitvoeren van de reguliere taken. Daarom is onderzocht of bestaande budgetten verlaagd kunnen worden. Ook is gekeken naar het realistischer ramen van inkomsten. Voor de begroting 2020 e.v. levert dit een voordeel op van ruim € 2,0 miljoen.

Stadsgewest

Vanwege een compromis tussen provincie en Stadsgewest, over de hoogte van het doelvermogen noodzakelijk om aan de vuilstortplaats eeuwigdurend onderhoud te kunnen plegen, wordt de overdracht aan de provincie in ieder geval met 4 jaar uitgesteld tot 1-1-2025. Dit betekent dat de beheerskosten ook in die tijd doorlopen. De beheerskosten worden omgeslagen over de voormalige deelnemers.

Omgevingsdienst Brabant Noord

In de begroting 2020 is de bijdrage voor de Omgevingsdienst Brabant Noord verhoogd.

Inkoop jeugdhulp ZIN en uitvoeringskosten

Voor de uitvoering van de Jeugdwet zijn vanaf 2020 extra middelen nodig van € 1,0 miljoen. De extra lasten 2020 vangen we op met de ruimte die nog aanwezig is op het budget voor prijsstijging/volume ontwikkeling sociaal domein, de bestemmingsreserve Sociaal Domein en verlaging van bestaande budgetten binnen het sociaal domein.

(Bedragen x € 1.000)

Ontwikkelingen bestaand beleid na kadernota	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Financieel technische aanpassingen na kadernota	791	863	895	1.516
Overige ontwikkelingen bestaand beleid	-297	-366	-366	-366
Totaal (netto lasten)	494	497	529	1.150

Toelichting op de ontwikkelingen bestaand beleid na kadernota 2020

Financieel technische aanpassingen na kadernota

De financieel technische aanpassingen hebben met name betrekking op het verwerken van rente, afschrijvingen en btw compensatie. De grootste mutatie is de rente. Door meer geraamde inkomsten (grondverkopen) hoeven we minder leningen af te sluiten en dalen de rentelasten. De keerzijde is echter als er grondverkopen plaatsvinden, dan daalt de boekwaarde van de grondexploitaties. Hierdoor kunnen we ook minder rente toerekenen aan de grondexploitaties.

Daarnaast waren de kapitaallasten van een activum (ICT Meierijstad) in 2023 ten laste van de exploitatie gebracht terwijl hiervoor middelen in de reserve kapitaallasten zijn opgenomen.

Overige ontwikkelingen bestaand beleid

Bij het samenstellen van de programmabegroting zijn nog aanpassingen gedaan op basis van bestaand beleid. De financiële gevolgen hiervan zijn op deze regel opgenomen. Voor het jaar 2020 betreft dit o.a.

- Kosten van de nieuwe rechtspositieregeling voor raadsleden
- Veiligheidsregio Brabant Noord Oost: het niet kunnen realiseren van eerder voorziene bijstelling van exploitatielasten brandweerkazernes, en kosten bevolkingszorg conform ingediende begroting 2020
- Kosten van het afnemen van extra uren van ODBN en het tegelijkertijd verlagen van de interne formatie
- Door harmonisatie van het beleid voor het beheer van de openbare ruimte zijn de beheerskosten gestegen met een bedrag van € 110.000. Daarnaast is er sprake van areaaluitbreidingen waardoor de beheerskosten structureel zijn gestegen met een bedrag van € 30.000.
- Onderhoudskosten i.v.m. aankoop gronden Duits Lijntje

INVESTERINGEN 2020

(Bedragen x € 1.000)

Investerings 2020	SI	Progr.	Investeringsbedrag 2020
Aanvullend krediet Wenkens perspectief	EN	0/5	1.352
Vervanging wegen	MN	2	5.000
N279 Veghel-Asten, opgave Meierijstad	MN	2	100
Uniformering verkeersmaatregelen	MN	2	632
Vervangingsprogramma openbare verlichting	MN	2	440
Herstructurering Veghel centrum	MN	2	p.m.
Uitvoeringsplan mobiliteit	MN	2	1.100
Realisatie MFA Kienehoef	EN	4	5.400
Renovatie en uitbreiding basisschool de Uilenbrink	EN	4	4.847
Realiseren sportcentrum special sports	EN	5	100
Vervanging zwembad De Beemd	EN	5	10.100
Vervanging zwembad De Neul	EN	5	9.000
Omnipark Erp	EN	5	p.m.
Fiets- en wandelroutes als recreatief toeristische verbinding	MN	5	83
Aanleg kunstgras korfbalvelden sportpark de Kienehoef	EN	5	180
Groenrenovaties 2020	MN	5	522
Buurthuis Boschweg	EN	6	p.m.
Perscontainers milieustraat Schijndel (huur/koop)	EN	7	140
Centra Schijndel, Sint-Oedenrode en Veghel	MN	8	400
			39.396

Soort investering: MN = Maatschappelijk Nut, EN = Economisch Nut

INCIDENTELE LASTEN EN BATEN

(Bedragen x € 1.000)

Incidentele lasten en baten bestaand beleid	Pro- gramma	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
EB: Burger Innovatiefonds (MVM)	0	150			
EB: Digitaliseren documenten burgerlijke stand	0	75			
EB: Meierijstad op de kaart	0	100	100	100	
Onvoorziene uitgaven	0	250	250	250	250
Kapitaallasten vervangingsinvesteringen	0	121			
Overige Programma 0	0	1			
Veiligheidsmonitor	1		8		8
Lokaal veiligheidsbeleid	1	100			
EB: Aanpak recreatieparken	1	60	60		
EB: Ondersteuning startersinitiatieven	3	50	25		
EB: Food 360 - Versp.fabr/Source sh.	3	10			
Passend onderwijs	4	15			
EB: Innovatieprojecten onderwijs	4	100			
EB: Verbreding beroepsonderwijs in Meierijstad	4	50	50		
Overige Programma 4	4	3			
EB: frictiebudgetten subsidies	5	143	39	-16	

Masterplan buitensport	5		50		
Periodieke vitaliteitsscan	5	50			
Beleid ontwikkelen voor aangepast sporten	5	10			
Monitoren sportdeelname	5			12	
Aanloopkosten theaterfunctie Noordkade	5	37			
Volksfeesten, culturele dagen Sint Oedenrode	5		23		
Lokale omroep	5	10			
EB: Vlagheide:toeristische trekker duurzaam buiten	5	50			
EB: Gebiedsvisie toeristische as Kienehoef-Vlagheide	5	25			
EB: Toeristisch recr.ontw. Vlagheide + Duits lijn	5	75			
EB: Landschapstriedale 2020	5	100			
Huisvesting statushouders	6	15	15	15	
Taalniveau statushouders	6	93			
EB: Inclusieve samenleving	6	166			
EB: Proeftuin Veghel	6	400			
Schuldhelpverlening	6	90	102		
Ophogen voorziening Stadsgewest	7	138			
Bouw- en woningtoezicht, opleiding	8	20			
Totaal incidentele lasten		2.507	722	361	258
Onttrekkingen aan reserves		2.830	383	245	154
Bijdragen van derden		135	60		
Algemene uitkering		183	102		
Leges		99			
Huuropbrengsten		31			
Totaal incidentele baten		3.278	545	245	154
Incidentele lasten -/- incidentele baten		-771	177	116	104

(Bedragen x € 1.000)

Incidentele lasten en baten nieuw beleid	Pro-gramma	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Eerste fase gegevenspakhuis	0	50			
Overdracht archieven	0	50			
Vervolg verkennend onderzoek gemeentelijke locaties Sint-Oedenrode.	0	100			
Verkenning vrachtwagenparkeerplaats	2	60			
Professionalisering centrummanagement	3	100	100	100	
Uitvraag Vlagheide	5	25			
Made in Meerijstad website incl evenementenkalender	5	70			
Beheerplan sportparken	5	100			
Inventarisatieonderzoek faciliteiten evenementenlocaties	5	25			
Verhuizing tijdelijke bibliotheek Schijndel	5	50			
Periodieke vitaliteitsscan verenigingen	5	50			
Ontwikkeling Havenkwartier (Noordkade-Zuidkade)	8	150			
Herontwikkeling Klooster Veghel	8	100			
Dienstverlening omgevingsrecht	8	88	88		
50% kapitaallasten van:					
Investeringsprogramma 2020	div.	700			
Meerjaren investeringsprogramma 2021-2023			280	455	100
Duurzaamheidsprojecten		350	350	350	350

Projecten kunst	40	40	40	40
Totaal incidentele lasten	2.108	858	945	490
Onttrekkingen aan reserves	1.408	578	490	390
Totaal incidentele baten	1.408	578	490	390
Incidentele lasten -/- incidentele baten	700	280	455	100
Saldo incidentele lasten -/- incidentele baten bestaand beleid en nieuw beleid	-71	457	571	204

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN

(Bedragen x €1.000)

Overzicht van baten en lasten						
	Begroting 2020			Begroting 2021		
Programma	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0 Bestuur en ondersteuning	9.432	1.533	-7.899	11.759	1.533	-10.226
1 Veiligheid	6.044	312	-5.732	5.944	320	-5.624
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	10.151	683	-9.468	10.223	683	-9.540
3 Economische ontwikkelingen	26.316	25.458	-858	16.694	15.780	-914
4 Onderwijs	8.978	1.159	-7.819	8.835	1.127	-7.708
5 Sport, cultuur en recreatie	24.321	5.095	-19.226	23.754	5.095	-18.659
6 Sociaal domein	82.945	17.924	-65.021	81.164	17.644	-63.520
7 Volksgezondheid en milieu	23.769	20.132	-3.637	23.139	19.424	-3.715
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	24.100	23.626	-474	19.609	18.990	-619
Subtotaal programma's	216.056	95.922	-120.134	201.121	80.596	-120.525
Algemene uitkering	6	118.390	118.384	6	117.886	117.880
Lokale heffingen		19.114	19.114		20.097	20.097
Dividend		281	281		281	281
Saldo van de financieringsfunctie	-603	307	910	-521	275	796
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen:	-597	138.092	138.689	-515	138.539	139.054
Overhead	21.737	803	-20.934	21.175	803	-20.372
Stelpost onvoorzien	350		-350	350		-350
Geraamd saldo van baten en lasten bestaand beleid	237.546	234.817	-2.729	222.131	219.938	-2.193
Lasten en baten ontwikkelambities	1.915	398	-1.517	1.144	420	-724
Geraamd saldo van baten en lasten inclusief ontwikkelambities	239.461	235.215	-4.246	223.275	220.358	-2.917

Mutaties reserves per programma	Toevoeging	Onttrekking	Saldo	Toevoeging	Onttrekking	Saldo
0 Bestuur en ondersteuning	5.443	4.322	-1.121	3.500	3.942	442
1 Veiligheid			0		8	8
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	146	239	93		201	201
3 Economische ontwikkelingen		60	60		25	25
4 Onderwijs		763	763		611	611
5 Sport, cultuur en recreatie		935	935		482	482
6 Sociaal domein		2.330	2.330		306	306
7 Volksgezondheid en milieu		496	496		358	358
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing		74	74			0
Subtotaal mutaties reserves bestaand beleid	5.589	9.219	3.630	3.500	5.933	2.433
Mutaties reserves ontwikkelambities		1.368	1.368		538	538
Geraamd resultaat bestaand beleid	243.135	244.036	901	225.631	225.871	240
Geraamd resultaat inclusief ontwikkelambities	245.050	245.802	752	226.775	226.829	54

(bedragen x €1.000)

Overzicht van baten en lasten						
	Begroting 2022			Begroting 2023		
Programma	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0 Bestuur en ondersteuning	13.395	1.532	-11.863	15.425	1.383	-14.042
1 Veiligheid	6.018	260	-5.758	6.026	260	-5.766
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	10.162	683	-9.479	10.125	683	-9.442
3 Economische ontwikkelingen	15.303	14.430	-873	15.049	14.176	-873
4 Onderwijs	8.457	1.127	-7.330	8.376	1.127	-7.249
5 Sport, cultuur en recreatie	23.497	5.095	-18.402	23.457	5.095	-18.362
6 Sociaal domein	80.615	17.611	-63.004	80.058	17.568	-62.490
7 Volksgezondheid en milieu	22.709	18.869	-3.840	22.811	18.990	-3.821
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	16.893	16.261	-632	14.100	13.449	-651
Subtotaal programma's	197.049	75.868	-121.181	195.427	72.731	-122.696
Algemene uitkering	6	119.446	119.440	6	121.793	121.787
Lokale heffingen		20.742	20.742		21.394	21.394
Dividend		281	281		281	281
Saldo van de financieringsfunctie	-443	268	711	-332	263	595
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen:	-437	140.737	141.174	-326	143.731	144.057
Overhead	21.013	803	-20.210	20.863	803	-20.060
Stelpost onvoorzien	350		-350	350		-350
Geraamd saldo van baten en lasten bestaand beleid	217.975	217.408	-567	216.314	217.265	951
Lasten en baten ontwikkelambities	1.039	420	-619	930	420	-510
Geraamd saldo van baten en lasten inclusief ontwikkelambities	219.014	217.828	-1.186	217.244	217.685	441

Mutaties reserves per programma	Toevoeging	Onttrekking	Saldo	Toevoeging	Onttrekking	Saldo
0 Bestuur en ondersteuning	3.500	3.942	442	3.500	3.871	371
1 Veiligheid			0		8	8
2 Verkeer, vervoer en waterstaat		201	201		183	183
3 Economische ontwikkelingen			0			0
4 Onderwijs		234	234		234	234
5 Sport, cultuur en recreatie		369	369		340	340
6 Sociaal domein		142	142		4	4
7 Volksgezondheid en milieu		350	350		350	350
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing			0			0
Subtotaal mutaties reserves bestaand beleid	3.500	5.238	1.738	3.500	4.990	1.490
Mutaties reserves ontwikkelambities		450	450		350	350
Geraamd resultaat bestaand beleid	221.475	222.646	1.171	219.814	222.255	2.441
Geraamd resultaat inclusief ontwikkelambities	222.514	223.516	1.002	220.744	223.025	2.281

RESERVES EN VOORZIENINGEN 2020

(Bedragen x € 1.000,

Reserve	1-1-2020	bestaand beleid		nieuw beleid	31-12-2020
		Bij	Af		
Algemene reserves					
Algemene Reserve	0				0
Algemene risicoreserve	50.803	5.443	5.020		51.226
Totaal algemene reserves	50.803	5.443	5.020	0	51.226
Bestemmingsreserves					
Dekking kapitaallasten	39.289	2.089	5.307		36.071
Tijdelijke bestem.reserve: overige	1.370		159		1.211
Realisatie Verlegging Rembrandtlaan	2.537				2.537
Sociaal Domein	8.215		2.270		5.945
Vordering Bouwfonds	269		269		0
Risico's grondexploitatie	16.780				16.780
Totaal bestemmingsreserves	68.460	2.089	8.005	0	62.544
Totaal reserves	119.263	7.532	13.025	0	113.770

(Bedragen x € 1.000,

Voorziening	1-1-2020	bestaand beleid		nieuw beleid	31-12-2020
		Bij	Af	Af	
Voorzieningen					
Wethouderspensioenen	7.850	383	248		7.985
Wachtgeld voormalig college	731		239		492
Verliesgevende complexen	1.388				1.388
Dubieuze debiteuren alg. (incl. belasting + leges)	503				503
Duin Zuid	186				186
Veghels Buiten	15.549				15.549
Dubieuze debiteuren belastingen (tm 2017)	65				65
Dubieuze debiteuren sociale zaken	910	33	171		772
Dubieuze debiteuren belastingen (vanaf 2018)	26	90	90		26
Riolering, spaarvoorziening	28.369	2.474	5.901		24.942
Speelvoorzieningen	95	67	149		13
Afvalstoffenheffing	1.166	138			1.304
Bovenwijkse voorziening gebiedsoverstijgend	99				99
Riolering, beklemmende middelen derden	10.118		3.161		6.957
Verbetering kwaliteit buitengebied	233		25		208
Bijdrage RO nota gebiedsoverstijgend	21				21
Vz groot onderhoud civieltechnische kunstwerken	35	189	223		1

Vz achterstallig onderhoud verharding wegen	0				0
Vz groot onderhoud verharding wegen	2.347	1.860	3.247		960
Vz gebouwen	5.453	1.684	3.790		3.347
Totaal voorzieningen	75.144	6.918	17.244	0	64.818

Algemene risico-reserve

In de algemene risico-reserve wordt jaarlijks een bedrag van € 3,5 miljoen gestort i.v.m. afbouw van de bestemmingsreserve kapitaallasten. Dit betreft dus een onttrekking uit de bestemmingsreserve kapitaallasten en een toevoeging aan de algemene risico-reserve.

De onttrekking aan de algemene risico-reserve betreffen met name bestedingen uit de mijlpalen van Meerijstad 2017 en de kadernota 2019 en kadernota 2020 voor het dienstjaar 2020.

Bestemmingsreserve dekking kapitaallasten

Voor het jaar 2020 worden nog een bedrag ontvangen via de algemene uitkering in verband met de fusie tot de gemeente Meerijstad. Dit wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve kapitaallasten. De lasten van de betreffende geactiveerde kredieten m.b.t. de fusie worden onttrokken aan de reserve.

In verband met afbouw van de bestemmingsreserve kapitaallasten wordt jaarlijks een bedrag van € 3,5 miljoen onttrokken.

Daarnaast worden de afschrijvingslasten van diverse investeringen welke in het verleden zijn afgerond en waarvan de afschrijving nog loopt onttrokken aan deze reserve.

Tijdelijke bestemmingsreserve: overige (raadsbesluiten vóór 1-1-2017)

Voor de afwikkeling van een aantal besluiten van de voormalige gemeenten is een reserve gevormd waaruit een aantal lopende kredieten nog worden gedekt op het moment dat deze kredieten volledig zijn afgerond. Toevoegingen vinden niet plaats. De reserve is aflopend.

Bestemmingsreserve sociaal domein

Ten behoeve van het sociaal domein is een aparte bestemmingsreserve gevormd.

De onttrekkingen uit deze reserve hebben met name betrekking op bestedingen vanuit de kadernota's 2019 en 2020.

Bestemmingsreserve vordering bouwfonds

Voor de afwikkeling van de vordering bij het bouwfonds is een bestemmingsreserve gevormd. In 2020 wordt de vordering ten laste gebracht van deze reserve.

Vanaf 2021 komt zowel de vordering als de bestemmingsreserve te vervallen.

Bestemmingsreserve risico's grondexploitatie

Voor het afdekken van risico's grondexploitatie is bij de jaarrekening 2017 een bestemmingsreserve gevormd uit tussentijdse winstnemingen 2017 van € 16,7 miljoen.

Het nieuwe gemeentelijk toezichtkader van de provincie dat ingaat vanaf de begroting 2020, staat het niet toe bestemmingsreserves te gebruiken ter afdekking van risico's.

Wij stellen voor de bestemmingsreserve risico's grondexploitatie om te vormen tot een algemene reserve risico's grondexploitaties, zodat we deze kunnen blijven gebruiken voor het doel waarvoor u deze heeft ingesteld.

Voorzieningen

Er zijn diverse voorzieningen gevormd. Onder andere voor wethouder pensioenen en wachtgelden voormalig collegeleden. Ook voor dubieuze debiteuren en ter dekking voor mogelijke verliezen binnen de grondexploitatie. Voor het egaliseren van beheerskosten bestaan voorzieningen voor wegen, vastgoed en civieltechnische kunstwerken. Tenslotte zijn voor de egalisatie van de tarieven voor afvalstoffenheffingen en rioolafvoerrecht voorzieningen gevormd. De vermeerderingen in de diverse voorzieningen betreffen de jaarlijkse toevoegingen die in de begroting zijn opgenomen.

De verminderingen betreffen de investeringen die in de komende jaren ten laste komen van de daarvoor bestemde voorzieningen.

UITGANGSPUNTEN

Begroting 2020

Onderstaande zijn de financieel technische uitgangspunten opgenomen, zoals deze door de raad zijn vastgesteld bij de kadernota 2020 (raadsvergadering 2 juli 2019). Als er nadien aanvullingen of wijzigingen zijn geweest is dit aangegeven onder het kopje "Aanvulling begroting 2020".

In de Mijlpalen van Meierijstad 2017-2022 zijn algemene financiële kaders opgenomen. Deze gelden als uitgangspunt voor het samenstellen van de begroting 2020. De financiële kaders uit de MvM zijn:

- een stabiele en meerjarig sluitende algemene financiële huishouding,
- de reservepositie en het weerstandsvermogen zijn op orde,
- structurele lasten worden gedekt met structurele inkomsten en
- de gemiddelde belastingdruk zal zo min mogelijk toenemen. Belastingen worden wel trendmatig aangepast (CBS indexering).

Daarnaast is in de MvM voor de financiën van het sociaal domein het volgende opgenomen:

De financiën van het sociaal domein beschouwen we als een gesloten systeem waarbij overschotten gereserveerd worden binnen een reserve sociaal domein. Incidentele tekorten die niet uit de reserve sociaal domein kunnen worden gedekt, worden verevend met de algemene reserve.

Voor 2020 handhaven we dit uitgangspunt. De verwachting is dat de decentralisatie-uitkeringen vanaf 2021 volledig opgenomen zijn in de algemene uitkering. We onderzoeken of we vanaf 2021 dit uitgangspunt nog kunnen handhaven. In het verlengde daarvan doen we ook een voorstel met betrekking tot de bestemmingsreserve Sociaal Domein. (zie paragraaf Reserves & Weerstandsvermogen en risicobeheersing).

Aanvulling begroting 2020:

In de kadernota 2020 hebben we over het voortbestaan en de hoogte van de bestemmingsreserve Sociaal Domein opgenomen dat de rijksontwikkelingen op dit gebied nader onderzoek vergen. We hebben het dan over o.a. de extra middelen voor de jeugdzorg, herziening van het verdeelmodel SD in het gemeentefonds (vanaf 2021).

Er is nog steeds onzekerheid over de genoemde rijksontwikkelingen en de benodigde middelen voor het sociaal domein vertonen nog steeds een te grillig verloop. We kunnen u nu nog geen gedegen voorstel voorleggen. Het college is geen voorstander voor het instellen van een minimumgrens voor de bestemmingsreserve sociaal domein. We stellen voor de huidige werkwijze voort te zetten in 2020 en deze bij de begrotingsbehandeling 2021 opnieuw te bezien.

De huidige werkwijze is dat jaarlijks het saldo op het totale Programma 6 – met uitzondering van de exploitatiesaldi op de (wijk)gebouwen binnen Programma 6 en met uitzondering van de doorberekende kosten van de diverse taakvelden (salaris- en kapitaallasten) worden toegevoegd c.q. onttrokken aan de bestaande reserve sociaal domein. Voorstellen om de bestemmingsreserve in te zetten voor nieuwe investeringen in het sociaal domein lopen via de kadernota of via een afzonderlijk raadsvoorstel.

Algemeen

Raming van lasten en baten vindt plaats op basis van het bestaande beleid, inclusief de besluiten die de raad tot en met juli 2019 neemt. Voor nieuw beleid c.q. gewijzigd beleid neemt het college de MvM als startpunt.

Algemene uitkering

De algemene uitkering is gekoppeld aan de rijksuitgaven. De rijksuitgaven worden jaarlijks opgehoogd met loon- en prijsontwikkelingen. Door de koppeling zit een compensatie voor loon- en prijsontwikkelingen automatisch in de algemene uitkering. Door wijziging in de taken (taakmutaties) verandert de algemene uitkering. Bij nieuwe taken wordt geld toegevoegd en bij het weghalen van taken bij gemeenten wordt geld uit de algemene uitkering gehaald.

Wij hanteren de volgende uitgangspunten voor taakmutaties in het gemeentefonds:

- Nieuwe middelen voor een bepaald taakveld reserveren we binnen het taakveld Algemene Uitkering tot de eerstvolgende kadernota/programmabegroting. Op basis van een apart voorstel vindt onderbouwing plaats waarom het geld nodig is binnen dat taakveld. Bij de kadernota/programma-begroting vindt integrale afweging plaats. Middelen kunnen dan

ingezet worden voor het betreffende taakveld of toegevoegd worden aan de algemene middelen van de gemeente.

- Bij een verhoging/verlaging van bestaande middelen die geoormerkt zijn zal ook de verhoging/verlaging worden geoormerkt;
- In principe een verhoging of verlaging van de middelen sociaal domein oormerken.

Overheveling van budgetten

Op advies van de accountant nemen we bij de uitgangspunten begroting 2020-2023 de afspraken en bevoegdheden op met betrekking tot budgetoverheveling naar het nieuwe begrotingsjaar. De toegestane manieren zijn opgenomen in de kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV.

Wij kiezen voor de mogelijkheid om de uitvoering van de 'overgehevelde' activiteiten en bijhorende lasten ten laste te brengen van de exploitatie in het nieuwe jaar. Bij het vaststellen van de jaarrekening van het oude jaar stemt de gemeenteraad in met het overhevelen van de niet aangewende middelen naar het nieuwe begrotingsjaar.

Budgetoverheveling vindt alleen plaats als:

- er een beleidsinhoudelijke noodzaak is om het geld te behouden voor uitvoering in het nieuwe jaar
- er in het nieuwe jaar geen middelen beschikbaar om deze uitgaven te dekken (financiële noodzaak)
- de uitvoering in het nieuwe jaar past binnen de planning van het werkatelier
- de daadwerkelijke realisatie uiterlijk plaatsvindt in het nieuwe jaar d.w.z. er kan één keer budgetoverheveling plaatsvinden
- het over te hevelen budget bedraagt minimaal € 25.000.

Prijsindexering

Het bedrag voor prijsstijging reserveren we op één verzamelbudget binnen het programma O onder "overige baten en lasten". De verwachte prijsontwikkelingen baseren we op verwachtingen van het Centraal Plan Bureau (CPB). Bron: Centraal Economisch Plan (CEP) 2019, Prijs netto materiële overheidsconsumptie (IMOC).

Indien prijsstijgingen contractueel zijn bepaald, dan vindt verhoging van het desbetreffende budget plaats ten laste van het verzamelbudget.

Loonkosten

De loonkosten van het gemeentelijk personeel berekenen we op basis van de formatie per 1 mei 2019. De huidige cao heeft een looptijd van 1 mei 2017 tot 1 januari 2019. Indien een nieuwe cao beschikbaar is worden de financiële consequenties hiervan opgenomen. Aanvulling begroting 2020

De VNG en de vakbonden hebben een principeakkoord over de nieuwe CAO voor gemeentepersoneel. De CAO loopt van 1 januari 2019 tot 1 januari 2021. Met de financiële consequenties is rekening gehouden in de begroting 2020.

De ontwikkeling van de loonkosten wordt gebaseerd op de verwachtingen van het Centraal Plan Bureau (CPB). Bron: Centraal Economisch Plan 2019, loonvoet sector overheid.

De loonkosten zijn geraamd op basis van het maximum van de salarisschaal.

Onroerende zaakbelasting

De waardebepaling voor woningen en niet-woningen baseren we op waarde peildatum 1 januari 2019. Waarde mutaties compenseren we in het tarief, hierbij blijft de geraamde opbrengst gelijk. In de meerjarenraming 2020-2022 is rekening gehouden met een extra hogere opbrengst van 2% (tariefsverhoging van 2%) vanaf 2020 bovenop de jaarlijkse indexering. Aanvulling begroting 2020

De toename van de waarde WOZ als gevolg van nieuwbouw nemen we op als extra inkomsten. De extra hogere opbrengst van 2% (tariefsverhoging van 2%) is voor 2020 komen te vervallen op basis van een amendement bij de kadernota 2020.

Onvoorziene uitgaven

Jaarlijks ramen we een bedrag voor onvoorziene uitgaven van € 350.000. Aanvulling begroting 2020
Voorgesteld wordt dit te verlagen naar € 250.000.

Sociaal domein

Het Sociaal Domein wordt " budgettair neutraal" uitgevoerd. De financiën van het sociaal domein is een gesloten systeem waarbij overschotten en tekorten gereserveerd dan wel onttrokken worden binnen de bestemmingsreserve sociaal domein.

Grondzaken

Het huidige grondbeleid is situationeel.

Het streven is dat alle grondexploitaties samen minimaal kostendekkend worden uitgevoerd en ieder jaar wordt gekeken welke grondexploitaties kunnen worden afgesloten. Een eventueel positief resultaat wordt toegevoegd aan de algemene risicoreserve.

Vervangingsinvesteringen

Vervangingsinvesteringen worden opnieuw aangevraagd als investering bij de kadernota. Voor 2020 heeft inventarisatie enen integrale afweging plaatsgevonden bij kadernota

Verbonden partijen

De bijdragen voor verbonden partijen zijn gebaseerd op de kadernota's en begrotingen 2020 van de verbonden partijen.

Subsidies

Het aantal subsidies en de samenstelling wordt gebaseerd op het desbetreffende subsidiebeleid. Voor de indexeringen wordt de algemene subsidieverordening Meierijstad nageleefd.

BIJLAGEN

NIEUWE BESTEDINGEN 2020-2023

(Bedragen x € 1.000)

Nieuwe bestedingen 2020-2023	Progr.	Jaarlijkse lasten			
		2020	2021	2022	2023
Invoering BIO maatregel SIEM/SOC (security information & event management en security operations center)	0	70	70	70	70
Eerste fase gegevenspakhuis *	0	50			
Inrichting privacy organisatie	0	82	82	82	82
Kosten overdracht archieven *	0	50			
Vervolg verkennend onderzoek gemeentelijke locaties Sint-Oedenrode *	0	100			
Verbinding Zorg en Veiligheid	0	200	200	200	200
Verkenning vrachtwagenparkeerplaats*	2	60			
Professionalisering centrummanagement *	3	100	100	100	
Uitvraag Vlagheide *	5	25			
Beleid ontwikkelen voor aangepaste sporten:	5	10			
Periodieke vitaliteitsscan verenigingen *	5	50			
Made in Meerijstad website incl evenementenkalender *	5	70			
Beheerplan sportparken *	5	100			
Presenteren van professionele theatervoorstellingen	5	100	100	100	100
Inventarisatieonderzoek faciliteiten evenementenlocaties *	5	25			
Verhuizing tijdelijke bibliotheek Schijndel *	5	50			
Versterken Toegang Sociaal Domein (formatieuitbreiding)	6	77	77	77	77
Ontwikkeling Havenkwartier (Noordkade-Zuidkade) *	8	150			
Herontwikkeling Klooster Veghel *	8	100			
Groen Blauw Stimuleringskader Het Groene Woud	8	52	42	42	42
Dienstverlening omgevingsrecht *	8	88	88		
Subtotaal (bruto lasten)		1.609	759	671	571
Dekking					
Dekking eenmalige uitgaven (reserves) *		-1.018	-188	-100	
Subtotaal dekkingen		-1.018	-188	-100	0
Totaal netto lasten bestedingen		591	571	571	571

MEERJARENINVESTERINGSPLAN 2021-2023

(Bedragen x € 1.000)

Investeringsen 2021-2023	SI	Progr.	Investeringsbedrag		
			2021	2022	2023
Vervanging wegen 2021-2023	MN	2	5.000	5.000	5.000
Uniformering verkeersmaatregelen 2021-2022	MN	2	316	316	
Vervangingsprogramma openbare verlichting 2021-2022	MN	2	440	440	
Uitvoeringsplan mobiliteit 2021 -2022	MN	2	1.100	1.100	
Verbindingsweg N279 Keldonk - Bedrijventerreinen Veghel-west 2022	MN	2		11.600	
N279 Veghel-Asten, opgave Meierijstad 2021	MN	2	100		
N279 Veghel-Asten, opgave Meierijstad 2022	MN	2		1.360	
Voorbereidingskrediet renovatie of nieuwbouw de Empel Erp 2021	EN	4	187		
Realisatie renovatie of nieuwbouw de Empel Erp 2021	EN	4	2.152		
Voorbereidingskrediet vervangende nieuwbouw Bundersschool 2022	EN	4	200		
Vervangende nieuwbouw basisschool de Bunders te Veghel 2021	EN	4	2.365		
Voorbereidingskrediet renovatie/nieuwbouw basisschool Antonius te Keldonk 2022	EN	4		147	
Realisatie renovatie/nieuwbouw basisschool Antonius te Keldonk 2022	EN	4		1.722	
Aanleg kunstgras korfbalveld sportpark Spoorzicht 2021	EN	5	90		
Uitbreiding EVZ en realisering fietsverbinding Duits Lijntje. 2021	MN	5	550		
Groenrenovaties 2021-2022	MN	5	296	128	
			12.796	21.813	5.000

SI = Soort investering: MN = Maatschappelijk Nut, EN = Economisch Nut

Totale kapitaallasten	558	1.471	1.677
------------------------------	-----	-------	-------

VERVANGINGSINVESTERINGEN 2020

(Bedragen x € 1.000)

Investerings 2020	SI	Investeringsbedrag 2020
Vervanging diverse voertuigen:		
Mercedes Sprinter Openlaadbak 59-BVGN	EN	89
Mercedes Sprinter Openlaadbak 40-BRLJ	EN	89
Rolbezem Jongerius - van Berkel	EN	50
Rolbezem Jongerius (Veghel)	EN	50
Sneeuwplough SNK 24 VPZ kleine	EN	28
Veegmachine Ravo Veghel	EN	190
Zoutstrooiers B08-27 WCLN 350	EN	42
Zoutoplosser met betontanks	EN	50
Zoutoplosser S2000	EN	30
Zoutstrooier S2400 HSR	EN	47
Zoutstrooier Stratos B08-27 PCLN 350 kleine	EN	42
Zoutstrooier Stratos B08-27 PCLN 350	EN	42
Zoutstrooier Stratos B40-36 PCLN 490 locatie Veghel	EN	48
Zoutstrooier SW3501 groot	EN	47
Zoutstrooier SW3501	EN	28
Houtversnipperaar Schijndel	EN	45
Houtversnipperaar locatie Sint Oedenrode	EN	45
Tractor Fendt Famer Vario locatie Veghel	EN	110
Vorkheftruck Sint Oedenrode	EN	27
VR-032-P Bodes Veghel	EN	35
Meubilair		
Vervanging inrichting trouwzalen Bibliotheek Veghel en oude raadhuis Erp	EN	50
Bedrijfsvoering		
Call center oplossing	EN	50
Pims-Youpp	EN	75
Klantgeleidingssysteem	EN	150
Sport		
Hockeyveld VMHC Geel Zwart (Veghel)	EN	207
Korfbalvelden KVS'17	EN	95
Hockeyveld MHC Sint Oedenrode	EN	207
Toplaag kunstgrasveld 3 hockeyvereniging Hopbel	EN	130
Toplaag kunstgras korfbalvereniging Celeritas	EN	34
Terreinuitrusting diverse sportparken	EN	93
Skatebaan	MN	50
Klein materieel	EN	48
		2.323

Soort investering: MN = Maatschappelijk Nut, EN = Economisch Nut

Toelichting vervangingsinvesteringen 2020

Vervanging diverse voertuigen

Voertuigen welke technisch en economisch zijn afgeschreven worden vervangen. Het betreft hier o.a. hoogwerker, zoutstrooiers, veegmachine e.a.

Vervanging meubilair

Vervanging inrichting trouwzalen Bibliotheek Veghel en oude raadhuis Erp € 50.000

Het meubilair in de beide trouwlocaties is versleten. Het nieuwe meubilair dient voor meerdere doeleinden in de ruimte te kunnen worden ingezet. Naar schatting kan voor een beperkt budget ca. 25.000 euro per locatie een en ander worden opgefrist.

Diverse vervangingen binnen bedrijfsvoering van de organisatie

Call center oplossing € 50.000

Het contract van de call center oplossing loopt af; de ondersteuning door de leverancier wordt beëindigd. De gemeente neemt deel aan de landelijke aanbesteding telefonie waardoor de implementatie van landelijk gekozen oplossing moet plaatsvinden.

Vervanging PIMS-Youpp € 75.000

Op dit moment hebben we een personeelsinformatiesysteem van Centric (PIMS@all/Youpp). Centric heeft besloten te stoppen met deze applicatie waardoor wij gedwongen zijn over te stappen naar een andere applicatie. Op basis van soortgelijke aanbestedingen bij een andere gemeente schatten we de kosten voor initiële aanschaf, implementatie en ondersteuning bij de aanbesteding op € 75.000

Implementatie nieuw Klantgeleidingssysteem € 150.000

De gemeente beschikt over een klantgeleidingssysteem waarvan het contract afloopt. Gekeken wordt of het volgens de aanbestedingsregels is toegestaan om met de huidige leverancier een nieuwe overeenkomst aan te gaan. Indien dat niet mogelijk blijkt zal een aanbesteding en complex implementatietraject plaats moeten vinden. Het systeem wordt o.a. gebruikt voor Klantgeleiding, roostering en betaling.

Diverse vervangingen sport

Vervanging hockeyveld VMHC Geel Zwart (Veghel) € 207.000

Het semi-waterveld van VMHC Geel-Zwart is 15 jaar oud en aan het eind van de levensduur (gesteld op 12 jaren). Het hockeyveld voldoet niet meer aan de gestelde eisen en zal door de hockeybond worden afgekeurd. De toplaag is op zeer korte termijn (gepleit is vóór speelseizoen 2019/2020) aan vervanging toe. Met intensief onderhoud wordt dit veld wellicht voor het komende seizoen nog goedgekeurd.

Vervanging hockeyveld MHC Sint-Oedenrode € 207.000

Het tweede hockeyveld (op zandbasis) van MHC Sint-Oedenrode is 18 jaar oud en aan het eind van de levensduur (gesteld op 12 jaren). Het hockeyveld voldoet niet meer aan de gestelde eisen en zal door de hockeybond worden afgekeurd. Met extra onderhoud kan dit maximaal nog dit seizoen mee.

Vervanging toplaag kunstgrasveld 3 hockeyvereniging Hopbel € 130.000

Het kunstgrasveld 3 van hockeyvereniging Hopbel is in 2009 aangelegd. De toplaag heeft een economische levensduur van 10 jaar en is dus in 2019 helemaal afgeschreven. De toplaag van het kunstgrasveld van hockeyvereniging Hopbel heeft een technische levensduur van 11 jaar en dient in 2020 vervangen te worden.

Vervanging korfbalvelden KVS'17 € 95.000

Korfbalvelden van KVS'17 (Schijndel) zijn aan het eind van de levensduur. Uit onderzoek op last van de Korfbalbond is gebleken dat de vezellengte niet meer voldoet aan de gestelde eisen. In combinatie met aanzienlijke mosvorming veroorzaakt de te korte vezellengte gladheid. Eén van de velden is al afgekeurd door de bond. Met extra onderhoud kan het andere veld maximaal nog dit seizoen mee. KVS'17 is in 2017 ontstaan na fusie van de korfbalverenigingen DKV Alico en KV De Boemerang. De capaciteitsbehoefte van KVS'17 is 2 velden. De afschrijvingstermijn van de nieuwe velden kan op 12 jaar gesteld worden.

Vervanging top laag kunstgras korfbalvereniging Celeritas € 34.000

Het kunstgrasveld van korfbalvereniging Celeritas is in 2008 aangelegd. De top laag heeft een economische levensduur van 10 jaar en is dus in 2018 helemaal afgeschreven. De top laag van het kunstgrasveld van korfbalvereniging Celeritas heeft een technische levensduur van 12 jaar en dient in 2020 vervangen te worden.

Vervanging terreinuitrusting diverse sportparken € 93.000

Na inventarisatie van alle sportcomplexen blijkt dat er bij vele complexen de terreinafscheiding dusdanig kapot c.q. versleten is dat deze vervangen dient te worden. Ook de ballenvangers welke nu voorzien van gaas dienen vervangen door ballenvangers met staafmatten, welke aanzienlijk langer mee gaan dan gaas. Uitvoering zal plaatsvinden in de jaren 2019 t/m 2021.

Vervanging skatebaan in St Oedenrode € 50.000

De skatebaan in St Oedenrode moet vervangen worden. De bestaande skatebaan moest verwijderd worden vanwege geluidsoverlast. Het afgelopen jaar is na uitgebreid locatieonderzoek en geluidsonderzoek een nieuwe locatie gevonden. Hier moet een nieuwe ondergrond worden aangelegd waarop nieuwe skate elementen kunnen worden geplaatst. Dit gebeurt in overleg met de buurtbewoners en de jongeren uit St Oedenrode. De kosten voor deze vervanging bedraagt € 50.000.

Incidentele vervangingen klein materieel

Klein materieel met een aanschafwaarde kleiner dan € 5.000 wordt niet afgeschreven maar ineens ten laste van de exploitatie gebracht. Voor 2020 zijn een aantal aanhangers aan vervanging toe alsmede de rioolreiniger.

RESERVES EN VOORZIENINGEN 2021-2023

(Bedragen x € 1.000)

Reserve meerjarenbegroting	1-jan 2021	Bij	af	31-dec 2021	Bij	af	31-dec 2022	Bij	af	31-dec 2023
Algemene reserves										
Algemene Reserve	0			0			0			0
Algemene risicoreserve	51.226	3.500	1.054	53.672	3.500	502	56.670	3.500	398	59.772
Totaal algemene reserves	51.226	3.500	1.054	53.672	3.500	502	56.670	3.500	398	59.772
Bestemmingsreserves										
Dekking kapitaallasten	36.071		5.119	30.952		4.989	25.963		4.836	21.127
Tijdelijke bestem.reserve: overige	1.211		146	1.065		146	919		146	773
Realisatie Verlegging Rembrandtlaan	2.537			2.537			2.537			2.537
Sociaal Domein	5.945	506		6.451	871		7.322	1.556		8.878
Risico's grondexploitatie	16.780			16.780			16.780			16.780
Totaal bestemmingsreserves	62.544	506	5.265	57.785	871	5.135	53.521	1.556	4.982	50.095
Totaal reserves	113.770	4.006	6.319	111.457	4.371	5.637	110.191	5.056	5.380	109.867

(Bedragen x € 1.000)

Voorziening meerjarenbegroting	1-jan 2021	Bij	af	31-dec 2021	Bij	af	31-dec 2022	Bij	af	31-dec 2023
Voorzieningen										
Wethouderspensioenen	7.985	383	248	8.120	383	248	8.255	383	248	8.390
Wachtgeld voormalig college	492		170	322		63	259			259
Verliesgevende complexen	1.388			1.388			1.388			1.388
Dubieuze debiteuren alg. (incl. belasting + leges)	503			503			503			503
Duin Zuid	186			186			186			186
Veghels Buiten	15.549			15.549			15.549			15.549
Dubieuze debiteuren belastingen	65			65			65			65
Dubieuze debiteuren sociale zaken	772	33	122	683	33	92	624	33	57	600
Dubieuze debiteuren belastingen (GouwIT)	26	90	90	26	90	90	26	90	90	26
Riolering, spaarvoorziening	24.942	2.480	1.848	25.574	2.485	2.124	25.935	2.496	1.782	26.649
Speelvoorzieningen	13	67	69	11	67	70	8	67	20	55
Afvalstoffenheffing	1.304			1.304			1.304			1.304
Bovenwijkse voorziening gebiedsoverstijgend	99			99			99			99
Riolering, beklemmende middelen derden	6.957		2.117	4.840		1.332	3.508		1.256	2.252
Verbetering kwaliteit buitengebied	208		25	183		25	158		25	133
Bijdrage RO nota gebiedsoverstijgend	21			21			21			21
Vz groot onderhoud civieltechnische kunstwerken	1	189	225	-35	189	83	71	189	63	197
Vz achterstallig onderhoud verharding wegen	0			0			0			0
Vz groot onderhoud verharding wegen	960	1.860	2.228	592	1.860	1.030	1.422	1.860	737	2.545
Vz gebouwen	3.347	1.721	2.930	2.138	1.733	2.016	1.855	1.776	1.178	2.453
Totaal voorzieningen	64.818	6.823	10.072	61.569	6.840	7.173	61.236	6.894	5.456	62.674

GEPROGNOSTICEERDE BEGIN- EN EINDBALANS

In het besluit begroting en verantwoording (BBV, artikel 20) is de verplichting vastgesteld dat de gemeenten een geprognosticeerde balans van de begrotingsjaren opnemen.

Het meerjarig opnemen van de geprognosticeerde balans geeft de raad meer inzicht in de ontwikkeling van de investeringen (vaste activa), het aanwenden van reserves en voorzieningen en het verloop binnen de grondexploitaties (voorraden).

(Bedragen x €1.000)

Geprognosticeerde balans				
Activa	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023
Vaste activa:				
Immateriële vaste activa	194	187	180	173
Materiële vaste activa	263.291	280.960	285.278	282.734
Financiële vaste activa	11.324	11.019	10.804	10.664
Totaal vaste activa	274.809	292.166	296.262	293.571
Vlottende activa				
Voorraden:	104.767	85.782	68.098	49.355
Uitzettingen < één jaar	25.869	25.869	25.869	25.869
Liquide middelen	356	356	356	356
Overlopende activa	12.776	12.776	12.776	12.776
Totaal vlottende activa	143.768	124.783	107.099	88.356
Totaal activa	418.576	416.949	403.361	381.927
Passiva	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023
Vaste passiva				
Reserves	113.770	111.456	110.190	109.866
Voorzieningen	46.356	43.196	42.923	44.385
Vaste schulden > één jaar	174.953	172.745	157.164	142.720
Totaal vaste passiva	335.079	327.398	310.277	296.972
Vlottende passiva				
Netto vlottende schulden < één jaar	35.951	35.951	35.951	35.951
Overlopende passiva	7.936	7.936	7.936	7.936
Sluitpost balans	39.611	45.665	49.197	41.068
Totaal vlottende passiva	83.498	89.552	93.084	84.955
Totaal passiva	418.576	416.949	403.361	381.927

EMU-SALDO

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV, art. 19) is de verplichting vastgesteld dat de gemeenten ramingen van het EMU-saldo dienen te verstrekken over het voorgaande jaar, het actuele jaar en het volgend jaar.

De begroting van de gemeente Meierijstad is opgesteld conform een stelsel van baten en lasten. Het EMU-saldo gaat niet uit van baten en lasten, maar gaat uit van ontvangsten en uitgaven van de gemeente.

Als gevolg van Europese regelgeving mogen EU-lidstaten een begrotingstekort (EMU-saldo) hebben van maximaal 3% van het bruto binnenlands product (BBP). Aan dit maximale tekort van 3% hebben, naast de Rijksoverheid, ook de decentrale overheden een aandeel. Zoals hierboven aangegeven werkt de EU-systematiek op een andere manier dan het baten- en lastenstelsel dat de gemeenten hanteren. Het verschil tussen het exploitatiesaldo en het EMU-saldo is dat in het EMU-saldo investeringsuitgaven en aan- en verkopen van grond zijn opgenomen, maar geen afschrijvingen en toevoegingen aan reserves en voorzieningen wat wel het geval is in het exploitatiesaldo. Bij een sluitende begroting kan een gemeente daardoor toch een negatief EMU-saldo hebben.

Het EMU-saldo van de gemeente Meierijstad is in 2020 € 21,5 miljoen negatief. Dat betekent dat we meer uitgaven dan inkomsten verwachten in 2020. Dit komt met name door een hoog bedrag aan investeringen in 2020.

Het meerjarenbeeld geeft een positief beeld van het EMU-saldo. Dit heeft vooral te maken met de te verwachten grondopbrengsten in deze jaren.

(Bedragen x €1.000)

	2019	2020	2021	2022	2023
EMU-Saldo	-30.266	-21.525	-3.925	11.916	22.496

Uitwerking EMU-saldo		Mutaties in het jaar			
Activa	2019	2020	2021	2022	2023
Financiële vaste activa					
Kapitaalverstrekkingen en leningen	0	0	0	0	0
Uitzettingen	-537	-634	-304	-216	-140
Totaal financiële vaste activa	-537	-634	-304	-216	-140
Uitzettingen	0	0	0	0	0
Liquide middelen	0	0	0	0	0
Overlopende activa	0	0	0	0	0
Totaal vlottende activa	0	0	0	0	0
Totaal activa	-537	-634	-304	-216	-140

Passiva					
Vaste passiva					
Vaste schulden	-16.255	28.341	-2.208	-15.581	-14.444
Totaal vaste passiva	-16.255	28.341	-2.208	-15.581	-14.444
Vlottende passiva					
Netto vlottende schulden	0	0	0	0	0
Overlopende passiva	45.985	-7.450	5.829	3.449	-8.192
Totaal vlottende passiva	45.985	-7.450	5.829	3.449	-8.192
Totaal passiva:	29.730	20.891	3.621	-12.132	-22.636
Eventuele boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	0

LASTEN EN BATEN PER TAAKVELD

(Bedragen x € 1.000)

		LASTEN				BATEN			
		2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023
Programma Bestuur en Ondersteuning		37.412	36.510	38.991	42.252	149.646	146.807	148.310	150.907
O.1	Bestuur	3.879	3.714	3.713	3.713	3	3	3	3
O.2	Burgerzaken	1.646	1.793	1.681	1.668	1.058	1.058	1.058	1.058
O.3	Beheer overige gebouwen en gronden	1.421	1.450	1.461	1.497	258	258	258	258
O.4	Overhead	21.737	21.175	21.013	20.863	803	803	803	803
O.5	Treasury	-552	-470	-391	-281	588	556	550	544
O.61	OZB woningen	834	828	827	807	10.735	11.272	11.607	11.946
O.62	OZB-niet woningen	498	493	492	492	8.028	8.476	8.786	9.099
O.63	Parkeerbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0
O.64	Belastingen Overig	137	136	135	135	365	363	363	363
O.7	Algemene uitkering	6	6	6	6	118.390	117.886	119.445	121.793
O.8	Overige baten en lasten	1.316	3.645	5.383	7.411	199	199	199	50
O.9	Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0
O.10	Mutaties reserves	5.589	3.500	3.500	3.500	9.219	5.933	5.238	4.990
O.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	901	240	1.171	2.441	0	0	0	0
Programma Veiligheid		6.043	5.943	6.018	6.026	312	320	260	260
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	4.726	4.725	4.869	4.869	9	9	9	9
1.2	Openbare Orde en Veiligheid	1.317	1.218	1.149	1.157	303	311	251	251
Programma Verkeer, vervoer en waterstaat		10.151	10.223	10.162	10.124	684	684	684	684
2.1	Verkeer en vervoer	9.819	9.892	9.832	9.803	443	443	443	443
2.2	Parkeren	145	145	145	144	43	43	43	43
2.3	Recreatieve Havens	16	16	16	16	5	5	5	5
2.4	Economische Haven en waterwegen	128	127	126	119	193	193	193	193
2.5	Openbaar Vervoer	43	43	43	42	0	0	0	0

Programma Economie		26.316	16.694	15.303	15.049	25.459	15.780	14.430	14.176
3.1	Economische ontwikkeling	429	392	352	352	18	18	18	18
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	24.933	15.353	14.003	13.749	24.933	15.353	14.003	13.749
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	649	646	645	645	189	90	90	90
3.4	Economische promotie	305	303	303	303	319	319	319	319
Programma Onderwijs		8.978	8.834	8.457	8.376	1.158	1.127	1.127	1.127
4.1	Openbaar basisonderwijs	33	33	33	33	0	0	0	0
4.2	Onderwijs huisvesting	5.564	5.464	5.139	5.061	363	332	332	332
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	3.381	3.337	3.285	3.282	795	795	795	795
Programma Sport, cultuur en recreatie		24.322	23.754	23.498	23.456	5.094	5.094	5.094	5.094
5.1	Sportbeleid en activering	1.711	1.591	1.498	1.502	0	0	0	0
5.2	Sport accommodaties	7.298	7.208	7.120	7.097	4.238	4.238	4.238	4.238
5.3	Cultuurpresentatie, productie en participatie	4.877	4.851	4.822	4.815	397	397	397	397
5.4	Musea	297	293	286	284	10	10	10	10
5.5	Cultureel erfgoed	594	593	593	593	38	38	38	38
5.6	Media	1.817	1.807	1.806	1.806	165	165	165	165
5.7	Openbaar groen en recreatie	7.728	7.411	7.373	7.359	246	246	246	246
Programma Sociaal domein		82.944	81.163	80.616	80.059	17.924	17.644	17.611	17.568
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	8.208	7.543	7.544	7.437	1.574	1.574	1.574	1.574
6.2	Wijkteams	4.990	4.969	4.971	4.973	0	0	0	0
6.3	Inkomensregelingen	17.226	17.171	17.140	17.105	14.423	14.379	14.357	14.314
6.4	Begeleide participatie	14.277	13.794	13.286	12.772	397	311	300	300
6.5	Arbeidsparticipatie	2.408	1.930	2.024	2.121	69	69	69	69
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	2.540	2.529	2.528	2.528	0	0	0	0
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	13.133	13.136	13.034	13.034	311	311	311	311
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	16.844	16.781	16.780	16.780	1.150	1.000	1.000	1.000
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	809	801	800	800	0	0	0	0
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	2.509	2.509	2.509	2.509	0	0	0	0
Programma Volksgezondheid en milieu		23.769	23.139	22.708	22.810	20.132	19.424	18.869	18.990
7.1	Volksgezondheid	2.859	2.861	2.857	2.859	29	29	29	29
7.2	Riolering	7.740	6.934	6.411	6.426	10.132	9.150	8.518	8.537

7.3	Afval	7.692	7.915	7.974	8.059	9.846	10.120	10.197	10.299
7.4	Milieubeheer	5.434	5.385	5.424	5.424	0	0	0	0
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	44	44	42	42	125	125	125	125
Programma VHROSV		24.100	19.610	16.892	14.100	23.625	18.990	16.260	13.448
8.1	Ruimtelijke Ordening	2.330	2.311	2.324	2.324	684	684	684	684
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	20.344	15.904	13.174	10.362	20.344	15.904	13.174	10.362
8.3	Wonen en Bouwen	1.426	1.395	1.394	1.414	2.597	2.402	2.402	2.402
TOTAAL		244.035	225.870	222.645	222.252	244.034	225.870	222.645	222.254

GEBRUIKTE AFKORTINGEN

AGR	Algemene Gemeentelijke Reserve
ARU	Accres Relevante Uitgavenontwikkeling
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BCF	BTW compensatiefonds
BERAP	Bestuursrapportage
BHIC	Brabants Historisch Informatiecentrum
BIE	Bouwgrond In Exploitatie
BIG	Baseline Informatieveiligheid Nederlandse Gemeenten
BIN	Buurt Informatie Netwerk
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOA	Buitengewoon Opsporing Ambtenaar
BSOB	Belasting Samenwerking Oost Brabant
CBS	Central Bureau voor de Statistiek
CEP	Centraal Economisch Plan
Coelo	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
CPB	Centraal Plan Bureau
CROW	Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw
DMS	Documenten Management Systeem
DMJOP	Duurzaam Meerjarig Onderhoud Plan
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet
EB	Eenmalig budget
EN	Economisch Nut (indicatie activa)
EVZ	Ecologische Verbinding Zone
FIDO	Financiering Decentrale Overheden
FTE	Fulltime-equivalent (eenheid)
GGD	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GIDS	Gezond In De Stad
HAGRO	Huisartsengroep
IBOR	Integraal Beheerplan Openbare Ruimte
IBP	Inter Bestuurlijk Programma
ICT	Informatie en Communicatie Technologie
IHP	Integraal Huisvesting Plan
ISV	Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing
JOGG	Jongeren Op Gezond Gewicht
KCC	Klant Contact Centrum
LEA	Lokale educatieve Agenda
LIO	Lokaal Informatie Overleg
LLMO	Landelijke Meldkamer Organisatie
MCA	Multimodaal Coördinatie en Adviescentrum
MER	Milieu Effect Rapportage
MFA	Multi Functioneel Accommodatie
MIP	Meerjaren Investerings Programma
MJOP	Meer Jaren Onderhoud Programma
MOP	Meerjaren Ontwikkeling Programma
MN	Maatschappelijk Nut (indicatie activa)
MvM	Mijlpalen van Meierijstad
NCW	Netto Contante Waarde
NO	Nationale Ombudsman
NOBB	Noord Oost Brabantse Bibliotheken
OLO	Omgevingsloket Online
OZB	Onroerend Zaak Belasting
ODBN	Omgevingsdienst Brabant Noord
PIP	Persoonlijk Internet Portaal
PPS	Publiek Private Samenwerkingsovereenkomst

POM	Platform Ondernemers Meerijstad
PvE	Programma van Eisen
RAV	Regionale Ambulance Voorziening
RAW	Rationalisatie en Automatisering in de Grond-, Water- en Wegenbouw
RBL	Regionaal Bureau Leerplicht
RNI	Registratie Niet Ingezetenen
RvV	Raad van Verbeelding
RWS	Rijkswaterstaat.
SiSa	Single Information Single Audit
SI	Soort Investerings
SIEM	Security Information & Event Management
SKOSO	Stichting Katholiek Onderwijs Sint Oedenrode
SMART	Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden
SO	Security Operations
Stika	Stimuleringskader
SVN	Stimulering Volkshuisvesting Nederland
UWO	Uit Werking Overeenkomst
VANG	Van Afval Naar Grondstof
vGRP	Verbreed Gemeentelijk Rioolbeheer Plan
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VO	Voortgezet Onderwijs
VOC	Veghels Overleg Cultuur
VPB	Vennootschapsbelasting
VRI	Verkeer Regel Installatie
VROM	Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
(v)so	(voortgezet) speciaal onderwijs
VTH	Vergunningverlening Toezicht Handhaving
VVE	Voor- en Vroegschoolse educatie
WABO	Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht
WAS	Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen
WAZO	Wet Arbeid en Zorg
WIA	Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WOZ	waardebepaling Onroerende Zaken
Wgv	Wet Geurverordening
WWB	Wet Werk en Bijstand
ZMLK	Zeer Moeilijk Lerende Kinderen.